مياشتنۍ

حريت

داسلامي انقلاب د اهـدافو خپـروونكي

حريت ته څو مشوري . .

انقلاب تا اخرين نتايج ان

دخوست فاتحين دگرديز په وروستي كمربند

جهان اسلام تجربه هاي ناكام وضرورت راه هاي جديد

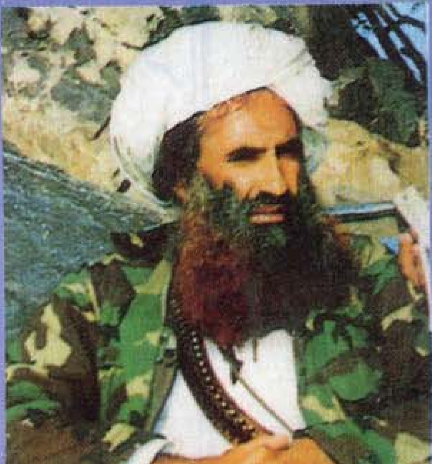

اولين مصاحبه مفصل
جنرال اسلم بيگ
بعداز تقاعد

الهی ارشاد

اي پيغمبره ! تا هغو خلکو ته ندي کتلي چي
دعوه خوکوي چي موږ پر هغه کتاب چي تاته
راغلي دي اوپر هغو کتابونو چي له تاڅخه
مخکي نازل شوي وو ايمان راوړي دي خو
غواړي داچي خپلي چاري دفيصلي لپاره
دطاغوت لوري ته محولي کړي .
حال دا دي چي هغوي ته له طاغوت نه دمنکر
يدو حکم شوي و شيطان غواړي هغوي وغولوي
له سمي لاري ئي ډير لري باسي .

النساء - ٤٠

ديزان وکمپوز :
غازى ليزر کمپوزر،
وحيدالرحمن « توره خيل »

بسم الله الرحمن الرحيم

مياشتني

حريت

داسلامي انقلاب داهدافو خپرونکی

دليكوالو دشوري تر نظر لانــدي
سرمحرر: محمد نذير « بشارت »

لومړي كال - خلورمه ګڼه - د ۱۳۷۰هـ .ش دميزان مياشت

ددي ګڼي مطالب

١- سرمقاله.......................(٢)
٢- انقلاب تا آخرين نتايج آن ....(٤)
٣- دخوست فاتحين دګرديزپه وروستي كرېند ......(١٠)
٤- جهان اسلام تجربه هاي ناكام وضرورت ....(١٣)
٥- اولين مصاحبه مفصل جنرال اسلم بيګ ....(١٨)
٦- پردوارولورويو دوسلي دبندښت اغيزي ....(٢٢)
٧- رهبران حزب اتحاد ،آزادي وديموكراسي ....(٢٤)
٨- ډوبه روسيه اودبيرته راپورته كيدو..........(٣٣)
٩- دوي غازيان دوي‌ننګياليان دي ....(٣٦)
١٠- دپكتيا ولايت دجهاد امارت پيام • ...(٣٨)
١١- دشهيدانو ياد ....(٣٩)
١٢- سي ، آي ، اي څه وړخپل جاسوس ....(٤٠)
١٣- ملاقات يك ژورناليست پاكستاني با رهبر.....(٤٤)
١٤- ژورناليزم اوادب ....(٤٧)
١٥- داوښكو په ښاخكو كي (لنډه كيسه)........(٥٣)
١٦- غازي كه قاتل ....(٥٦)
١٧- حريت ته څو مشوري ....(٥٨)
١٨- مړاوي غوټي « شعر» ....(٦٠)

بانكی پته

اكاونت نومره (٧٠١٤)
عمان بانك لميټډ پشاور پاكستان

دګډون بيه :

كلني په پاكستاني كي (١٢٠) كلداري
په اروپا اوامريكا كي (٣٠)دالره
په عربي هيوادونوكي (٧٥) رياله
ديوي ګڼي بيه په پاكستان كي (٧)روپي يادهغه معادل
دمحصلينو اومتعلمينو له پاره نيمه بيه .

بسم الله الرحمن الرحيم

سرمقاله

زموږ مستقبل دوېرې اوامید ترمنځ

دباضمیره مسلمان زړه پدې کړم کړم شي چې ګورې دمظلومو افغانانو په وینو دهرکس اوناکس لخوا د« معاملې » او « سوداګرې » دوکانونه تاوده دي ،هغه وینې چې دافغانستان څپک څپک ئې رنګولې ، هغه وینې چې په مظلومیت ئې ټول جهان شاهد دی، هغه وینې چې د« بشریت» او« انسانیت » دحریم په دفاع کې توئي شوې ، هغه وینې چې رنګ او څاڅکو ئې دیوي وحشي امپراتورې داضمحلال پیغام راووړ، هغه وینې چې محکومو ملتونو ته ئې دمحکومیت دزولنو دماتولو الهام ورکړ .

هغه وینې چې دمحروم افغان قوم په پګړي کې ئې دعصر دمعجزي جوړولو اوتاریخ دوران بدلولو دویاړ جوغه وتړمبله اوبالاخره هغه وینې چې داسلام دعظمت دراژوندې کیدو اوالله «ج» دکلمې دلوړیدو دمقدس « آرمان » نذرانه شوې ، پدې قیمتي وینو چې نن په یوه اوبل نوم دسوداګرې بازار ته سرې وګورې ،له زړه ئې وینې څاڅي ، هلته چې ګورې چاچې د د ي وینو په درنده بیه څوارس کاله روانسوزه مقابله کړې، یوه لویه امپراتورې ئې ماته کړې ، او دجګړې فاتح دي هغه په رنو ګورې پردې ئې دسرنوشت ټاکلو په میزونو ناست دي ، فیصلې کوي اومستقبل ئې ټاکي.ګورو چې حالت قدم په قدم داسې روان دي چې زموږ له مجاهد ملت اوفاتحو مجاهدینو نه دفیصلې چانس واخلي ، اوپدې ډول دمسلمان امت په تاریخ کې دالویه تراژیدي یو ځل بیا تکرار شي چې دفتحې په اخري درشل کې له مسلمانو فاتحینو د سوبې بیرغ واخیستل شي .

ډېره حیرانوونکې اوډېره زړه ربړدوونکې ده چې نن له صحنې نه دهغو مجاهدینو دایستو کار روان دې چې له روسانو سره دخوارلس کلنې مقابلې د تودو معرکو قهرمانان دي ، هغه ملت دخپل مستقبل اوسرنوشت دټاکلو له فیصلې محرومیږي چې په تشو لاسو ئې دهغې روسیې په مقابل کې دمقاومت اودریدو فیصله وکړه چې په عالم کې ئې دماتې نه خوړنې نغارې غږیدې .

که څوك ديوي داسي مقابلي كولو اوحادثي جوړولو جرئت اواهليت لري چي دتاريخ مسير واړوي ، خواوس دخپل سرنوشت له فيصلي محروميږي ، تردي به بل تريخ واقعيت څه وي ؟

پدي رابطه چي تركومه د ملامتي اوپړي خبره ده نو دا خو واضح ده چي له دښمنه گيله نشته ، هغه څوك چي دمسلمان وينه تويوي ، اواسلام ځانته تر ټولو ستر گواښ گڼي هغه به خودهم دمسلمان دبري مخه نيسي ، توطئي به ورته جوړوي اوپه فتنو به ئي اړوي ، له دښمنه دزړه سوي طمع اشتباه ده .

هغه چي مسلمانان غموي هغه زموږ دجهادي قيادتونو بي غوري ده - دوي كه دجهاد دآغاز اورهبري افتخار خپل حق گڼي ددي جهاد له اهدافو دفاع اووروستي منزل ته دهغه رسول هم بايدخپل لوي مسؤليت وگڼي.دوي بايد په ياد ولري چي لكه څومره دجهاد اغاز او ادامه مهمه وه همدومره ئي دهدف تحقق هم مهم دي .

نن چي امريكا ، روسيه اونور استعمارچيان زموږ دجهاد دوروستي بري دمخنيوي هلي ځلي كوي علت ئي دادي چي دمسلمانو ملتونو لپاره دجهاد تجربه نيمگړي اوناكامه وښيي - داسي چي گويا كه كوم ملت په جهاد هم لاس پوري كړي اودشهادت په لار پل كيږدي بيا به ئي هم وروستي سرنوشت لوي طاقتونه ټاكي .

كه خداي مكړه زموږ جهاد خپل وروستي هدف ته ونه رسيږي يعني په افغانستان كي دمجاهدينو حكومت جوړ نشي دابه اسلامي امت ته يوه مايوسونكي تجربه وي ، كه مودجهاد آغاز اوبريالي ادامي امت ته دجهاد روحيه وركړه ، دجهاد دماتي ناوړه پيښنه به همدومره دامت په نااميدي تماميږي .

اوپدي كي به ډيره ستره ملامتي دجهاد په مشرانووي ، البته زموږ مطلب هغه مشران ندي چي دمجاهدينو نوم وريوري ده خو خبري دمجاهد په خلاف كوي . موضع ئي د ولس دمصلحت په خلاف ده اوله دښمن سره په هغه سازش كي گډ دي چي موږپاس تري خپله ويره بيان كړه . موږ هغه مشران يادوو چي دجهاد له اصالته ددفاع خبري كوي اوداسلامي حكومت جوړول خپل شعار عنوانوي ، دوي اوس هم فرصت لري چي خپلي مواضع توحيد كړي ، خپل قوتونه سره گډ كړي اوپدي بريالي شي چي مجاهدين اوملت له نااميدي بچ كړي .

داعملاً وښيي چي ددي جهاد وارثان دوي دي اودوي دي چي هم دمقاومت اومبارزي اهليت لري اوهم ددي مقاومت اومبارزي دگټو اواهدافو دپاللو كفايت.داكار فقط اخلاص غواړي اودي ته ضرورت لري چي مشران په اسلام ، جهادً اسلامي نهضت او مظلوم افغان ولس باندي اوپه خپلو ځانونو باندي په زړه سوي راوړاندي شي په خپلو منځونو كي په واقعيتونو اعتراف وكړي اود گډ دښمن دمقابلي او گډ هدف دتحقق لپاره په مومنانه صداقت يو بل ته دووري لاس وركړي اوداخلاص گامونه پورته كړي .

حبیب الله

انقلاب تا آخرین نتایج آن

مردم ما از مرحله اول انقلاب سربلند بیرون آمدند آنان نه تنها آرتش سرخ را به هزیمت واداشتند بلکه ضربه را کاري تراز آن زدند که تصورمیشد .طوریکه یکي از مراکز تجاوز یعني دولت اتحـاد جمـاهیر شوروي سوسیالیستي وحزب رهبري کننده آن حزب بلشویکهاي کمونیست از هم گسیخت . که حالا رهبران حزب کمونیست بخاطر زنده ماندن حزب وسران دولت که از بطن همین حزب خارج شده اند براي حفظ نوع از اتحاد بین جمهوریت هاي مختلف اتحاد شوروي سابقه تلاش دارند . روز چهار دهم سنبله ۱۳۷۰ شوراي نمایندگان خلق شوروي بر بخشي از پیروزي انقلاب اسلامي افغانستان صحه گذاشت ورسماً انحلال اتحاد جماهیر وشوروي سوسیالیستي را اعلام نمود . با این اعلام شیشه شرف کمونیست ها شکست ، تکیه گاه انقلاب جهاني کمونیستي از هم فروپاشید .هر آنچه که در طول هفتاد وچهار سال زمامداري کمونیستهاي بلشویك ساخته شده بود پیش چشم ایشان یکي بعداز دیگري از بین میرود ، حتي که« لیننگراد » به « سنت پیترز بورگ» مجدداً مسمي شد .روسها بعداز چندین سال دیگر معني این شعر خوشحال خان ختگ راخواهند فهمید که گفته بود :

لاتراوسه یي ماغزه پـــه کـــرار نه دي
چاچي ماسره وهلي سر په سنـــگ دي

باپایمردي مجاهدین ما بود که ملت روس وملت هاي دیگر شوروي بسوي آزادي گام نهادند وجرأت مقابله با کمونیستها را پیدا کردند . باقرباني هاي مجاهدین مابود که طلسم شکست ناپذیري شوروي درهم شکست وملت هاي اروپاي شرقي زنجنیر کمونیسم رابدور انداختند وصداي آزادي بلند نمودند . این ضرب شمشیر مؤمن بود که جهان را از خطر جنگ جهاني سوم نجات داده وروسها را از پروگرام هاي بلند پروازانه نظامي شان پائین آوردند .

ملت مجاهد افغانستان افغانستان رسالت تاریخي خویشرا در برابر صلح جهاني و آزادي جهانیان با کمال امانت داري بسر رسانید . درحالیکه وظیفه بزرگ بدست آوردن آزادي خودش با تمام شدت باقیمانده وروز بروز باقوت بیشتر مطرح میگردد . آیا ملت ما خواهد توانست از این مرحله نیز موفقانه بیرون رود ؟

تاجائیکه موضوع به همت ملت ومقاومت آن در مصائب مربوط میشود مامطمئنیم که ملت مجاهد افغانستان میتواند درین میدان نیز برنده شود ولي این عوامل به تنهایي نمیتوانند مارا به آزادي برساند . رسیدن به چنین هدف هوشیاري توام با نظم میخواهد . تاریخ ما گواهست که ملت ماهمیشه درمیدان جنگ فاتح وسربلند بوده ولي در میدان سیاسي نتوانسته ثمره قرباني هاي خویش را بچشد . واین از دست رهبراني بوده که نباید ملت بدان اعتماد میکرد ، نباید زمام امور خود را به آنان میسپرد . در گذشته ملت ما برکساني اعتماد نموده که داراي شخصیت ضعیف بوده ودر لحظا ت اخیر وتعیین کننده انقلاب از اعتماد مردم استفاده نموده بادشمن به موافقات

خود فروشانه رسيده اند . آنچه که بعداز بقدرت رسيدن چنين کفتار هاي موذي بر سر ملت وقهرمانان دوران جنگ آمده دردناکتر از صد مات دوران جنگ ومقاومت است . تجربه تاريخي نشانداده در صورتيکه قدرت سياسي بدست رهبران وقوماندانان مجاهدين نيافتد هرگونه حکومت بعدي که بميان ميايد تنها از طريق ترور ، اعدا م و زنداني نمودن اين سرکردگان وقوماندانان جهاد است که ميتواند با آرامش خاطر حکومت نمايد.

چشم ها وليکن نابينا ميشوند آن دلها که درسينه اند» (الحج آيت ٤٦)

پس بيائيد ابتدا سير کنيم در کشور خود وبه بينيم چگونه شد عاقبت آنانيکه قبل از ما بودند ؟،آنانيکه قهرمانانه عليه انگليس ها جنگيدند ولي درتعيين رهبري سياسي حکومت آينده غفلت نمودند . بر گرديم به حوادث سال ١٨٤١ ميلادي :

انقلاب سال ١٨٤١ ملت مجاهد افغان مکناتن وتريور را بکام خود فروبرد وچوك کابل تماشاگه نعش مکناتن

تجربه تاريخي نشانداده در صورتيکه قدرت سياسي بدست رهبران وقوماندانان مجاهدين نيافتد هرگونه حکومت بعدي که بميان ميايد تنها از طريق ترور ، اعدا م و زنداني نمودن اين سرکردگان وقوماندانان جهاد است که ميتواند با آرامش خاطر حکومت نمايد.

شد . در جنگهاي خونين دوماه وچهار روزه همين سال بود که قواي متجاوز انگليس حاضر به تخليه کابل گرديد وبالاخره در جريان راه کابل جلال آباد در ظرف يك هفته هفده ونيم هزار سپاهي انگليسي جان خود را از دست داد وتنها داکتر برايدن زده وزخمي خود را به جلال آباد رسانيد وافسانه شکست اردوي انگليس از زبان وي نقش تاريخ انگليس گشت . حملات مجاهدين افغان بحدي پر هيبت بود که داکتر « دف» جراح انگليس از ترس انتحار نمود وسپه سالار انگليس جنرال «الفنستن » خودش را به وزير محمد اکبر خان تسليم کرد .

ماطبق احکام خداوند «ج» مکلفيم به گذشته ها توجه کنيم وازان درس عبرت گيريم قرآن عظيم الشان مارابه اين امر چنين هدايت ميکند: « آيا سير نکردند در زمين پس به بينند چگونه شد عاقبت آنانيکه پيش از ايشان بودند ». (الروم آيت ٩) ويا اينکه مي فرمايد :

آيا سير نکرده اند در زمين تابه بينند چگونه شد اخر کار انانيکه بيش از ايشان بودند ». (يوسف آيت ١٠٩)

وهم ارشاد است که : «آيا سير نکرده اند در زمين تابود ايشانرا دلها که فهم کنند بان ، يا گوشها که بشنوند بان هرآينه حال اينست که نابينا نميشود

خبر از بين رفتن ٤٠ هزار عسکر وتسليمي سران لشکر انگليس ،حکومت انگليس در هندوستان رامتزلزل ساخت وسپاه انگليس جرأت داخل شدن در افغانستان راأز دست داده ،آمدن بسوي افغانستان را مترادف خود کشي ميدانستند .

دره خيبر دهن اژدها بود وافغانستان گورستان سپاه انگليس پنداشته ميشد. درين زمان انگليس ها امير دوست محمد خان راکه براي چنين روزي نگهداشته بودند بکار انداختند . مردم ما هم برکسيکه وي هيچگاه به نيروي مردم تکيه نکرده بود بار ديگر اعتماد نمودند . امير هم به مردمي جفا کرد که ميخواستند وي را بر نوك شمشير به تخت افغانستان برسانند وبجاي وفا به ملت مجاهد به شرايط انگليس ها تن داد وبدين ترتيب انگلسها مزورانه توانستند شکست سياسي ونظامي خود را جبران نمايند وامير را چنان در دام دوستي خود بستند که تازنده بود از اوامر انگليس سرپيچي نکرد .

امير دوست محمد خان در سال ١٨٤٣ بکابل رسيد در حاليکه با گورنر جنرال هند قبول کرده بود که حکومت محلي هرات وقندهار را خارج دايره قلمرو خود بشناسد. وهم چنين وعده داده بود که بدون دولت انگليس با هيچ دولت خارجي ديگر ارتباط مستقيم برقرار نکند . وهم امير بخاطر نشاندادن حسن نيت به انگليس تمام رهبران جهاد را که انگليسها در دوران جنگ براي سر هرکدام جايزه تعين کرده

بود نديكي بعـداز ديگري از پا درآورد .

امير دوست محمد خان پسر خود وزير اكبر خان راكه خود از قهرمانان جهاد بود زير نظر گرفته تا قادر به حركت سياسي ونظامي در برابر انگليس نباشد . درمقابل وزير كه اداره ضعيف پدر را ديد خود در در بار بحيث يك قدرت تبارز نمود وتمام رجال رشيد وفاتح را بدور خود جمع نمود .

قوماندانان جهاد كه نميتوانستند تنزل امير را در برابر انگليس تحمل كنند در هر فرصت مناسب با نيروي مسلح عليه امير بپا ميخاستند ولي وزير اكبر خان شخصي بود كه جلو چنين زدوخورد را ميگرفت وخود تلاش مينمود تاعليه انگليسها جهت استرداد ايالات شرقي افغانستان بمبارزه مسلحانه بپا خيزد ولي امير هر بار مانع ميشد .

وزير اكبر خان با نيروي كه داشت توانست محمد شاه خان غلجايي ، سردارسلطان احمد خان وساير رجال ملي را از دستبرد امير نگهدارد ولي نتوانست نايب امين الله خان لوگري را از زندان امير رها سازد . همچنان وزير اكبرخان كه مؤظف به خاموش نمودن قيام مردم در ننگرهار شد وي توانست مردم را از طريق مدارا بر جاي خود نشاند .

ولي وزير اكبر خان در سال ١٨٤٦ چشم از جهان پوشيد ودست امير در سركوبي قهرمانان جهاد باز شد .

نايب امين الله خان لوگري دشمن شماره يك استعمار در زندان امير درسال١٨٥٧به عمر ٧٢ سالگي وفات نمود ، سردار سلطان احمد خان ابتدا به قندهار وبعداز آنجا به ايران تبعيد گرديد . محمد شاه خان غلجايي كه با برادرش دوست محمد خان در قلعه بديع آباد لغمان زندگي ميكرد بر امير اعتماد نميكرد وهميشه ميگفت امير لياقت پادشاهي افغانستان را ندارد .

مردم غلجايي بين كابل وننگرهار وهم جبار خيل ها در عقب اين دو برادر ايتساده بودند . قبلاً با ميانجيگري وزير اكبر خان از تصادم بين امير ومحمد شاه خان جلو گيري شده بود ولي بعداز مرگ وزير اين تصادم حتمي شد . امير در نخستين حمله در سال ١٨٤٧ از دست محمد شاه خان شكست خورد بناءً بار ديگر در اپريل ١٨٤٨ بالشكر منظم ٣٥ هزار نفري خود بر ولايات ننگرهار ولغمان حمله نمود .

سردار غلام حيدر خان وليعهد امير دوست محمد خان برادر محمد شاه خان را در بديع اباد لغمان محاصره نمود . جنگ بين محمد شاه خان وامير دوست محمد خان در علاقه هاي ننگرهار وبين غلام حيدر خان ودوست محمد خان در لغمان طول كشيد ولي به اثر خيانت عبدالعزيز خان رئيس قوم جبار خيل كه دريك صف با محمد شاه خان قرار داشت .

> امير دوست محمد خان در سال ١٨٤٣ بكابل رسيد در حاليكه با گورنر جنرال هند قبول كرده بود كه حكومت محلي هرات وقندهار را خارج دايره قلمرو خود بشناسد. وهم چنين وعده داده بود كه بدون دولت انگليس با هيچ دولت خارجي ديگر ارتباط مستقيم برقرار نكند .

وبه امير تسليم شد در قواي محمد شاه خان پراكندگي بوجود آمد لذا قواي محمد شاه خان به كاشمند عقب نشيني نمود . امير قواي شكست خورده را تعقيب نموده وكاشمند رامحاصره نمود . دوست محمد خان كه از شكست برادر خود خبر شد ديگر نتوانست بديع آباد را نگهدارد وي نيز از آنجا برآمده وبسوي محمد شاه خان رفت وبدين ترتيب بديع آباد كه محبس گروگانان واسراي انگليس بود به حكم امير منهدم گرديد . چون كوه كاشمند بدون خوار وبار بود بناءً حفاظت از آن براي مدت طولاني ممكن نبود لذا محمد شاه خان با آل وعيال خود به فرا چغان رفت به سلسله كوههاي دست نارس بين نورستان ولغمان پناهنده شد . بدين ترتيب داستان يك قهرمان ديگر پايان يافت .

اگر اوراق تاريخ پادشاهي امير دوست محمد خان را بعداز ١٨٤٣ به دقت نظر اندازي كنيم مي بينيم كه تمام رهبران جهاد تحت نظارت ومراقبت شديد امير قرار گرفتند وبمرور زمان نام

ونشان شان عمداً وقصداً برافتاد . درين جريان نه تنها آنانيکه قاطعانه از تماميت ارضي وحاکميت ملي دفاع مي نمودند زجر وشکنجه ، زنداني وتبعيد شدند بلکه انانيکه به اصطلاح معتدل بودند مانند سردار شمس الدين خان ، نواب محمد زمانخان سردار محمد عثمانخان وسردار شجاع الد وله نيز از گزند امير بي نصيب نماندند .

ازين تمام رهبران جهاد تنها مير حاجي بن مير واعظ که با امير دوست محمد خان سازش نمود از شرامير آرام ماند .

تاريخ نشان ميدهد که تنها در صورت قوماندانان مجاهدين از شر زمامداران ضـعيف الشخصيت وسازشکار در آمان مانده ميتوانند که مانند مير حاجي بن ميرواعظ به سازش تن دهند واهداف جهادي خود را بدور بگذارند در غير آن به سرنوشت امين الله خان لوگري ، وزير اکبرخان ،محمد شاه خان وديگران دچار خواهند شد .

حالا ازسير در کشور خود برويم بفرانسه وبه انقلاب کبير فرانسه نظر افگنيم وبه بينيم بعداز قرباني هاي زياد چه چيز نصيب قاطع ترين قهرمانان انقلاب فرانسه گشت :

درسال ۱۷۸۹ براي انجمن عمومي فرانسه انتخابات صورت گفت ودر آن ۱۲۰۰ نفر نماينده شرکت نمود با آنکه قرار بود انجمن در ۲۷ اپريل افتتاح گردد ولي بتاخير انداخته شد که بالاخره در ٤ ماه مي افتتاح گرديد بعداز افتتاح انجمن نجبا وروحانيون مربوط به آن به تالار عمومي نيامدند بلکه در تالار هاي خود به مذاکرات ادامه دادند . طبقه سوم يعني نمايندگان واقعي ملت فرانسه تاپنج هفته منتظرآنها در سالون عمومي بودند . در ۱۷ جون يکي از نمايندگان طبقه سوم گفت ما از۹۶ درصد ملت نمايندگي ميکنيم در صورت غيبت ديگران نبايد بيکار بنشينيم وهمان بود که « بابي » را بصفت رئيس انتخاب نمودند ومجمع را بنام « انجمن ملي » نام گذاشتند .

در ۲۰ جون محافظين مانع ورود نمايندگان طبقه سوم به تالار عمومي شدند وآنها به سالون متروکي که سابقاً محل بازي در باريان بود جمع شدند وسوگند ياد کردند تا زمانيکه بفرانسه قانون اساسي ندهند از هم جدا نشوند .

وزير اکبر خان در سال ۱۸٤٦ چشم از جهان پوشيد ودست امير در سرکوبي قهرمانان جهاد باز شد .

نايب امين الله خان لوگري دشمن شماره يك استعجار در زندان امير درسال۱۸۵۷به عمر ۷۲ سالگي وفات نمود ، سردار سلطان احمد خان ابتدا به قندهار وبعداز آنجا به ايران تبعيد گرديد

در ۲۳ جون انجمن عمومي درحضور شاه داير شد ولي به نمايندگان طبقه سوم راه ندادند، شاه دراخرجلسه گفت :

طبقه سوم بدون اراده طبقات ممتـاز (نجباوروحانيون) نميتوانند تصميم بگيرند ومن دستور ميدهم تا از هم جدا شوند وبه تالاريکه مربوط طبقه سوم است بروند .

رئيس تشريفات به نمايندگان طبقه سوم آمد وگفت : آقايان ! دستور شاه را شنيديد ؟ درين موقع « ميرابو » خطيب معروف گفت : « برويد به آن کسانيکه شمارا فرستاده اند بگوئيد که ما با اراده ملت به اينجا آمده ايم ومارا نميتوانند از اينجا دور کنند مگر با نيروي سرنيزه » اقدامات انجمن ملي باعث اضطراب در باريان شد ودر سدد آمدند که بزور متوسل گردند اما بر سربازان فرانسوي اطمينان نداشتند که روي هموطنان خود تير بزنند . ازين جهت به قواي سويسي والماني که در خدمت دولت فرانسه بودند پناه آورده وآنرا در پيرامون ورساي وپاريس جمع کرد .

ورساي چهره يك اردو گه نظامي راگرفت ومقر جلسات از جانب محافظان محاصره شد وارتش بيست هزار نفره در اطراف پاريس متمرکز گرديد .اين اقدامات عکس العمل وتحريك سختي در پايتخت برانگيخت . باغ پله رويال تبديل به مرکز گردهم آيي پاريسي ها شد . آنجالا ينقطع جمعيت انبوهي از مردم جمع شده وسخنوران شديداً فعاليت مينمودند . سخن بر سر خطري بود که پـاريـس را تهديد ميکرد .

جمعيت انبوهي براي اعتراض به اقدامات شاه درجهت به اطاعت واداشتن مردم پايتخت در کوچه ها به حرکت در آمدند . روز ۱۲ جولاي قطعه اژدها مرکب از مزدوران بر مردم بي سلاح

حمله کرد . فریاد « سلاح بردارید » از هرگوشه شنیده شد در آن هنگام فوجي از گارد هاي فرانسوي به مردم پیوست . شب همانروز شورش عمومي آغاز

انقلاب ۱۴ جولاي در حقیقت قدرت را از دست فئودالها بیرون آورده وبدست بورژوازي سپرده بود . دسته انقلابي انجمن ملي خواهان آن بود که تنها بورژوازي نباید از انقلاب بهره گیرد بلکه انقلاب باید پیش رود تا از آن همه ملت نفع برند .

شد . مردم در هوتل دوویل گرد آمدند وتصمیم گرفتند که براي مسلح کردن مردم نمایندگاني به نواحي مختلف شهر بفرستند . فرداي آنروز مردم زراد خانه دولت را گشودند وسلاح را توزیع نمودند . براي افزودن بر میزان اسلحه کمیته مستقر در هوتل دوویل فرمان ساختن پنجاه هزار سرنیزه راصادر نمود. در شب ۱۴و۱۵ جولاي هیچکس در پاریس نخوابید . روز چهار دهم جولاي مردم برباستیل دژکهن پادشاهي حمله نموده وبا ستیل را تسخیر نمودند و بر خرابهء آن نوشتند :« جاي رقص است » دربار تاریخ ۱۴ و۱۵ جولاي را روز حمله بر پاریس وانجمن ملي تعیین کرده بود ومردم نیز استحکامات خود را ساخته بودند که شاه از وخامت اوضاع با خبر شد وصبح بدون گارد نزد انجمن ملي رفت وگفت من خود رابشما تسلیم میکنم وانجمن ملي هم اورا تادر بار بدرقه کرد .

درین جریان ملت فرانسه به دوبخش تقسیم شد صاحبان مزایا وطبقه سوم . طبقه سوم نیز بدوبخش تقسیم گردید ، کسانیکه خواهان بدست آوردن اخرین نتایج انقلاب بودند وآنانیکه میخواستند باقبول اصلاحات انقلاب خاموش شود . انقلاب ۱۴ جولاي در حقیقت قدرت را از دست فئودالها بیرون آورده وبدست بورژوازي سپرده بود . دسته انقلابي انجمن ملي خواهان آن بود که تنها بورژوازي نباید از انقلاب بهره گیرد بلکه انقلاب باید پیش رود تا از آن همه ملت نفع برند .

آنان خواستند ملت راهمیشه بیدار نگهدارد لذا به تشکیل جمعیت ها وکلوپ ها اقدام کردند که معروفترین آنها کلوب ژاکوبن ها ست . اعضاي این کلوپها تند ترین انقلابیون بودند که آنها علیه شاه و درعین حال علیه خود انجمن ملي که اکثریت آن از ادامه انقلاب میترسیدند مبارزه میکردند.

شورش هاي دهقاني که قبلاً پراکنده بود با انقلاب جوش خوردند در همه فرانسه زنگ خطر بصدا در آمد دهقانان مسلح باداس وچارشاخي چوبي برکاخ اربابان حمله ورشده و آنرا آتش میزدند وفرمانهاي تثبیت کننده امتیاز هاي فئودالي رادر آتش افروخته شده میسوزانیدند . این شورشهاي گاهي آرام میگرفت وبار دیگر با شدت بیشتر آغاز میشد . بورژوازي بزرگ از این قیام ها سود برد ودر حالیکه مواضع سیاسي خود را استحکام مي بخشید گارد ملي از ثروتمندان تشکیل نمود .

لویي شانزده وملکه در خزان ۱۷۸۹ خواستند بگریزند ولي مردم مانع شده و آنهارابه پاریس برگردانیدند وبار دیگر لویي شانزد هم در ۱۷۹۱ خواست بسوي اطریش فرار کند دستگیر شد وبه پاریس فرستاده شد . مردم پاریس خواستار محاکمه شاه شدند ولي با وجود آن اشرافیت فئودالي وبورژوازي بزرگ شاه را در پناه خود گرفتند زیرا آنها میترسیدند که با محاکمه شاه جنبش توده اي ضد فئودالي و ضد بورژوازي بوجود آمده طوریکه بورژوازي بزرگ باشاه یکجاقدرت را ازدست خواهد داد . بالاخره شاه را گرفته وبا استفاده از گارد ملي خود بر مردم بي سلاح حمله برد ند .در ابتدا تعداد انقلابیونیکه خواستار تغییرات عمیق اجتماعي بودند بسیار کم بود ودر راس ان وکیلي بنام ربسپیرقرار داشت که علیه شاه ونجبا ومالکان بزرگ مي رزمید وساکنان محله هاي انقلابي به سخنان وي گوش میدادند . ربسپیر ودستهء وي «ژاکوبي» ها بزودي نفوذ عظیم یافت .

در سال۱۷۹۲ زنگ خطر بصدا در آمد ارتش گرد آمده در پاریس قصر شاهي را محاصره نمود وشاه هم که براي دفاع از خود سربازان مزدورسویسي را قبلاً در قصر جابجا نموده بود حمله مردم را عقب زد ودر حمله دیگر مقاومت

دربار از بين رفت ولويي شانزهم به مجلس قانونگذاري گريخت مجلس هم وي راخلع قدرت نمود . بدين ترتيب در ۱۷۹۲ سلطنت در فرانسه سرنگون شد وقدرت بدست گروپ ژيرند ونها كه سازمان قشرفوقاني بورژوازي بود افتاد . تاانيكه در ۱۷۹۳ قدرت به ژاكوبن ها رسيد . ژاكوبن ها انقلابيوني بودند كه از طرف مردم فرانسه حمايت ميشدند واز منافع اكثريت ملت نمايندگي مينمودند .در اين دوره بود كه همه‌امتيازات فئودالي كه بر دوش مردم فرانسه سنگيني مينمود الغأ گرديد ودر همين سال بود كه لويي شانزد هم پادشاه فرانسه اعدام گرديد . دردوره كوتاه قدرت ژاكوبن ها فرانسه در برابر جنگ داخلي با اشرافيت فئودالي و در برابـر تجـاوز

برای اینکه قهرمانان مجاهد ما بعداز شکست روسها وحواریون آن یکي بعداز ديگري به چوبه دار نروند وبراجساد بدار اويخته شده شان دشمن زبون ديگري مغرورانه پايكوبي نكند بايد انقلاب را تابدست آوردن اخرين نتايج آن به پيش بريم .

خارجي مردانه ايستادگي نمود واز ناموس فرانسويان دفاع نمودند .

تااينكه درسال ۱۷۹٤ طي يك كودتاي ضد انقلابي ژاكوبن ها از قدرت افتيدند . ضد انقلاب اولين كاريكه انجام داد ربسپير (در انقلاب فرانسه به مزد آهنين شهرت يافته بود ويكي از

لويي شانزده وملكه در خزان ۱۷۸۹ خواستند بگريزند ولي مردم مانع شده و آنهارابه پاريس برگردانيدند وبار ديگر لويي شانزد هم در ۱۷۹۱ خواست بسوي اطريش فرار كند دستگير شد وبه پاريس فرستاده شد .

قاطع ترين رهبران انقلاب فرانسه بود) را با (۲۱) نفراز رهبران انقلاب محكوم به اعدام نمودند . فرداي آنروز (۷۰) نفر از سركردگان انقلاب وپس فرداي آن ۱۳ نفر ديگر ازآنها بقتل رسيدند . بدين ترتيب انقلاب فرانسه كه عليه حاكميت فئوداليسم آغاز يافته بود باكشتار وحشتناك سركردگان انقلاب به پايان رسيد .

براي اينكه قهرمانان مجاهد ما ب عداز شكست روسها وحواريون آن يكي بعداز ديگري به چوبه دار نروند وبراجساد بدار اويخته شده شان دشمن زبون ديگري مغوورانه پايكوبي نكند بايد انقلاب را تابدست آوردن اخرين نتايج آن به پيش بريم . ودرين راه طبق ارشادات الهي با حوادث تاريخي باقلب بينا و گوش شنوا برخورد نمائيم وازان

درس قابل عمل گيريم . بناءً از تجارب فوق به نتايج ذيل ميرسيم :

اول - بايد زمام امور حكومتي رابه كساني بسپاريم كه در جهاد آبديده شده وبه پختگي سياسي رسيده باشند . تانسبت به توده ي مردم وقهرمانان آن دلسوزبوده از نيروي اجتماعي در جهت استقرار نظام عدالت اسـلامي كار گيرند .

دوم - زمانيكه قدرت سياسي بدست مردم ودر راس آن قهرمانان جهاد رسيد بايد از چنين حاكميت حراست صورت گيرد تا نيروي ارتجاعي ومزدور نهفته درصف جهاد نتواند با استفاده از فرصت تمام زحمات وقرباني ها را باخاك يكسان نموده وحكومت استبدادي را مستقر نمايد .

دخوست فاتحین دګردیز په وروستي کمربند ...!

دخوست فاتحین دګردیز په وروستي کمربند ...!

شاید ډیر ساده وي هغه چي فکر وکړي ملتونه دشوق لپاره دجګړو لارنیسي ،جګړه کیداي شي هغه جابر اوجارح ته دهوس لوبه وي چي دولسونو غاړو ته دغلامي دغړوندووراچولو تلوسه لري ، ملتونه ذلیل ګڼي اوذلیلول ني غواړي ، دکبر اوزور په نیلي سپوروي اوددي ټولو ناوړه هیلو لپاره ني دپردیو میندو دزامنو دسرونو ډیري جوړيږي ، دنورو خویندي ، ورونه اوپلرونه دویرونو په ناورین اوري ، دنورو کورونه دجګړو لمبي سوځوي اودنورو دوینو لښتي بهيږي مګر کوم انساني ضمیر به وي چي دهغه چاجګړه دشوق جګړه وبولي چي له باروتو او ګولیو سره لوبي کوي ، دجګړي په لومړي کرښه ولاړ دي ، هره شیبه ني دمرګ خطر تهدیدوي ، دبمونو توپونو اوتوغندیو ډلي پري اوري ، په جګړه کي خپل زامن وروڼه له لاسه ورکوي ، جګړه ني کور اوټاټــوبي ورانــوي ،

قوماندان انجنير فيض محمد

اووطن ني په ډاګونو اومیرو بدلوي .

له پاس خبرونه مو هدف دادي چي هغه ښاغلي چي وائي نوربه افغانستان کي جګړه بي ګټي ده بي هدفه اوبي ضرورته ده یا ډیر ناپوه دي او یا ډیــر

قوماندان مولوي جلال الدين حقاني

شوم غرضونه لري .

حقیقت دادي چي متاسفانه زموږ مظلوم مسلمان ملت اوس هم جګړي کولوته دغسي مجبور دي لکه داخوارلس کاله چي ؤوزموږ هغه دښمن په کابل کي پروت دي چي څوارلس کاله دمخه ني په خلاف وسلي اخیستو ته مجبور شوي وو ، که ددي رژیم په ضد څوارلس کاله وړاندي له دي امله وسلوال جهاد فرض وچي داسلام دښمن و ، نن چي دشپاړس لکه مسلمانانو دقتل اوزموږ دټول وطن دلوټه لوټه کیدو جرم هم پري ورزبات شوي نه پوهيږو په خلاف ني جنګیدل څنګه بي هدفه اوبي ضرورته دي ؟ موږ له دي دوو انتخابونو پرته بله کومه لار په مخ کي لرو چي یا باید دکابل جاني اوکافر رژیم په یو ډول نه یوډول ومنو او یا ني په ضد جګړه وکړو ؟ اودجګړي په نتیجه کي ني خپل ولس له شره خلاص

کړو !

هیڅوک نشي کولای له دې پاس دوو لارو پرته دریمه لاره کوته کړي .

له دې امله موږ درژیم په خلاف جګړې ته دپښوا په څیر حتي تر پخوا زیاته اړتیا لرو.

زیاته له دې امله چې که پخوا مو یواځې درژیم دراپرځولو اوروسي لښکرو دشړلو لپاره مقاومت کاوه ، نن درژیم په ختمولو برسیره مجبور یو چې دیوه بل خطر ناك جریان مقابله هم په جګړه وکړو .

داجریان دیوې نوې جهاني جبهې لخوا په افغان مجاهد قوم دیوه شرمناك اوظالمانه حل دتپلو هاند دی .

پدې شرایطو کې چې یوې خواته زموږ دمسلمانو خلکودګټو اوحقوقو په خلاف دتوطیو غموونکي غوغا وي ګډې دي بل لوري ته دپلیت نجیب درژیم دبقا اوږدیدل زموږ د جهاد برم او شوکت تر پوښتنو لاندې راولي اوپدې ټولو برسیره زموږ ټوکر ټوکر قوم نور دجګړې له ویره خلاصون اودمسلمانانو دحکومت جوړیدو ته ناکراره انتظار کوي ، دې ته شدیده اړتیا ده چې قوماندانان همت وکړي ، اوپه جګړه ایز فشار دښمن زموږ دملت ارادې ته په درناوي کولو مجبور کړي .

موږ منو چې دقیادتونو ګوډې اونیمګړتیاوې زموږ دلویو ناخوالو

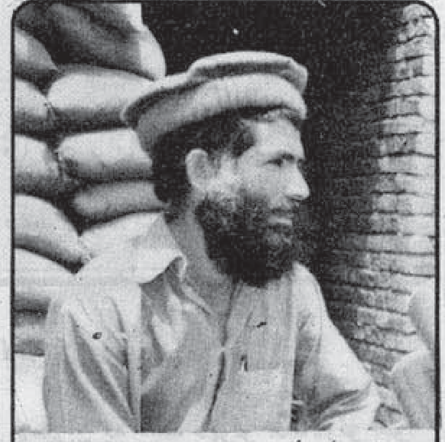

قوماندان حضرت محمد

عامل دي ، خو دادقوماندانانو دروند مسئولیت په هیڅ توګه نه سپکوي .

زموږ دجهاد دامکاناتو او وسایلو زیاته برخه له قوماندانانو سره ده ، هغوی دخپلو دې وسایلو اوامکاناتو په کارولو سره کولای شي دقضایا وو دبهیر په بدلون کې اساسي نقش ولوبوي . مګر متأسفانه زموږ ځیني قوماندانان ددې په ځای چې دخپل عظیم الشان جهاد په وړاندې وړیه اوږو مسئولیت ادا کړي په نورو داسې چارو لګیا شوي دي چې ځیني ئې له خپل کارنه پښه اخوا غځول دي اوځیني ئې مطلق خیانت اوناروا.

خوښه شمیر داسې مخلص او زړور قوماندانان اوس هم شته چې نه ئې دشرایطو بدلون ، نه ئې نا خوالو اونه ئې دنورو هوسونو هوا دمبارزې اراده زیانمنه کړې اونه ئې لوري اوښتي په پوره میړانه دجهاد قداست ته اخلاص لري اودجهاد دعظمت دفاع خپل عزت ګڼي څومیاشتې دمخه چې دخوست تاریخي فتحې کوم نقش اواثر پریښود هغه له هیچا پټ ندي دخو بیله خبره ده چې زموږ کمزوریو پرې نه ښوده چې دخوست له سوبې اعظمي ګټه پورته شي، مګر هغه یوه لویه حادثه وه چې ډیرې حادثې ئې زیږولاي شواي .

دخوست په تاریخي حادثه کې چې ددوو ګمنامو غازیانو کومه اساسي ونډه وه په هغه دخوست ښنته خښته

حقیقت دادې چې متاسفانه زموږ مظلوم مسلمان ملت اوس هم جګړې کولوته دغسې مجبور دی لکه داڅوارلس کاله چې د زموږ هغه دښمن په کابل کې پروت دی چې څوارلس کاله دمخه ئې په خلاف وسلې اخیستو ته مجبور شوي وو

شاهده ده ،ددي غازيانو ، نه كومي راديو نوم واخيست . نه ئي په كومو بهرنيو ورځپانو كي نښه راغله اونه ئي

دكوم سياسي اومطبوعاتي تالار پـــه دروازهٔ‌ښه‌كيښوده خود پكتيا دغرونو كمر ، كمر او ګړنګ ګړنګ ئي دشهامتونو كيسي وائي اوپه حماسو ئي ګواهي وركوي ددي دوو ننګياليو نومان دي قوماندان فيض محمد اوقوماندان حضرت محمد .

انجنير فيض محمد او حضرت محمد دخپلو نورو ورونو په ګډون دخوست په نيولو كي دمعجزه ډوله زړور توب مظاهره وكړه .

انجنير فيض محمد دخوســت لــه سرګردانيو نه تر خلاصيد و وروسته خپل قوت دګرديز په لوري وخوځاوه اودليواس سيمه ئي دخپلي قومانداني مركز وټاكله ، ليـواس دګرديز پـــه جنوب شرق كي پروت دي .

دګرديز په شاوخوا كي پنځه عمومي محاذونه دي چي په جنوب شرق محاذ كي دحزب اسلامي دپرتو قوتونو عمومي قومانده دورور فيض محمد په

زمور دجهاد دامكاناتو او وسايلو زياته برخه له قوماندانانو سره ده ، هغوي دخپلو دي وسايلو اوامكاناتو په كارولو سره كولاي شي دقضايا وو دبهير په بدلون كي اساسي نقش ولوبوي .

لاس كي ده .

دميزان په ۸مه دټولو محاذونو لخوا په ګرديز كي ددښمن په نظامي تاسيساتو دعمومي بريد نيته ټاكله شوي وه دنوموړي نيتي دسهار په پنځو بجو دفيض محمد مجاهدين دزمرو په څير ددښمن په پوستو اوپايګاوو ورپريوتل اوپه بريښنا ډوله چټكتيا ئي دشيخانو سيمه ټول ميلان اودنجيب كلاله دښمنه ونيوله او دګرديز په دري كيلو متري كي ددښمن په وروستي كمربند ودريدل متأسفانه چي نورو محاذونو هيڅ خوځښت ونكړ .

په تيره د قوماندان حقاني صاحب نه چي دقوماندانۍ مركز ئي په سروتي كي دي دډيرڅه كولو توقع وه‌خو هغه جنګي حركت ونكړ . او ددي عامل دهغوي جنګي نه چمتوالي وبلل شو

چي وروسته ئي بيا په ډيره ،ميړانه ددښمن مور چي ترسختو ګوزارونو لاندي ونيوي ، مګر متأسفانه نورو محاذونو هيڅ دپام وړ عمليات ونكړل .

ددي مقالي دليكلو تر وخته قوماندان فيض محمد او قوماندان حقاني په ښه جګړه لګيادي اودواړه دخوست دوياړليو فاتحينو په خير له خپلو مؤمنو مجاهدينو سره په ګرديز كي ددښمن په وروستي كمربنـــد ولاړ دي

ددي مقالي دليكلــو تــر وخته قوماندان فيض محمد او قوماندان حقاني په سه جګره لګيـــادي اودواره دخوست دوياړليو فاتحينو په حير له خپلو مومنو مجاهدينو سره په ګرديز كي ددسمن په وروستي كمربند ولاړ دي

زمور هيله داده چي كه دتيري دكنډو محاذ خپله ورسپارلي شوي وظيفه سمه تر سره كړي اودزرمت محاذ څه تحرك وكړي انشاء الله دګرديز ښار به خامخا دفاتحو مجاهدينو فاتحانه قدمونه ښكلوي .

وماذلك علي الله بعزيز

جهان اسلام تجربه هاي ناكام و ضرورت راه هاي جديد

عبدالكريم « خرم »

از قرنها به اين طرف درد هاي جانكاه فقر ، گرسنگي ، بي سوادي وصد ها مصيبت ديگر شرق رابصورت عموم وجهان اسلام رابطور خاص رنج ميدهد . آن شرقي كه غرب از آن الهام تهذيب وتمدن را گرفت اينك باندازه اي عقب مانده است وفاصله اش با غرب بقدري زياد شده است كه گاهگاهي به انسان اين فكر دست ميدهد كه شايد ديگر فرصت كم شدن اين فاصله از دست رفته باشد وگذشت زمان هر چه بيشتر بر بعد آن بيافزايد .

طي دوران رنج ودرد وفقر وبدبختي كشور هاي اسلامي ، زمانيكه ديگر اين كشور ها رونق وگرمي خود را از دست داده اند ، كوشش هاي متعدد ومتفاوتي از جانب روشنفكران وصاحبنظران ، آنانيكه به حالت زار خويش پي برده اند صورت گرفته است وبه طرق مختلف درصدد آن شده اند تا باز مشرق وجهان اسلام را مركز علوم ، تهذيب وتمدن ساخته ، حيثيت از دست رفته آنرا دوباره احيا كنند، اما شدت بدبختي ها به اندازه اي بود كه آنان را به حد اقل اصلاح اين وضع رقت بار وبوجود آوردن زندگي ساده وآبرومند براي هم مينهان شان نيز قادر نساخت ، انان سعي نمودند كه تاحدي از بعد مسافه بين كشورهاي اسلامي وجها ن پيشرفته غرب بكاهند اما درين راه كمتر پيروزي بدست آوردند .

از سيد جمال الدين افغاني گرفته تا اقبال وشريعتي وسيد قطب با آنكه با افكار واضح وروشن دايم خواستار احياي نظام اسلام بودند اما اميد آسوده حالي ورفاه مادي وهم ترقي وتعالي كشور هايشان زماني در ايشان به اوج خود رسيد كه به جهان غرب رسيدند ، با آن تماس يافتند ومظاهر مختلف آنرا بچشم ديده ويا پوست لمس نمودند .

كوشش هايي را كه قبلاً ياد آوري نموديم در مراحل مختلف وبه اشكال متفاوتي صورت گرفته است . درمرحله اول زمانيكه شرق با ديدن پيشرفت شتابان غرب بسوي مدارج بلند صنعت وتخنيك وحالت زار خويش براي نخستين بارتكان خورد ، روشنفكران وصاحبنظرانيكه خود را در مقابل اين وضع مسؤول احساس نمودند در فكر

حركت ها ي مختلف تجدد گرايي در كشور هاي شرقي واسلامي مظهر اين نوع طرز تفكر هستند وآنچه كه اتا تورك در تركيه و شاه امان الله در افغانستان كردند معلول همين انديشه بود .

چاره جويي شدند ، آنها سعي نمودند تاعلت اين همه رويداد ها رادر يافته وازين طريق به حل مشكل خويش همت گمارند ، درين مرحله كه مرحله احساسات وخوشباوري است ، روشنفكران باين نتيجه رسيدند كه آنچه غربيان كرده اند همه درست است وراه حل رادر تقليد صادقانه !! غرب تشخيص كردند وآنگه مودل غرب را درمقابل خويش گذاشتند ، آنچه را كه

غربيان واروپائيان از زمان « رنسانس » و« انقلاب صنعتي » انجام داده بودند بدقت نگريسته سعي ورزيدند بدون كم وكاست آنرا كاپي نمايند. واز اينطريق انقلابي را در شرق نيز براه اندازند .

آن وقايع كه درغرب باشورش عليه كليسا، حاكميت پيشوايان مذهبي ودر مجموع دين ومذهب آغاز يافته وبه بوجود آوردن سيستم « لائيك » و« انقلاب صنعتي » انجاميده واين همه نعمات وپيشرفت ها را بار آورده بود در شرق ودر جامعهء اسلامي نيز بعينه كاپي شد . حركت ها ي مختلف تجدد گرايـي در كشـور هاي شـرقي

> از سيد جمال الدين افغاني گرفته تا اقبال وشريعتي وسيد قطب با آنكه با افكار واضح وروشن دايم خواستار احياي نظام اسلام بودند اما اميد آسوده حالي ورفاه مادي وهم ترقي وتعالي كشور هايشان زماني در ايشان به اوج خود رسيد كه به جهان غرب رسيدند ، با آن تماس يافتند ومظاهر مختلف آنرا بچشم ديده وبا پوست لمس نمودند .

واسلامي مظهر اين نوع طرز تفكر هستند وآنچه كه اتا تورك در تركيه و شاه امان الله در افغانستان كردند معلول همين انديشه بود . اما اشتباه اساسي كه در ين طرز فكر وعملكرد مبتني برآن صورت گرفته بود عدم توجه به تفاوت اساسي وبنيادي بين مسيحيت مسخ شدهء اروپايي و اسلام بود ، بهمين دليل تقليد كوركورانهء غرب كشور هايي اسلامي را نه تنها از مشكلي نرهانيد بلكه از يگانه منبع حركت واميد يعني اسلام نيز محروم مي ساخت . بالآخره اين كوششها كه جهت خاتمه بخشيدن به سلطه ء استعمار آغاز يافته بود منتج به نوعي جديدي از استعمار شد. استعمار اقتصادي از خصوصيات اين دوران است كه بمثابه درد جديدي در پيكر كهن سال شرق رخنه كرد ، وغرب بابدست آوردن منابع مواد خام ، كشور هاي اسلامي را بهترين بازار فروش كالاي اضافي ومصرفي خويش ساخت ، باگذشت زمان اثرات سؤ وزيان آور اين طريقه نمايانتر مي گرديد ، بالاخره باور بر اين شد كه اين راه ، نه تنها به فلاح وخوشبختي نمي انجامد بلكه مصايب ومشكلات جديدي رابيار مي آورد . آنها ديدند كه چگونه در امو ر سطحي وظاهري مشغول اند وچه سرابي را ديده اند كه هيچگاه آنان را به آب نخواهد رسانيد ، خصوصاً زمانيكه مشاهده گرديد كه فاصله ها نه تنها كم نشده بلكه روز تا روز به آن افزوده ميگردد ، بدين ترتيب با دلسردي تمام با اين حقيقت اعتراف نمودندكه اين تجربه اي بوده است ناكام وبايد راه وچاره ء ديگري جست ، تاباشد كه درد ها التيام يابند وقلبها سكون .

اين زمان قوت گرفتن فكر جديدي بود ، اينكه اساساً غرب بارجوع به گذشتهء خويش به اين پيشرفتها دست يافته است ، بارجوع به روم ويونان قديم ودموكراسي وفلسفهء آنها . چون ماهم گذشته داريم ، گذشته ء روشن وتابناك باذخايري غني تر از آنها ، پس بهترين راه ، راه بازگشت بخود وتاريخ خويشتن است ، بيشتر حركت ها ونظريات مربوط اين دوره رنگ ناسيوناليستي دارند ، درين زمان ماشاهد تبارز مبارزيني هستيم كه براي آزادي سياسي واقتصادي خويش مي رزمند وبااستعمار در حال پيكارند

اين نظريه در كشور هاي شرقي وبخصوص ممالك عربي رونق زيادي يافت وبر علاوه به سطح جهاني نظريهء اتحاد فكر وعمل ممالك عقب مانده وجهان سوم بوجود آمد ، ناصريزم را ميتوان از « مقبول ترين » طرز تفكر اين دوره بحساب آورد ، بدبختانه نبودن ايديولوژي وطرز تفكر مثبت ، پويا وسازنده درعقب اين حركت ووابستگي اكثريت رهبران كشور هاي جهان سوم وجهان اسلام به مسكو وواشنگتن مراكز دوامپراطوري استعماري عصر جلو هر نوع پيشرفت درين راه را سد نمود .

اين دومين تجربهء ناكام بود كه نه تنها به رهايي از چنگال غرب نيانجاميد ، بلكه بسياري اراده ها راسست وبسياري باور ها را هيچ وپوچ ساخت ، روشنفكران كشور هاي اسلامي كه از ين شكست هم ضربهء سختي خورده بودند خود را با عالمي از مشكلات جديد روبرو ديدند ، به كميت وكيفيت

مشکلات افزوده گردیده بود وراه هاي نجات مسدود شده بنظر مي رسيد . سلطهء استعماري غرب روز تاروز بر شانه هاي نحيف ولرزان شرقيان گراني مينمود . درين مرحله بود كه ضرورت به راه ديگروطرز تفكر كه همهء اين شكست ها را جبران نمايد پيدا شد .

درين مرحله اسلام مورد توجه قرار گرفت ، اسلاميكه عده اي از مبارزين ودانشمندان مسلمان خيلي ها قبل ازين به تبليغ ان آغايده بودند اما ذهن تخدير شده وغافل جامعه بآن توجهي نميكرد .

روشنفكران به اين حقيقت پي بردند كه ناسيوناليزم بر علاوه اينكه پشتوانه ضعيف ايديولوژيكي است ، سبب تجزيه وتفرق شدن جهان اسلام نيز مي گردد ، برخلاف اسلام باقدرت متحرك و دينا ميك فوق العادهء خويش توانايي گردهم آوردن همه ء مسلمانان جهان را درتحت بيرق ورهبري واحد دارد . اسلام در شرايط سخت بحراني كه ممالك اسلامي از نتايج دو تجربه ء ناكام رنج مي بردند وارد ميدان گرديد ، لازم به تذكر است كه اين مرحله ، مرحلهء شدت نفرت از غرب واستعمار غربي است ، واين امر باعث شد تا اسلام گرايي توأم با تمايل شديد ضد غربي وتشدد عرض وجود نمايد ، كه مثال زندهء آن در احساسات شديد ضد غربي در لبنان ، افغانستان وايران بچشم ميخورد ، گاهگاهي شدت اين تشدد بحدي بوده است كه از كنترول خارج شده واسلحهء مناسب تبليغاتي را دردست قدرتهاي ضد اسلامي داده است . گردانندهء گان چرخ استعمار غرب بادستاويز قرار دادن تشدد گرايي حركت هاي اسلامي ، ميخواهند اسلام را بنام « انتي گريزم »يانظريهء قتل وتروريزم بدنام نمايند وبا متنفر ساختن عامهء مردم از اسلام جلوگسترش آنرادر جهان غرب بگيرند .

از جانب ديگر تشدد گرايي در ين حركت گاه بحدي ميرسيده است كه چهرهء انسان دوستانه و بشرخواهانهء اسلام را تحت الشعاع قرار داده ، اسلام تخريب كننده وتعمير كننده ، اسلام تنها تخريب كننده معرفي شده است ، لازم بود تا آنانيكه رهبري حركت هاي اسلامي رابعهده دارند ، اين نقيصه را قبلاً تشيخص نموده در جهت رفع آن قدم بر ميداشتند ودر پهلوي چهره دشمنانهء اسلام با ظالمان و مستكبران چهرهء دوستانهء اسلام نسبت به مستضعفين واستعمار شد گان را هم در نظر وهم در عمل ارائه مينمودند .

برعلاوه تجزيه شدن وپارچه پارچه شدن تحريك هاي اسلامي در جهان ، بطور مثال در مصر كه زادگاه جنبش اخوان المسلمين است وتحول سياست انقلابي به سياست مبارزهء پارلماني ، بخصوص زمانيكه فاصله بين نقطهء نظر اخوان المسلمين و ساير گروه هاي منشعب از اخوان مشاهده ميگردد ، هزاران سوال را بوجود ميبآورد . مشكلاتي كه دامنگير انقلاب اسلامي ايران شدو آنرا از بلندي يك انقلاب اسلامي به سطح انقلاب شيعي پائين آورد ، بعداز گذشتن يك دهه عدم توافق بر سر طرح واحد وقابل قبول اقتصادي براي همه در ايران وتحول طرز تفكر تهران از مبارزهء آشتي ناپذير مرحوم آيت الله خميني با « نجسان» غربي تا روابط ومعاملات آشكار وپنهان رفسنجاني مقتدرترين شخص تهران با آنها وبالأخره مشكلات گوناگوني كه جهاد اسلامي افغانستان باآن دست بگريبان است و هرروز به آن افزوده ميگردد وبي اتفاقي هاي غير قابل توجيه رهبران بنيادگراي جهاد افغانستان مسايل جديدي ر ا در نزد روشنفكران وصاحبنظران بوجود آورده كه همه جواب طلب اند .

از جانب ديگروسعت سلطهء غرب بر جهان بحدي رسيده است كه بمجرد اينكه احساس نمايند حركتي براه افتيده وجان مي گيرد كه منافع آنها را مواجه باخطر خواهد كرد دفعتاً به فعاليت افتيده از پول واسلحه گرفته تا روانشناسي وقمر مصنوعي خويش را

از جانب ديگر تشدد گرايي در ين حركت گاه بحدي ميرسيده است كه چهرهء انسان دوستانه و بشرخواهانهء اسلام را تحت الشعاع قرار داده ، اسلام تخريب كننده وتعمير كننده ، اسلام تنها تخريب كننده معرفي شده است

بکار مي اندازند تا جلو گسترش آنرا سد نمایند .

در حال حاضر که کریملین وقصر سفید درین راه متحدانه قدم بر میدارند به میزان مشکلات کشورهاي شرقي واسلامي افزوده گردیده است . مثلاً زمانیکه انقلاب اسلامي در ایران به پیروزي رسید، از جانب مسلمانان جهان با شورواشتیاق استقبال گردید ، غربیها در نخستین قدم سعي نمودند که ایرانیان را فاقد آن اسلحه ونیرو نمایند که به رضاشاه بحیث ژاندارم منطقه داده شده بود ، و به همین منظور جنگ خانمانسوزباعراق بیهوده برملت ایران به این دلیل تحمیل شد که نخستین حکومت اسلامي کمرش زیربار مشکلات خم شود ومجال شگوفایي وپیشرفت نیابد ،از طرق مختلف براي شعله ور کردن آتش افروخته، خویش هیزم ریختند ، تا هرچه بیشترزبانه بکشد ، در واقعیت امر این جنگ همچنان مصایب ومشکلات زیادي را نه تنها به ملت ایران بلکه به همه ، امت مسلمان بار آورد . در مرحله ، بعدي باید همان قدرتي نظامي ایکه غرب در

ودر اماتیك خلیج بر آورده شد .

قسمیکه بمشاهده میرسد بموازات رشد اسلام گرایي وافکار ضد استعماري یك رحجان وتمایل ، جدید دیگري هم در حال رشد وتوسعه یافتن است ، این حرکت که ساخته وپرداخته، ذهن آنعده حکمرانان کشور هاي اسلامي است که از غرب متنفر هستند ، تمایل رجوع به این راه در صورتي شدت بیشتري مي یابد که راه ها وطرق دیگر چه قسماً و چه بصورت مطلق به بن بست رسیده اند . این تمایل که عبارت از تمایل بوجود آوردن قدرت نظامي مجهز با اسلحه، اتمي وکیماوي است، بنظر عده اي یگانه راه بسر بردن با آبرو در کنار غرب است ، راهیکه میتواند حد اقل آزادي را تضمین نماید راهي که لیبیا ، عراق ، پاکستان .... بآن رفتند . اما باید متوجه شد که تجربه هاي قذافي وصدام حسین نیز تجربه هاي ناکام اند ، زیرابا درنظر گرفتن عایدات فراوان لیبیا ، کمي نفوس هنوز هم وضع زندگي مردم در حالت بدي قرار دارد ، ومصرف نمودن سرمایه در راه بدست آوردن اسلحه اتمي وکیمیاوي واکمـال

روشنفکران به این حقیقت پي بردند که ناسیونالیزم بر علاوه اینکه پشتوانه ضعیف ایدیولوژیکي است ، سبب تجزیه وتفرق شدن جهان اسلام نیز مي گردد ، برخلاف اسلام باقدرت متحرك و دینا میك فوق العاده، خویش توانایي گردهم آوردن همه ، مسلمانان جهان را درتحت بیرق ورهبري واحد دارد .

شکل حکومت بغداد علیه ایران بوجود آورده بود از بین برده میشد که این مأمول با براه انداختن جنگ فاجعه بار

نمودن گروپ هاي تروریست غربي هیچ نفعي را براي جهان اسلام تا حال با خود نداشته است ، بخصوص زمانیکه . د

ربمباران چند سال قبل امریکائیان بر لیبیا مشاهده شد که این کشور توانایي دفاع از خود و تأسیسات نظامي خود راهم ندارد . همچنان ناکامي صدام در جنگ خلیج وبمباران چند سال قبل مراکز هسته یي عراق توسط اسرائیل وعاجزي عراق در دفاع از خویش هم نشان میدهند که نواقصي در کار است ودر حال حاضر تأسیسات اتمي پاکستان در معرض خطر حمله مشترك هند ، اسرائیل وحکومت کابل قرار دارد .

بصورت کلي میتوان به چند نقص این طریق بقرار ذیل اشاره نمود :

۱- در مرحله، فعلي عقب ماندگي کشورهاي اسلامي وابستگي عمیق آنها را به جهان غرب وصنایع وتخنیك آن سب گردیده است ، این وابستگي واحتیاج سبب گردیده تا اکثریت فعالیت هاي کشورهاي اسلامي از ساحه، انحصار هاي مختلف غربي بیرون نباشند ، بطور مثال براي بدست آوردن اسلحه کیمیاوي واتمي فابریکه ، پرزه جات وسایر مواد لازم از غرب واز طریق قاچاقبران غربي وبین المللي بدست مي آید ، که در ین صورت مشکل است پذیرفت که سازمانهاي جاسوسي غرب از جریان وقایع بي خبر بمانند ، مثلاً صدام حسین مهمترین مخفي گاههایش را توسط انجنیران آلماني ساخت .

۲- چون این نوع صنایع کشور هاي شرقي واسلامي ابتدایي ونوباهستند غرب بابوجود آوردن بحرانهاي مالي واقتصادي ، نظامي وسیاسي وبابکار گرفتن سلطه جهاني خویش به آساني

جلو پیشرفت آنرا سد مینماید وحتي شرایط از بین بردن آنرا فراهم مي کند ، نمونهء آن عبارت از جنگ خلیج وکوشش هاي جاري امریکا جهت از بین بردن مطلق قوت نظامي بغداد است .

با در نظر گرفتن تجارب ناکام و نیمه ناکام فوق الذکر باید جستجو نمود که پس راه نجات کدام است ؟ از کدام طریق میتوان کشور هاي اسلامي را از ین گرداب هولناك نجات داد ... ؟

اساساً جهان اسلام بادو مشکل عمده مواجه است که درقدم اول باید سعي در حل نمودن آن نمود .

اول اینکه ، روش حسنهء اجتهاد باید احیأ شود ، زیرا این روش ضامن همگامي اسلام با همهء عصر ها است ، بدینترتیب جهان اسلام راه بسوي وحدت خواهد برد ودر عصر حاضر از پشتوانهء قوي یك اید یولوژي هدایت کننده ومتحرك برخوردار خواهد شد .

دوم اینکه باسعي در ساحه ء صنعت وتخنیك ، باتلاش دوامدار وخستگي ناپذیر کوشش در کم کردن فاصلهء شرق وغرب صورت بگیرد ، بدین ترتیب راه بي نیازي از غرب واتکا به منابع وضایع خود در پیش گرفته شود .البته این مأمول نه با تقلید کورکورانه از غرب ، نه بادشمني کورکورانه باغرب ونه با گرفتن ظواهر تمدن غرب مانند اسلحه ... میسر است . در باب اسلحه باید کشورهاي اسلامي مدتها ،قبل از ین تلاش میورزیدند ومطابق احکام الهي خود را صاحب پیشرفته ترین اسلحه مینمودند ، اما اینجا هدف این است که انحصار به این راه اشتباه است ودرد هاي را دوا نمي کند .

اساساً باید سعي ورزید تا روحیه اي را در خود بوجود بیآوریم که باعث بوجود آمدن تمدن فعلي غرب شده است ، درنتیجه فروعات ومظاهر آن خود بخود بدست خواهد آمد ، با گرفتن این روحیه که غرب بنوبه ء خود آنرا از اسلام گرفته است هم با مصیبت تقلید وسطحي گرایي مواجه نخواهیم شد که بگفتهء شریعتي « ریش ها بروند وریشه ها بمانند » واز جانب دیگر با این عملیه هیچگونه تضادي با فرهنگ جامعهء ما بوجود نمي آید . با پذیرفتن این روحیه وپرورش ذهني مردم وآماده کردن آنها به این امر که باید عمل کرد ، وصادقانه عمل کرد آنچنان نیرویي بدست خواهیم آورد که غرب نخواهد توانست آنرا هدف مرمي وبمب قراردهد ویا توجیه کردن این روحیه توسط دستورات الهي از انحراف آن جلو گیري بعمل خواهد آمد .

براي بدست آوردن این هدف باید موانع را از راه رشد مثبت ذهني وفکري مردم برداشت ، مهم ترین عاملي که باعث پدید آوردن روح جدید در ملت میگردد بوجود آوردن « تمایل عمومي » است ، اینگونه تمایل عمومي یك ملت را میتوان « روح ملت » تامید تحمل نمودن نظرات دیگران نیز به این عمل کمك بسیارزیاد مینماید ، خوشبختانه شرایط پدید آوردن روح ملي ، روحي که همهء یك ملت بدست آورد در یك جامعهء اسلامي خیلي ها آسانتر است تا در جوامع غیر مسلمان ، زیرا احساس مسؤولیت در برابر ، سرنوشت واعمال افراد جامعه پذیرفتن امر بمعروف ونهي از منکر بمثابهء یك تکلیف شرعي وبالاخره تماس وارتباط باشندگان یك محله پنج بار در روز ، باشندگان یك شهر ك ، ویا شهر یکبار در هفته (نماز جمعه) وهمچنان تماس مسلمانان یك ولایت یا حتي یك کشور دو بار در یکسالي (نماز هاي عید ین) همه عوامل بوجود آمدن یك روح واحد ومشترك در یك قوم است که با استفاده از آن میتوان تمایل واحساس مشترکي در یك جامعه بوجود آورد واعضاي یك جامعه را مانند اعضاي یك بدن با هم ربط داد .

درینگونه شرایط ذهني بکار انداختن هر نوع پروژه ، چه تعلیمي باشد وچه انکشافي وصنعتي نتایج مثبت ودلخواه بارخواهد آورد .

شرایط پدید آوردن روح ملي ، روحي که همهء یك ملت بدست آورد در یك جامعهء اسلامي خیلي ها آسانتر است تا در جوامع غیر مسلمان

درتسریع عملیه در هم وبرهم شدن روسیه نقش مجاهدین افغانی خیلی بارز است

اولین مصاحبه مفصل قوماندان اسبق ارتش پاکستان جنرال میرزااسلم بیگ

ترجمه : محمد معروف «فروغگر»

خوانند گان گرامي!
در ذیل متن مصاحبه ئي رامیخوانید که چندي قبل قوماندان اسبق ارتش پاکستان متقاعد جنرال میرزااسلم بیگ با مدیر مسئول هفته نامهِ اردو زبان (زندگي چاپ لاهور) مجیب الرحمن شامي به عمل آورده است . اداره

س - مبارك - شما آبرومندانه از وظیفهء تان متقاعد شدید ، مردم درهمین رابطه کارنامه هاي شمارا فراموش نخواهند کرد .

ج - من مسؤلیتم راانجام دادم ، وظیفه یي که بمن سپرده شده بود ،براي انجام آن تاجایي که توان وصلاحیت داشتم اقدام نمودم ، من هیچگاه پي منصب به در این وآن سرنزدم ونه در این راه تلاش بخرج دادم ونه خواهم داد .

- من عقیدهء راسخ ویقین پخته دارم که هررونده باید جایش رابه آینده گان بگذارد - من در یکسال گذشته علني وصراحتاً گفته بودم که « من مامور حرفوي دولت نیستم » - من باکارم کارداشتم وکارم را انجام داده متقاعد شده ام - من از الله جل شانه سپاسگذارم که بمن فرصت خدمت ملت وکشورم را داد ، تیزش سیاسي ودیموکراسي سرعت یافت ودر بخش تولیدات دفاعي بسیار کار شد، مابسوي خود کفایي دفاعي گامهاي مستحکمي برداشته ایم ودر این مورد ترقي وپیشرفت کافي صورت گفتـه

است وامروز اردوي ما استعداد آن را دارد که با چلنج هاي بزرگ عصر مقابله وزور ازمایي کند !

س - مناسب نخواهد بود که حکومت دربخش تولیدات دفاعي از استعداد شما استفاده نمود وزیر نظارت شما روي پلانهاي تولیدات دفاعي کار صورت گیرد ؟

ج- به این کار هیچ ضرورت نیست ، زیرا این کار عملیه یي است که در بین اردو وحکومت شخص سومي را حائل قرار میدهد . بایست دربین حکومت واردو اعتماد وجود داشته باشد ومناسب نیست که بیوروکراسي در این میان حیثیت مانع اجازهء دخول را داشته باشد، ماکاري را که چندي قبل دررابطه با تولیدات دفاعي واسلحه سازي انجام داده ایم ، فراموش ناشدني است ، امید دارم که این کار را هم چنان جاري نگه خواهند داشت واردو درین رابطه به انجام دادن مسؤلیتش ادامه خواهد

داد .

س – آقاي جنرال شمانهال دیموکراسي را در پاکستان نشوونما دادید ، ولي طي چند ماه گذشته خبر هایي به دست نشر سپرده میشد حاکي از آن که گویا شما نسبت به جمهوریت مطمئن نیستید ،چرا به حواله شما علناً صحبت تبدیلي حکومت میشد ؟

ج- از دلچسپي خالي نیست که این افواه در بارهء شخصي به راه انداخته میشود که طي سه سال گذشته بر پروسه جمهوریت به تاکید ترکیز نمود نخواست کتله اردو بر کشور حکومت کند ، حکومت برمردم کار حکومت دستوري وقانوني است – من آگاهانه بر این امر معتقدم ، درسه سال گذشته چندین مرتبه وضعي بر جوسیاسي کشور حاکم گردید که میشد با استفاده از آن حکومت نظامي رابر اوضاع کشور حاکم نمود ، ولي ما توأم باحکمت ودرایت جلو واقعات راگرفتیم آن رادر ساحهء دیگري به راه انداختیم ، من هرگز جهت سبوتاژ تجربه جمهوریت پلانگذاري نکرده ام ؛ آیا یك هنرمند ي که شهکار تصویري اش راسیاهي میزند آن را برهم ودرهم میکند ؟ این افواه سعي بود که جهت مختل نمودن روابط اردو وحکومت از طرف حلقه هاي استفاده جو به راه انداخته شده بود ؛ به اصطلاح کمپایني بود که از طرف شایعه سازان توجیه وبه کار انداخته شده بود .

س – آیا این حلقه ها در تصامیم شان ناکام نشدند ؟

ج- گفته میتوانید که آنها در ارادهء شان کامیاب شدند؛ ولي این گناه خود آنها است که به عوض مقابله با آن کمپاین شکار آن شدند ،در طرز عمل من استمرار وتسلسل است ، آرامش است ، هرکسي دیده میتواند که از اگست ۱۹۸۸ تا اگست ۱۹۹۱ فقط بریك سخن ترکیز داشتم وفقط یـــك توقف گفتم وبس .

س- آیا اردو را براي همیشه ، از سیاست جدا کرده اند و آیا امکان دارد که آن رااز سیاست دور نگه داشت ؟

ج- اردو کدام دورهء سیاسي نیست – جنرال ایوب خان بعداز احراز قدرت ، فرماني راکه صادر کرده بود ،درآن نیز بر این امر ترکیز شده بود که اردو باید از سیاست جدا باشد اما این حقیقت را نباید فراموش کرد که اردو نام کدام ماشین ویا تودهء بي.حس خشت نیست ، اردو نه نام خاك است نه نام آهن ، بلکه مجموعه یي است از افراد زنده بیدار ، گویا ومفکر سپاهیبان اردو نیز افراد این جامعه اند بخشي از همین جامعه راتشکیل میدهند در بین مردم زندگي مي کنند ، از اوضاع واحوال آن متأثر میشوند ... به عقیدهء من هیچ امکان ندارد که اردو از اوضاع واحوال کشوربي تفاوت بماند و این اوضاع بر آن تاثیري نداشته باشد. این جنرال اردو بود که هنگام خرابي اوضاع در پاکستان به جنرال محمد ضیاء الحق رفت وگفت : که بس است دیگرنباید انتظار داشت ، اگر سیاستمداردرپیشبرد امور کشور از اغفال کار گیرد ، عدم احساس امنیت ، بي انصافي وظلم برهمهء مردم حاکم خواهد شد ؛ اردو نیز ازآن متأثر خواهد شد ، افراد اردو نیز به نوبه خود نزد رهبرخود خواهند رفت وخواهند گفت که کاري باید بکنیم ، نمي توانیم که مملکت را به شعله هاي آتش سپرده وخود آرام بنشینیم !

زینرو من فکرمیکنم که در پاکستان باید قوماندان کل قوا ،لوي درستیز – «chif ot th army stof» شعور سیاسي داشته باشد ،اوباید بداند که چگونه میتواند روانشناسي اردو را در اداره وکنترول خود داشته باشد ؟ وچگونه میتواند برحالات واوضاع تاثیر بیندازد وآن را در کنترول خود بگیرد ، اگر او ازاین صفات برخوردار باشد میتواند جلونفاذ حکومت نظامي یا (Marshalaw)را بگیرد ، اگر فرمانده اردو فاقد این اوصاف باشد وضع به حالتي خواهد رسید که بجز اقدام عملي چاره ئي باقي نخواهد ماند .

س – آیا گفته میتوانید که تبصره

این حقیقت را نباید فراموش کرد که اردو نام کدام ماشین ویا تودهء بي حس خشت نیست ، اردو نه نام خاك است نه نام آهن بلکه مجموعه یي است از افراد زنده بیدار ، گویا ومفکر سپاهیبان اردو نیز افراد این جامعه اند

هاي شما بر جريانات سياسي ناشي از همين گرايش بود ؟

ج- شما اين روشم را از همين دور نماييند ... اردو اداره، منظم ونيرومند پاكستان است نبايد احساسات وتمايلاتش ناديده گرفته شود ، درسياست خارجي ودفاعي راي ونظر اردو اهميت خاصي دارد به عقيده، من رئيس جمهور وصدراعظم كشور بايد با سران اردو مستقيماً مفاهمه ، مستمر داشته باشند .

س- موقفي را كه شما در برابر جنگ خليج اتخاذ كرده بوديد ، يكسره در جهت مخالف موقف حكومت بود ، آن موضعيگيري شما مشكلاتي رانيز بوجود آورد - ايا ميتوان جريان كشمكش با دولت را تااين سرحد به پيش برد ؟

ج- جنگ خليج واقعه وپيش آمد معمولي نيست ، آينده ما وجهان اسلام را جداً تحت تاثير قرار داده است ، من از طرز تفكر (ونيات شوم) امريكا پيشبيني كرده بودم كه شركت امريكا در اين جنگ بعنوان آزادي كويت نيست ؛ بلكه او ميخواهد عراق را (از هرلحاظ) تباه كند من ميخواستم كه ايران وپاكستان دست به دست هم داده « صدام » را اماده سازند كه قوايش راز كويت خارج كند واز راه تباهي وبربادي دور شود ؛ ولي سخنم شنيده نشد ، چند روز قبل مصاحبه ، « شوارزكوف » نشر شد كه وي در آن گفته بود :« جنگ مابخاطر حمايه ودفاع از منافع اسرائيل بودو زياده ترنفع آن به آنها رسيده است ؛ زيرا بزرگ ترين دشمنش سركوب شد ».

س - مگر اين همه در نتيجه، لجاجت صدام حسين بوقوع پيوست ، اگر اواز دانشمندي كار ميگرفت ممكن بود از تباهي جلوگيري بعمل آيد؟

ج- اين سخن درجاي خود يك حقيقت است ؛ ولي آنچه كه ماكرديم ونتايجي كه بر آن مرتب شد بر آن نيز توجه نماييد!

س - موقف شما واضح وروشن است : شما كه چيزي گفتيد ، ثبت شده است ، نمي خواهم روي آن بحث كنم من ميخواهم توجه شمارابه مسئله يي بسيار مهم معطوف بدارم - در رابطه با سانحه بهاولپور نام شما باربار آمده رفت واكنون - چون شما متقاعد شده ايد -مردم سخن هاي گوناگوني را در رابطه با شما ميگويند وشما را به طرز هاي مختلف مورد الزام قرار ميدهند - گفته ميشود كه طياره، جنرال محمد ضياالحق در حفاظت اردو قرار داشت چرا اردو در باره عوامل تباهي طياره، مذكور تحقيقات وتفتيش نكرد ؟

ج - من بسيار سخنان را ميشنوم وميخوانم وبربي دانشي آن گروه مردم ميخندم ، نمي خواهم دربحثي بپيچم تحقيق وتفتيش (سانحه) كار حكومت است ، حكومت گذشته توجهي به آن نكرد حكومت موجوده كه چيزي كرده است آن نيز از مردم پوشيده نيست ، بايســت در مــورد تحقيق وتفتيش

> اردو اداره، منظم ونيرومند پاكستان است نبايد احساسات وتمايلاتش ناديده گرفته شود ، درسياست خارجي ودفاعي راي ونظر اردو اهميت خاصي دارد به عقيده، من رئيس جمهور وصدراعظم كشور بايد با سران اردو مستقيماً مفاهمه ، مستمر داشته باشند .

صورت گيرد وبايد كساني كه در اين سانحه دست داشتند به كيفر عمل شوم شان برسند ، كتاب سبز را بخوانيد مسؤول حفاظت رئيس جمهور حكومت مركزي است نه اردو - طياره، حامل اوچگونه بايد باشد ؟ در كدام ميدان هوايي فرود آيد ؟ درين رابطه حكومت فيصله ميكند نه اردو ، معامله، طياره، جنرال محمد ضياء الحق نيز مربوط به ذمه داري حكومت بود .

س - گفته ميشود كه نبايد طياره مذكور در بهاولبور فرود مي آمد ؟

ج- جواب اين سوال مستقيماً متوجه حكومت مي شو د، اردو با آن هيچ تعلقي داشته نمي باشد .

س - اين هم گفته ميشود كه نگذاشتند اجساد قربانيان اين سانحه معاينه طبي شود ؟

ج- چيزي كه ممكن بود شد وچيزي كه ممكن نبود نشد اردو مسؤوليتش رابسر رساند ، اگر در زمينه تحقيقات صورت گيرد هرچيز عيان خواهد شد سراغ هرسخن تدارك خواهد شد ،من نمي

خواهم در کشمکش بیان وپاسخ بیان قرارگیرم ریکارد موجود است از روي آن هرسخن بعداز سانحه ظاهر وهــويدا ميگردد .

س - پاسخ این الزام نیز متوجه شما میشود که وقتي بشما معلوم شد که طیاره حامل جنرال محمد ضياء الحق شهید سقوط کرد شما چرا دربهاولپور پیاده نشدید وبرعکس بسوي راولپنډي پرواز کردید؟

ج- این که فوراً به راولپنډي بروم ،فیصلهء خودم بود ، ومن اکنون نیز مطمئنم که فیصلهء بروقت کردم مي بایست چنین فیصله میکردم وقتي خبر شدم که طیاره سقوط کرده وهمه چیز تباه شده ، پس در بهاولپور چه میکردم که پیاده میشدم .... چیز که در بهاولپور باموجود یتم مي شد در عدم موجودیتم نیز صورت گرفت ، من نمیتوانستم طیاره کاملاً سوخته رانجات بدهم ولي این نیز ناممکن بود که کشور را تحویل طوفان تشویش وعدم اطمینان وامنیت کنم ، من اگر در بهاولپور پیاده میشدم وچند ساعت در آنجا مي ماندم سرنوشت کشور چه مي شد ؟

... من وجیبه ام دانستم که فوراً در کشور نظم را برپا دارم ،بحیث یك فرد نظامي ، یك پاکستاني ویك مسلمان من معتقدم که منافع پاکستان ، وقار ، سلامتي وحفاظتش اولین هدفي است که باید تحقق یابد ؛ من به راولپنډي رفتم ورئیس سناي پاکستان را به خـانـه خواستم ومسؤولیت صدارت کشور را بوي سپردم ، من به راولپنډي جهت تاچپوشي ام نرفته بودم ... من میخواستم نظم ونسق حکومت قانوني ودستوري رابرحال سازم وآن را کردم .... من مسؤولیتم راانجام دادم واز ین بابت پروردگارم راسپاسگذارم که او حواسم را بر قرار نمود ومراتوفیق آن بخشیدکه کشور را از سقوط به گودال بي اطمیناني وعدم امنیت نجات بدهم ..من اگر آن قدرجنایتکار ومجرم بزرگ میبودم که بر ضد رفقایم توطیه میکردم ، اگر من آن قدر سیاهکار میبودم که بخون دوستانم دستهایم رارنگ میکردم ، پس در این کشور کسي را نمیدیدم که در برابرم یك ودو بگوید ، آیا کسي که میتواند تا این سرحد پیشرفـت کند (رفقایش را از سرراه اقتدارش دور کند) آیا اونمیتواند زبان مخالفینش راگره زند ؟ خواسته من همین بوده است وهست که باید در این باره تحقیقات لازم صورت گیرد ازین طریق ممکن است از افواهات وبهتان تراشي ها جلوگیري بعمل آید .

س- شما چندي قبل اظهار داشته بودید که خطرات جنگ بر پاکستان سایه باني میکند ؛ ولي دفتر وزارت خارجه این ادعا را رد کرد ... شما در

چوکات اقتصادي ، سیاسي واجتماعي روسیه برهم ودرهم شده است و در تسریع این عملیه نقش مجاهدین افغانستان خیلي بارزونمایان است

این رابطه چه نظر دارید ؟

ج- من که چیزي گفته بودم چند روز بعداز آن نخست وزیر کشور نیز همان چیزي را گفت بین پاکستان وهند کشیدگي وجود دارد در کشمیر مجاهدین باسرهاي شان بازي میکنند ، آن ها باهندوستان یکجا نمي شوند وهرگز به این کار اماده نیستند . البته فیصله نهایي آنها همین است وقیمت این تصمیم شان را گرچه بسیار زیاد هم باشد مي پردازند آنها عزت مال وجان شان را در بازي گذاشته اند چیزهاي شنیده میشد که تفصیل رانیمتوان بمردم شنواند هندوستان درصورت مایوسي میتواند با پاکستان در گیر شود .

س- وقایع وتحولات که در روسیه بوقوع پیوست در آن رابطه عکس العمل شما چیست ؟

ج- درین رابطه دو نظر نمیتواند وجود داشته باشد ، چوکات اقتصادي ، سیاسي واجتماعي روسیه برهم ودرهم شده است و در تسریع این عملیه نقش مجاهدین افغانستان خیلي بارزونمایان است من فکر میکنم که فشار امریکا بر پاکستان اضافه تر خواهد شد باید سعي بعمل آید که در افغانستان هر چه زود تر یك حکومت آزاد بوجود آید پاکستان ، ایران ومجاهدین میتوانند با اشتراك مساعي وهمکاري این امر راتحقق بخشند منافع دفاعي پاکستان نیز درهمین امر نهفته است که وي با ایران وافغانستان یکجا شده ویك حِصار دفاعي بسازند تقاضاي منافع چین نیز همین است به این ترتیب پاکستان میتواند در برابر فشار خارجي مقاومت کند نباید پاکستان در برابر امریکا سرخم کند اوخود باید به گفته خود ایستاده شده وجهانش را خود دریابد.

س - آیا پروگرام (هسته يي) ما مواجه با خطر است ، آیا در پیشبرد بي حد آن که تاسرحد خطر رسیده است شما نقش داشته اید که شما بصورت مخفیانه این کار رابا استعمال رسوخ بي نظیر به پیش برده اید ؟

جواب : این موضوع رابه وقت دیگري موکول کنید بهر حال حفاظت این پروگرام مسؤلیت ملي ما است کسي که براین پروگرام سازش کند - هیچ گاه ملت وي را نخواهد بخشید ....

په دوارو لوریو دوسلو دبندیدواغیزې

انجمن تحقیقات علمي ومشورتي

ددوابرقدرتونو دغه عمل چي ددیرو کلونو ځنډ نه وروسته یي اقدام وکړ ، که له یوي خوا یي افغانان دښه اقدام په توګه یادوي ، دبلي خوا دا هم وایي چي دروسانو دماتي او افغانستان څخه دوتلو نه وروسته دوارو خواوو ډیر ځنډ وکړ اوپدي موده کي دکابل رژیم د افغان ولس په کلیو ، کورونو اوښتیو بي شمیره هوائي درني بمباري وکړي ؛ دسکاد اونورو درنو اسلحو ګلوله باري ئي وچلوله اوډیر شمیر افغانان یي په وینو کي لت پت کړل .

په هر صورت دغه خبري به سبا ته پریدو ، نوربه په نننیو حالاتو وغږیږو.

د ۱۳۷۰ کال دسنبلي دمیاشتي د ۱۹ مینیتي دماسکو اعلامیه چي دامریکا اوروسیي دبهرنیو چارو دوزیرانو دګډ تصمیم له مخي په افغانستان کي په دوارو متخاصمو خواؤباندي امریکا اوروسیه د ۱۹۹۲ کال دجنوري میاشتي دلومړي نیټي څخه بندوي ، ددغي اقدام اثرات به دافغانستان په حالاتو څه وي ؟

په لنډ ډول خپل برداشت ذکر کوم :

څرنګه چه کمونیستي روسیه دسخت سیاسي اواقتصادي بحران سره مخامخ ده ، کمونیست ګوندئني منحل اودبالتیک دري جمهوریتونه آزاد شول ، یو شمیر نوروئي آزادي اعلان کړیده چي پدي جمله کي دغربي ترکستان ځیني برخي لکه ازبکستان ، تاجکستان ، آذربایجان او نور هم شامل دي ، ممکن چي ددوي دغه په اومــه

روسان دخپل ولس اونړیوالو ددغو پوښتنو سره هم مخامخ دي چي له یوي خوا دغربي نړي څخه ګدائي کوي اودبلي خوا دکابل په رژیم دومره مصرفونه کوي ،دادڅه لپاره ؟

تارتړلي اتحاد ډیر زر سره وشلیږي او دوي ته دغه پته وي ، نو په هغه صورت کي په افغانستان کي په لومړي سرکي دیوه لاسپوڅي رژیم ساتل ورته ګران اوپه دوهم قدم کي دڅه لپاره ئي وساتي ؟ ځکه چي ددوي ویره زیاته لدي کبله وه چي که چیري په افغانستان کي یو پیاوړي اسلامي دولت منځ ته راځي په هغه صورت کي به په غربي ترکستان کي خامخا نفوذ کوي اوزموږ لپاره به پرابلمونه جوړوي ، خـــو اوس ئي دغه ډار له سره والوت .

بله دا چي دوي لکه چي دمخه اشاره ورته وشوه به سختو سیاسي اواقتصادي پرابلمونو او غمونو کي اخته دي ؛ نو ځکه ورته دبل غم ، نه غم دي .

روسان دخپل ولس اونړیوالو ددغو پوښتنو سره هم مخامخ دي چي له یوي خوا دغربي نړي څخه ګدائي کوي اودبلي خوا دکابل په رژیم دومره مصرفونه کوي ،دادڅه لپاره ؟ نو دافغانستان په باب د(امریکا اوروسیي) وروستي ګډي اعلامیي څخه داسي بوي راځي چي روسیه به کابل ته نه یوازي اسلحي بلکه دنورو بشري مرستو ورکولو څخه هم ځان څنګ ته کړي .

په دي صورت کي :

۱- هغه مصارف چي دکابل رژیم فرقي ، غندونه اونظامي نور قطعات ئي کوي په هغه تناسب ددو دریو میاشتو زیر مي هم نلري .

۲- دلوژستیکي خدماتو لپاره دروغنیاتو نشتوالي همدا اوس ښکاره اومحسوس دي .

۳- دعسکرو لپاره داعاشي اواباتي

پرابلم دکابل رژيم لپاره زوروونکي دي .

دغه پورته کمبودي دنظاميانو مورال اوباور کمزوري کوي اودتيښتي لپاره خپلوي .

په ښارونوکي اوسيدونکي عام ولس دڅه پرابلم سره مخامخ کيږي ؟

اقتصادي بحران چي څو کاله دمخه پيل شوي اواوس ئي پاړسوب نهائي حد ته رسيدلي .

چوي اودولس ژوند دنابود يدونکي حالت سره مخامخ کوي . پدي اړوند :

١- دروسيي اقتصادي کمکونه دکابل پررژيم باندي بنديږي . دښارونو اوسيدونکي که پرون دزياتي قيمتي سره مخامخ ؤ ، اوس دسختي قطحي سره هم لاس په گريوان کيږي ؛

٢- دپيسو بيدريغه اوبي سنجشه چاپ کولو چي دڅو کلونو راپدي خوا پرله پسي خپل ارزش له لاسه ورکړي اوس لابي ارزښته کيږي اوبه پنځو پيسوبه کوچني جنس نه رانيول کيږي بل خوادغه بي ارزښته پيسو لاس ته راوړلو لاري چاري هم دولس لپاره غټ پرابلم ؤ ، اولا به زيات شي .

ځيني جرائد داسي تبصري کوي چي کابل رژيم دهند اوشمالي کوريا څخه مرستي غوښتي اوپدي ترتيب به دغه خلاء چي دروسيي لوري هر څه پري بنديږي ، دکه کړي .

دغه ممکنه نه ده چي هند اوشمالي کوريا دي په دواړو ، هغه اندازه ياد هغي نيماتي اوڅوومه برخه دکابل رژيم غوښتني پوره کړي چي روسيي پوره کولي .

دبلي خوا دغو دواړو هيوادو نه «خاصتاً شمالي کوريا» دافغانستان څخه ډيره ليري پراته دي که داسي ئي فرض کړو اووئي منو چي دوي دامداد ورکولو توان اواراده لري اودوي هر څه مفت هم دکابل رژيم ته ورکړي ، يوازي کرايه ئي دقيمت څو برابره کيږي ،نوځکه دغه هلي ځلي که دکابل رژيم په لاره اچولي وي ، يوازي دڅو ورځو په مخه دنظاميانو اوولس دغو لولو څخه پرته بل څه ندي .

دغه دواړو هيوادو نه «خاصتاً شمالي کوريا» دافغانستان څخه ډيره ليري پراته دي که داسي ئي فرض کړو اووئي منو چي دوي دامداد ورکولو توان اواراده لري اودوي هر څه مفت هم دکابل رژيم ته ورکړي ، يوازي کرايه ئي دقيمت څو برابره کيږي

پورته دواړو ډلو خلقو (عسکري اوولسي) ته دچاره کولو يوه لاره پاتي کيږي چي هغوي د مجاهدينو سره لاس يو کړي اوهر څومره زر(تر څو چه نوري زياتي ويني توئي نشي ،زيات ځمونږ ولس دقحطي اوقيمتي له لاسه بي پردي اوستي نشي اوونه ځوريږي) دجنرال نجيب لاسپوڅي رژيم رانسکور کړي .

مجاهدينـــو ته دڅـه نه ويريدل پکار دي ؟

که روسيه او امريکا اودهغوي پلويان غواړي چي دکابل رژيم نه په موجوده حالت بلکه پدي نوم چي ديموکراسي وي ، ويني توئي نشي اودافغانستان تول خلک آزاد اومساوي حقوق ولري ، بشري حقوق محفوظ وي په دي دوولونوئي وساتي اوپه راتلونکي دولت کي ئي رول وي ، نو دمجاهدينو دمنظماتو په منځ کي په شديد سياسي فعاليت لاس پوري کوي . د موجودو منظماتو ترمنځ بي اتفاقي لاچاغوي اودمنظماتو په داخل کي خپل استازي فعالوي تر څو دداخل له خواحتي ډير منظم تنظيمونه دانشعاباتو سره مخامخ کړي دترور لمنه پراخوي دنظامي تأسيساتو او زيرمو په چودلو کار پيل کوي . هغه منظمات ، اشخاص اوډلي چي دپورتنيو دولتونو تر نفوذ اواغيزي لاندي وي اوهغه نه ،پيژندل شوي ډلگي چي په اروپا ، امريکا او نورو مختلفو هيوادونو کي استوگنه لري ، دکابل رژيم سره په اتحاد او گډ دولت جوړولو کي شرکت کوي اودغي پروسي ته داسي رنگ ورکوي چي څه افغانان چي ؤ، هغه ټول همداؤ . نور ډير کوچني اقليتونه دي ، چي دافغانستان په موجوده اوراتلونکي باندي هيڅ اغيزه نلري .

حبيــب اللّه

رهبران حزب اتحاد - آزادي ودموكراسي بايد بدانند ...!

درين روز ها كه ابر قدرت قدرت باخته ني شوروي دست بدست امپرياليسم متهاجم امريكا داده روز هاي دشوار وامتحاني براي مجاهدين ماست . ما با گذشت، از اين نقطه بحراني ميتوانيم قدم به ميدان آزادي واستقلال بگذاريم . درين روزهاي وحدت امپرياليسم كه پديده مؤقت وگذراست ولي براي بوجود آمدن دولت اسلامي در كشور ماسخت خطر ناك ، چرا كه ميتواند عده‌ء از انقلابيون نيمه راه را متزلزل ونسبت به آرمان بزرگ نااميد سازد ، براي حصول آرمان مقدس وحدت فكروعمل بين تنظيم هاي جهادي ومتفكرين جهاد مانسبت به هرزمان ديگر اهميت كسب ميكند . تمام نيروهاي جهادي بايد بتوانند هوشيارانه بخاطر مصالح امت اسلامي اختلافات را كنار گذاشته دور اهداف مشترك جمع شوند واين امر ممكن است زيرا كه اختلافات بين مجاهدين جنبه مؤقتي وگذرا دارد ولي مؤقتيكه سرنوشت ساز است . در ست درهمين روز هاي سرنوشت ساز است كه راه حل سياسي اين متاع بازار مكاره امپرياليسم گرم گرفته ودشمنان انقلاب اسلامي با وجود تضاد هاي عميق باهم متحد شده ودر تلاش تكميل مواد اوليه به زنجير كشيدن مردم مااند .

در گيرو دار همين غوغاي راه حل سياسي حزب جديدي در كابل بنام «اتحاد ، آزادي و دموكراسي» بوجود آمد . ما بخاطر اينكه ماهيت چنين احزاب را بصورت دقيق بدانيم بايد عملكرد حزب دموكراتيك خلق وسياست ها وتاكتيك هاي آنرا در جريان عمل گذشته در نظر گيريم .

حزب دموكراتيك خلق افغانستان در زمستان ۱۳٤۳ بوجود آمد كه ارگان نشراتي خود را بنام خلق در سال ۱۳٤۵ منتشر ساخت وپيروانش به همين نام مختصر خلق شهرت يافتند . در سال۱۳٤۵ گروهي بر هبري ببرك كارمل بانيمي از اعضاي كميته مركزي حزب دموكراتيك انشعاب نمود وبنام حزب دموكراتيك خلق افغانستان به فعاليت ادامه دادند . اين گروه در سال ۱۳٤٦ جريده‌ء بنام پرچم به نشر سپرد از همين جهت پيروان اين بخش بنام پرچمي ها شناخته شدند . بدين ترتيب از همان اوايل دو چهره يك «مولود حرامزاده» از هم تفكيك ميشود . چون در اولين شماره جريده‌ء پرچم گروه پرچم اصول وبرنامه خويش را همان اصول وبرنامه حزب دموكراتيك خلق افغانستان اعلام نمود لذا شكي درين باقي نماند كه خلق وپرچم پشت وروي يك سكه اند . بناءً اختـــلاف نتيجه مسابقه بر سرخدمت به ارباب است .

گرچه مردم ما در كمونيست وملحد بودن پيروان حزب دموكراتيك خلق هيچ شكي ندارند وهم ضرورت به اثبات

> حزب وطن ميخواهد در ابتدا نيروي تازه درين تشكل جديد جذب كند وبعداً آهسته آهسته نيروي حزب وطن را داخل اين حزب جديد سازد وبدين ترتيب سازمان متبادل حزب وطن بوجود خواهد آمد طوريكه ديگر بجز افراد كمونيست سابق در ين حزب نشانه ي واضح ديگري از كمونيست بودن موجود نخوارهد بود .

اینکه این حزب یك حزب کمونیــست است، نیست چرا که رهبران حزب مذکور در ابتداي پیدایش حزب دموکراتیك خلق نه تنها در اسناد منتشره خود از پیروي کمونیسم والحاد انکار نمیکردند بلکه بر آن میبالــیدند

« مسایل خطیر آزادي سیاسي ومبارزه طبقاتي را سرانجام فقط نیرو حل میکند و مابايد در آماده ومتشکل ساختن این نیرو ودر کار برد مجدانه آن که نه فقط دفاعي بلکه اگر تعرضي هم باشد مراقبت ورزیم » (دوتاکتیك سوسیال دموکراسي ، جلد سوم اثار منتخب لینن ، چاپ پروگرس مسکو سال ۱۹۸٤ صفحه ۲٤)

وافتخار مي کردند .

من در اینجا نه بخاطر ثبوت کمونیست وملحد بودن اعضاي حزب مذکور بلکه بخاطر فهم بعدي مسائل به یك سلسله مواد منتشره آن اشاره مینمایم .

حز ب دموکراتیك خلق در صفحه اول در سهاي از اساسنامه خود اصول فعالیت خود را چنین معرفي میکند « حزب دموکراتیك خلق افغانستان مطابق اصول تئوري علمي انقلابي فعالیت نموده وبر اساس اتحاد داوطلبانه نمایندگان پیشرو وآگاه کارگران ، دهقانان ... استوار میباشد واز منابع ومصالح تمام زحمتکشان کشورر دفاع ، پشتیباني ونمایندگي مینماید » در همین صفحه ماهیت حزب دموکراتیك خلق چننین توضیح میگردد « حزب دموکراتیك خلق افغانستان از لحاظ خصلت وماهیت طبقاتي خود حزب طراز نوین طبقه کارگر وتمام زحمتکشان افغانستان بوده وبراساس تئوري علمي انقلابي فعالیت مینماید . » در اینجا سوال مطرح میشود که حزب طراز نوین طبقه کارگر یعني چه ؟ تئوري علمي انقلابي از نظر رهبران حزب دموکراتیك خلق کدام است ؟ حزب دموکراتـــیك خلق در درسهاي از اساسنامه به سوالات فوق چنین جواب میدهد . در صفحه دوم درسهاي مذکور میاید: « براي اولین بار در تاریخ بشري مارکس وانگلس بنیاد گذاران تئوري علمي انقلابي ورهبران بزرگ طبقه کار گر بین المللي اندیشه هاي اساسي مربوط به حزب انقلابي طبقه کارگر را پي ریزي کردند » پس تئوري علمي انقلابي که حزب دموکراتیك خلق منحیث اصول علمي از آن پیروي میکند همان مارکسیسم است که زماني با نام« لینن» پیوندمي یابد وآنرا « مارکسیسم - لیننیسم » میخوانند . حالا ببینیم حزب طراز نوین طبقه کار گر را در صفحه بنجم در سهاي از اساسنامه چگونه توضیح میدهد : « بدین ترتیب لینن بنیاد گذار ، سازمانده وآموز گار حزب طراز نوین پرولتري گردید .بانام لینن تکامل واستحکام جنبش معاصر بین المللي طبقه کارگر که در حال حاضر نیروي بزرگ وپرتواني راتشکیل میدهد بصورت جدايي ناپذیري وابسته است . » بناءً آنچه بنام حزب طراز نوین طبقه کار گریاد میگردد . چیزي نیست جز همان حزب کمونیست .

اینکه رهبران واعضاي حزب دموکراتیك خلق افغانستان اینجا وآنجا دم از مسلمانان بودن میزنند به بوزینه ئي شبیه اند که باپت کردن چشمان خود فکر میکند وي را کسي نمي بیند . آنان تصور میکنند که مومنان بي خرد اند وبه این حقه بازي هاي شان فریب خواهند خورد ولي خلاف تصور شان خود شان. شعور درك رسوايي خود را ندارند . آنان فراموش کرده اند که در صفحه پنجم درسهاي از اساسنامه اساس ایديالوژیك حزب دموکراتیك را چنین توضیح میدهند :« اساس ایديالوژیك احزاب طراز نوین طبقه کار گر راتئوري علمي انقلابي تشکیل میدهد . بریا یه ئی تئوري علمي انقلابي است که حزب طراز نوین طبقه کارگرايجاد واعضاي آن باهم متحد میشوند . طبق اصول تئوري علمي انقلابي برنامه ، استراتژي وتاکتیك حزب تدوین میگردد . »

بر اساس همین تئوري علمي انقلابي بود که حزب دموکراتیك استراتژي خود را به شکلي تدوین نمود که در آن پروسه رسیدن به جامعه کمونیستي رابه سه مرحله تقسیم نمود . مرحله اول دموکراتیسم ، مرحله دوم سوسیالیسم ومرحله سوم فاز کمونیسم . بدین ترتیب هریکي از مرحل قبلي اساس مرحله بعدي است وضروتاً جهت

رسيدن به مرحله بعدي از اولي بايد گذشت . چون حزب دموكراتيك با دموكراتيسمي كه با ايديالوژي كمونيستي اش ميخواند احساسات وعواطف مردمي را كه اسلام با خون شان عجين شده بود جريحه دار ساخت ، در برابر جنبش اسلامي كه عميقاً مردمي بود قرار گرفت وآنوقت بود كه دوباره به ياد لينن افتيد واز آثار لينن كمك خواست واز لينن آموخت :« مسايل خطير آزادي سياسي ومبارزه طبقاتي را سرانجام فقط نيرو حل ميكند و مابايد در آماده ومتشكل ساختن اين نيرو ودر كار برد مجدانه آن كه نه فقط دفاعي بلكه اگر تعرضي هم باشد مراقبت ورزيم » (دوتاكتيك سوسيال دموكراسي ، جلد سوم اثار منتخب لينن ، چاپ پروگرس مسكو سال ١٩٨٤ صفحه ٢٤) براساس آموزش لينن بود كه حزب دموكراتيك جواز يافت تاسياست خويش راتغيير دهد . رهبران حزب دموكراتيك درك نمودند كه براي حل مسئله خطير مبارزه در افغانستان به نيرو ضرورت است واين نيرو ممكن نيست مگر با تغيير در سياست وتاكتيك . بناً در مراحل مختلف انقلاب بخاطر جلب نيروي بيشتر به تاكتيك هاي مختلف وحتي بي شرمانه يي متوصل شدند . تا اينكه بجاي رسيدند كه ديگر اميد شان را در جهت پيشرفت از دست دادند . بالاخره رهبران حزب دموكراتيك از مطالعه مسلسل لنينيسم صحت و حدت با بورژوازي را جهت سركوب جنبش اسلامي بدست آوردند . گرچه لينن امر وحدت با بورژوازي را رهنمود ميدهد ولي در ضمن كمونيست ها را هوشيار ساخته ميگويد .

به اين وحدت بايد موقتاً پابند باشيد . چنانچه در جلد سوم آثارمنتخب لينن (چاپ پروگرس مسكو ، سال ١٩٨٤ در بخش دوتاكتيك ... صفحه ٩٢) ميايد : « از اينجا چنين بر ميايد كه تزما حاكي از اينكه با تفاق بورژوازي « بايد باهم كوبيد» داراي جنبه مؤقتي است وما مؤظفيم « متفق را مانند دشمني » شديداً تحت مراقبت قرار دهيم . » از اينجا بخوبي معلوم ميشود كه كمونيستها با بورژوازي مؤقتامنافع مشترك دارند لذا ميتوانند مؤقتاً باهم متحد شوند . به نظر خود لينن « وحدت اراده » و« عمل » ممكن نيست مگر با داشتن منافع مشترك . وي ميگويد زمانيكه شركت در منافع اقتصادي از بين ميرود « وحدت اراده » و«عمل» خود بخود نابود ميشود . بناً در مرحله فعلي كه منافع حزب دموكراتيك خلق با منافع بورژوازي پيوند خورده با بورژوازي عليه انقلاب اسلامي قرار ميگيرد واين عمل حزب مذكور ضد لينسيم نيست .

همچنان در نتيجه مطالعه ماركسيسم- لينسيم رهبران حزب دموكراتيك خلق بدين نتيجه رسيدند كه اگر نميتوانند از طريق دموكراتيسم پرولتري به سوسياليسم برسند بايد از راه سرمايه داري خود را بدان هدف برسانند لينن در ين باره چنين ميگويد :« ولي ما ماركسيستها بايد بدانيم كه براي نيل به آزادي واقعي پرولتاريا ودهقانان هيچ راهي بجز راه آزادي به شيوه بورژواي وترقي بشيوه بورژواي موجود نبوده ونميتواند باشد . » (اثار منتخب لينن جلد سوم چاپ پروگرس مسكو سال١٩٨٤ دوتاكتيك .... صفحه ١٢٠) از همينجا بود كه رهبران حزب دموكراتيك متوجه شدند وخود را با لينيسم اصيل ترملبس ساخته برنامه وتاكتيك خود را عوض كردند تا در جامعه جاي پاي پيدا كرده وبعداً بسوي هدف نهايي خود گامزن شوند . براي انجام چنين كار مجبور بودند نام منفور حزب دموكراتيك را عوام فريبانه بدور اندازند ومجمع وطنفروشان را بنام «حزب وطن» بنامند .

ولي آيا حزب وطن از نظر اصول ، خصلت وماهيت با حزب دموكراتيك خلق تفاوتي دارد؟ ويا تغييرات صرفاً جنبه تاكتيكي دارد ؟ براي اينكه به حقيقت برسيم بايد واقعيت هاي نشراتي حزب وطن را زير ورو كنيم وبه بينيم خود شان در باره خود چه ميگويند . نجيب رئيس حزب وطن در رابطه با اين تغييرات وموقعيت تاريخي حزب دموكراتيك چنين ميگويد :« كنگره (منظور از كنگره دوم حزب وطن است) باحفظ آرمانهاي انساني حزب دموكراتيك خلق افغانستان يعني تحكيم استقلال ، حاكميت ملي وتماميت ارضي تامين آزادي ، دموكراسي ترقي

،برابري ، عدالت اجتماعي وصلح اعلام داشت که حزب در فعالیت گذشته خود علي الرغم نقش عظیم روشنگرانه آن در بیداري سیاسي مردم دچار اشتباهات خورد وبزرگ وحتي مصیبت بار گردیده است . این اشتباهات عمدتاً ناشي از مخالفت هاي خورد وبزرگ جناحي وانشعابات حزب وارزیابي نادرست واقعیت هاي عیني کشور ونقش حزب وسایر نیروها در حیات سیاسي جامعه میشد که منجر به نادیده گرفتن عنصر تدریج در جریان انکشاف اقتصادي ، اجتماعي ، اتکاء به سیستم یك حزبي انحصار بلا منازع قدرت ، نفي متحدین سیاسي و با النتیجه انزواي سیاسي آن در جامعه گردیده وامید به ختم جنگ در صورت ادامه این سیاست کاملاً از بین رفت . سیاست مصالحه ملي پاسخ تاریخي حزب ما در برابر اوضاع دشوار ایجاد شده در کشور بوده .»

(از متن بیانیه ي نجیب رئیس حزب وطن تحت عنوان ما در کنار مردم خواهیم ایستاد صفحه دوم روز نامهء پیام، کابل - ۹ سرطان ۱۳۶۹ هـ ش)

توجه کنیم حزب وطن مانند هر پدیده دیگر صاحب تاریخ است که گذشته ، حال وآینده دارد که بدون در نظر داشت گذشته ، عمل کرد فعلي واهداف آینده ت قابل فهم نیست ونمیتواند بدون چنین تاریخ به موجود عیني تبدیل گردد . طبق گفته نجیب آینده حزب وطن همان آینده حزب دموکراتیك خلق است زیرا که میگوید :« کنگره با حفظ آرمانهاي حزب دموکراتیك اعلام داشت » پس آرمان هاي حزب دموکراتیك چه بوده که کنگره حزب وطن آنرا محفوظ نگهداشت وبسوي آن پیش خواهد رفت ؟گرچه نجیب در سخنراني خواسته توجه مردم را از آرمانهاي واقعي حزب دموکراتیك به مسائل احساسات برانگیز چون تحکیم استقلال ، حاکمیت ملي وتمامیت ارضي ،تأمین آزادي ، دموکراسي ترقي، برابري ، عدالت اجتماعي وصلح معطوف دارد وزیر کانه اهداف خود را زیر پرده این کلمات زیبا مستور سازد ولي خوب میداند که با مطالب فوق تاچه حد خود را مسخره ساخته ولي از بیشرمي بروي خود نمیاورد . مردم مي دانند که حزب دموکراتیك زیر نام استقلال کشور را به مستعمره شوروي تبدیل نموده وحاکمیت وتمامیت ارضي آنرا زیر پاي ارتش سرخ برباد داد وهم از ماهیت تأمین آزادي ، دموکراسي ترقي ،برابري وعدالت اجتماعي حزب دموکراتیك خلق مردم ما با دادن یك ونیم ملیون شهید وصد ها هزار زخمي ومعیوب درك عمیق تر از آنرا دارند که نجیب با بي شعوري وگاو بودنش فهمي از آن کسب کند براي اینکه نجیب را از بیراهه کشانده بسوي اهداف وارمانهایش متوجه سازیم بر گردیم به مدخل درسهاي از اساسنامه که در پاراگراف دوم آن چنین آمده :« تحقیق مطالبات اساسنامه حزب ورعایت کامل احکام ، اصول و نورمهاي آن حزب را به پیش آهنگ مبارزه طبقه کار گر وتمام زحمتکشان کشور مبدل نموده وقابلیت آنرا براي رهبري مبارزه پیچیده ودشوار اماپر افتخار زحمتکشان بخاطر تحقق ارمانهاي مقدس ووالاي آنان تأمین میکند .» حال به بینیم که آن « مطالبات اساسنامه حزب» که « رعایت کامل احکام ، اصول ونورمهاي آن ....، تحقق آرمانهاي مقدس ووالاي آنان» را تأمین میکند کدام است ؟ در ماده اول اساسنامه حزب دموکراتیك میاید « هرتبعه افغانستان که به سن ۱۸ سالگي رسیده باشد ، برنامــه واساسنامه حزب را قبول ودر راه تحقق آن مبارزه نمایدو در یکي ازسازمانهاي حزبي فعالانه شرکت وکار کند ، فیصله ها وتصامیم حزب را رعایت واجرا نماید و حق العضویت بپردازد عضو حزب دموکراتیك خلق افغانستان بوده میتواند .» وماقبلاً

مردم مي دانند که حزب دموکراتیك زیر نام استقلال کشور را به مستعمره شوروي تبدیل نموده وحاکمیت وتمامیت ارضي آنرا زیر پاي ارتش سرخ برباد داد وهم از ماهیت تأمین آزادي ، دموکراسي ترقي ،برابري وعدالت اجتماعي حزب دموکراتیك خلق مردم ما با دادن یك ونیم ملیون شهید وصد ها هزار زخمي ومعیوب درك عمیق تر از آنرا دارند که نجیب با بي شعوري وگاو بودنش فهمي از آن کسب کند

دیدیم که رهبران حزب دموکراتیک خود شان در درسهاي از اساسنامه حزب دموکراتیک خلق افغانستان گفته بودند که « طبق اصول تئوري علمي انقلابي برنامه ، استراتژي وتاکتیک حزب تدوین میگردد » پس برنامه ایکه طبق اصول مارکسیسم - لیننیسم ویا به گفته خود

چنانچه در انتقاد از گذشته به سادگي خیانت ها وجنایات را بنام اشتباهات « خورد وبزرگ وحتي مصیبت بار » یاد آوري نموده وعلت آنرا هم به گردن اختلافات جناحي ، انشعابات حزب وچند مطلب دیگر انداخته است ونقش مزدور منشانه وپخش کننده فرهنــگ

حزب وطن مانند هر پدیده دیگر صاحب تاریخ است که گذشته حال وآینده دارد که بدون در نظر داشت گذشته ، عمل کرد فعلي واهداف آینده ت قابل فهم نیست ونمیتواند بدون چنین تاریخ به موجود عیني تبدیل گردد . طبق گفته نجیب آینده حزب وطن همان آینده حزب دموکراتیک خلق است زیرا که میگوید :« کنگره به حفظ آرمانهاي حزب دموکراتیک أعلام داشت »

شان تئوري علمي انقلابي تدوین شده باشد نتیجه تطبیق آن واضح است که به چه چیزي مي انجامد که این انجام همان ارمان است . بااین توضیح مي بینیم که حزب وطن با حفظ آرمانهاي حزب دموکراتیک خلق افغانستان به کدام سو در حرکت است .

لفاظي وجمله پردازي هاي طویل وعریض وکشدار نمیتواند به نجیب ویارانش کمک کند واز هلاکت نجات شان دهد.

چنانچه نجیب آینده حزب وطن را با حزب دموکراتیک خلق پیوند داد واین دو را از هم جدا نساخت همچنان گذشته آنرا نخواست بدور بیا ندازد

استعماري حزب دموکراتیک را در جهت به مستعمره کشیدن افغانستان نقش روشنگرانه مینامد وبه این نقش حزب دموکراتیک اهمیت قایل است . نجیب فکر میکند با انتقاد از مسائل فرعي جهت اصلاح حزب دموکراتیک ، مردم رجعت وي را بسوي خود مي پذیرند ودست از سرش برمیدارند . نجیب باید بداند که وي وحزبش به ملت قهرماني خیانت نموده که در فرهنگش براي چنین خائین جز نابودي لحتي دیگري وجود ندارد .

نجیب که با برخورد باگذشته باید خیانت ها وجنایات را نتیجه اصول ماهیت و خصلت حزب دموکراتیک ارزیابي مینمود وعلت اصلي رابر ملا

میساخت ولي او از حقیقت گفتن کنار رفته وملامتي را بر « مخالفت هاي خورد وبزرگ جناحي وانشعابات حزب» انداخته وطوري وانمود میسازد که اگر حزب دموکراتیک داراي جناحهاي مختلف نبوده ودر آن انشعابات رخ نمیداد وارزیابي درست از نیروهاي جامعه میشد در آن صورت اشتباهات مصیبت بارخ نمیداد وراه حزب دموکراتیک راه درست بوده . بلي ! میدانیم در صورتیکه حزب دموکراتیک یکپارچه ومتحد میبود وتاحدودرهبران آن صاحب عقل بوده وتحلیل درست از نیروهاي جامعه مینمودند در آنصورت نسبتاً بهتر از امرور صاحب نیرومي بودند وبهتر میتوانستند بسوي سوسیالیسم حرکت کنند واین درست همان چیزیست که مردم ما علیه آن قیام نموده وبا این قیام شان علمبرداران آزادي ملت هاي محکوم از چنگ کمونیسم شوروي گردیدند .

اگرما در رابطه با زمان حال حزب وطن فکر کنیم ، حالیکه از گذشته کمونیستي برخاسته وبر بنیاد آن کمونیسم اعمار میگردد پس این حال بجز از مقطع زماني پروسه جنبش کمونیستي چیزي دیگري نیست . وواضح است که در ین حال هرگونه نام وبرنامه ایکه ولوهراندازه در لفافه کلمات اسلامي وملي پیچیده شود ماهیت حزب دموکراتیک خلق

افغانستان يابه عباره ديگر ماهيت حزب وطن را تغيير نميدهد . رهبران حزب وطن هر چند مشخصات گوناگون براي شناخت خود ارائه دهند مردم ما بر آن مشخصهء اصلي آن حزب را كه وطنفروشي يي برخاسته از الحاد وكمونيسم است علاوه ميكنند واين از درك همه جانبه مردم ما از اين مجمع خائنين به دين ووطن بر ميخيزد .

نجيب بخاطر اينكه درسي از گذشته هاي حزب به پيروان حزب وطن داده باشد .

درقسمتي از سخنراني خود به « ناديده گرفتن عنصر تدريج در جريان انكشاف اقتصادي ، اجتماعي » اشاره نموده وبه نظر ش اگر اين انكشافات بسرعت صورت نميگرفت و فرمانهاي مختلف بچه گانه يكي بعداز ديگري صادر نميشدند بناً حزب به مصيبت امروزي دچارنمي گرديد . در اين تحليل نجيب تاحدودي به واقعيت نزديك شده وراست ميگويد اگررهبران حزب دموكراتيك زير نام انشكاف اقتصادي ، اجتماعي به چنان دشمني بزرگ عليه مردم كمر نمي بستند درآنصورت گرفت مردم هم تا اين حدود سخت وبي رحم نميبود . ولي اينكه فكر مي كنند در آنصورت ميتوانستند جامعه سوسياليستي را در افغانستان اعمار نمايند اين ديگر از همان خوابهاي احمقانه ي رهبران حزب وطن است كه عمل بر آن آنها را بسوي گودال نابودي كشانده وميكشاند . در اين زمينه نجيب حق دارد بگويد كه « ناديده گرفتن عنصر تدريج » از طرف حزب دموكراتيك خلاف ماركسيسم - لينينيسم است وبراي اثبات اين قول خود ميتواند از لينن كمك بگيرد وي ميگويد :« اين برنامه شامل تمام برنامه حد اقل حزب مايعني برنامه اصلاحات فوري سياسي واقتصادي است كه از طرفي در شرايط مناسبات اجتماعي ،

حال وآينده حزب وطن به ثبوت ميرساند كه حزب وطن در بطن خود تاريخ ، اصول ، ماهيت وخصلت حزب دموكراتيك خلق را حمل ميكند واين همه به حزب وطن هويتي جز خيانت ، جنايت ووطنفروشي چيزي ديگري نميدهد .

اقتصادي فعلي قابل اجرا است واز طرف ديگر براي برداشتن گام بعدي به جلو وعملي كردن سوسياليسم ضروري است .» (جلد سوم اثار منتخب لينن چاپ پروگرس مسكو ١٩٨٤ بخش دو تاكتيك .... صفحه ٢٠)

در اينجاست كه لينن زير نام « برنامه حداقل » برنامه ايكه « در شرايط مناسبات اجتماعي ، اقتصادي فعلي قابل اجر است .» بر عنصر تدريج تاكيد مينمايد . ولي آيا اين تدريج در كشور ما امكان داشت ؟ عملاً ممكن نبود . تدريج حزب دموكراتيك هم نميتوانست جامعه را بسوي سوسياليسم رهنمايي كند ، چرا كه ازيكطرف در جامعه افغاني نيروي با القوه ضد سوسياليستي وجود داشت واز طرف ديگر براي به انفعال در آوردن آن تحريك اسلامي بوجود آمده بود كه در پيوند با مردم مانع هرگونه حركت بسوي سوسياليسم شده ميتوانست . در كشور ما نيروي ضد كمونيستي در حد بالا تر از تصور نهفته بود وزمانيكه به طغيان آمد خاكستر ارتش سرخ را بر جسد موميايي شده لينن در كرملين انداخت ومجسمه بر يژنزسكي و لينن را درمسكو به زمين زد .

همچنان در صفحه دوم روز نامه پيام (منتشره كابل٢٧ جوزاي ١٣٦٩ ه ش) تحت عنوان « برخي مسايل گسترش پايگه اجتماعي حزب » ميايد : « اشكار است كه در جامعه امروزين افغاني (ايديالوژي معطوف به جامعه سوسياليستي) حيثيت يك معنويت نفوذ يافته در شعور افراد جامعه را ندارد ونميتواند كتله هاي انساني رابه حركت در آورد . گسترش بنياد هاي انديشه يي سياسي حزب وگره يابي آن با « معنويت مسلط جامعه » ضرورت تاريخي دوام زندگي حزب بحيث يك نيروي مردمي است .» بناً حزبيكه داراي آرمانهاي انساني حزب دموكراتيك خلق افغانستان باشد بايد

جهت رسیدن به جامعه ایکه در آن سوسیالیسم به حیث معنویت نفوذ یافته کتله هاي انساني را بحرکت در آورد مؤقتاً از آرمانهاي « والاي » آن پاین بیاید واز سطح جدید به فعالیت آغاز نماید تا بتواند با در نظر داشت « عنصر تدریج » به « آرمانهاي انساني » برسد . در ینجا از همه جالب آنست که رهبران حزب وطن میخواهند اسلام را با سوسیالیسم ویا بهتر است واضح تر بگویم خدا پرستي را با ماتریالیسم پیوند دهند چنانچه درقول فوق میگویند :

« گسترش بنیاد هاي اندیشه يي سیاسي حزب وگره یابي آن با « معنویت مسلط جامعه » ضرورت تاریخي دوام زندگي حزب بحیث یك نیروي مردمیست . » درینجا مطلب زماني بهتر واضح میگردد که در صفحه دوم همین شماره پیام در ستون هشتم معنویت مسلط را از نظر حزب وطن بخوانیم « اسلام معنویت مسلط جامعه افغانیست آیا سواي این معنویت یا در مقاطعه ، بیگانگي وگسست تاریخي با آن میتوان کتله هاي گسترده مردم را را براي شرکت وسهمگیري در حرکت هاي بزرگ اجتماعي ، سیاسي بر انگیخت ؟ » از اینجا خوب فهمیده میشود که رهبران حزب وطن بعداز اینکه با مقاطعه ، بیگانگي و گسست تاریخي با اسلام ضربات سنگین وخورد کننده خوردند وبه بقاي خویش بشیوه قبلي ناامید شدند دست به تاکتیك دیگر زدند وراه پیوند دو ایدیالوژي متقابل ودر حال ستیز را پیش نمودند . آنها باید بدانند « هرسنگي را که بلند میکند بپاي خود شان میافتد » با این شیوه جدید نمیتوانند برعمر ننـگین خـویش بیافزایند .

باید یاد آور شد اگر رهبران حزب وطن از یکطرف مزورانه راه پیوند اسلام با سوسیالیسم را در پیش گرفتند از طرف دیگر میترسند که اعضاي حزب وطن در معنویت مسلط جامعه کاملاً منجل نشوند که بالاخره از حزب کمونیست وطن چیزي باقي نخواهد ماند . لذا به عجله به پیروان حزب هوشیار باش میدهند ومینویسند « گسترش بنیاد هاي اندیشه يي حزب وگرهیابي آن با «معنویت مسلط جامعه » به هیچوجه به معناي خلع سلاح علمي حزب در پراتیك تاریخي آن نیست . » چون ماز نظریات لینن میدانیم که به نظرش « سوسیالیسم علمي سلاح علمي حزب پرولتاریاست » که با آن در معرکه مبارزه طبقاتي با دشمنان خود مقابله میکند . بناً معناي عدم خلع سلاح علمي حزب وطن را نیزمیدانیم وآن اینکه نمیخواهند سوسیالیسم علمي مارکس وانگلس ولینن را رها سازند .

نجیب راه پیوند سوسیالیسم با اسلام را راه مصالحه ملي مي بیند وفعلاً آنرا بمثابه سیاست حزب وطن تبلیغ مینماید. وي در مورد ضرورت مصالحه ملي میگوید :« سیاست مصالحه ملي پاسخ تاریخي حزب ما در برابر اوضاع دشوار ایجاد شده در کشور بوده که با ادامه سیاست قبلي امید به ختم جنگ کاملا از بین رفت » لذا براي اینکه « نه سیخ بسوزد ونه کباب » باید بین اسلام وسوسیالیسم راه میانه را درپیش گیرد . پس مصالحه ملي که از مجبوریت حزب وطن بر خاسته چیزي نیست جز پرده ایکه نجیب میخواهد با آن تمام جنایات گذشته حزب دموکراتیك را پوشانیده وحزب وطن را قادر به سهم گیري در سرنوشت ملت.افغانستان سازد

> **رهبران گماشته شده حزب جدید اتحاد آزادي ودموکراسي باید بدانند راهي را که در پیش گرفته اند راهي نیست که آینده آنها وحزب وطن را از هم جدا سازد . درین راه هرچه پیش روند به همان اندازه بر جرایم خویش مي افزایند .**

چون سیاست مصالحه ملي که نجیب برهبري گورباچوف مبتکر آنست از عقاید کمونیستي نجیب برخاسته لذا جدا از جامعه افغانیست ونجیب مجبور میشود جهت غناي آن دست به دامن

متفکرین ودانشمندان جوامع سوسیالیستي بزند وبگوید که « البته مابه تجارب مردمان سایر کشور هاي جهان نیز ارزش قایل میباشیم واز نظریات مفید متفکرین ودانشمندان بزرگ جهان . بدون تعصب و هم چنان بدون برخورد تعبدي مطابق به شرایط خاص کشور خود براي غناي اندیشه مصالحه ملي یعني سیاست خود استفاده مینماییم . (پیام - کابل ۲۷ جوزاي ۱۳۶۹ هـ ش برخي مسایل گسترش ...)

حال سوال مطرح میشود اید یالوژي ایکه رهنماي این سیاست میباشد ودر رهنمایي آن میتوانند از تجارب دیگران استفاده نمایند کدام است ؟ مطلب فوق که در پیام آمده خود بخود واضح میسازد که حزب وطن از کدام ایدیالوژي پیروي میکند . از آنجا که مینویسند :

« از نظریات مفید متفکرین ... بدون تعصب وهم چنان بدون برخورد تعبدي ... استفاده مینمایم » بخوبي روشن است زیرا که هر کس میداند که رهبران واعضاي حزب وطن قبلاً متعصب وار وبنده وار از نظریات مارکس ، لینن ورهبران مسکو پیروي مینمودند و همین ها برایشان متفکرین ودانشمندان بزرگ جهان بودند ، و حالا که دیگر ظاهراً تصمیم گرفته اند طوق بندگي را بدور اندازند چیزي دیگري نخواهند شدند بجزاینکه در بهترین حالت کمونیست هاي مستقل از شوروي میشوند وکمونیست هاي مستقل از شوروي یعني بهترین کمونیست ها . که معناي بهترین کمونیست چیزي نیست جز از بهترین ما تریالست یعني ماتریالیست آگاه که منافع کمونیسم را بهتر تشخیص میدهد پس بهترین ماتریالیست همان شدید ترین دشمنان خدا«ج» ورسول است .

بدین ترتیب گذشته ، حال وآینده حزب وطن به ثبوت میرساند که حزب وطن در بطن خود تاریخ ، اصول ، ماهیت وخصلت حزب دموکراتیك خلق را حمل میکند واین همه به حزب وطن هویتي جز خیانت ، جنایت ووطنفروشي چیزي دیگري نمیدهد .

چون ابرقدرت شوروي ضربه ي سنگین برسیستم اقتصادي ونظامي خورده ونمیتواند جلو بحران داخلي را بگیرد لذا دولت مزدور تحت رهبري حزب وطن در تلاش پیدا نمودن متحدین شده تا در برابر انقلاب اسلامي از وي پشتیباني نماید ودر مورد منافع حزب وطن با منافع امپریالیسم امریکا گره میخورد بناً با داشتن منافع مشترك میتوانند بین شان « وحدت اراده » و « عمل » بوجود بیاید . از همین سبب نجیب در مصاحیه ي با خبر نگاران غربي در کابل گفت :« که ایالات متحده ومتحدین آن منبعد در مقابل کمونیسم قرار ندارند بلکه باید با توسعهء بنیاد گرایي اسلامي مقابله نماید ،وي تاکید نموده که ظهور یك گروه ازکشور هاي پیرو بنیاد گرایي اسلامي در پاکستان . افغانستان وایران که هدف شان اتحاد کشور هاي اسلامي میباشد نه تنها به ایالات متحد بلکه براي اسرائیل ، چین ، ترکیه واتحاد شوروي نیز خطر ایجاد خواهد کرد ودر روشني االز این امر منافع ایالت متحده ایجاب میکند تابه حیث ضامن عملیه صلح عمل نموده و مطمئن بسازد که کشور هاي دیگر مثل پاکستان وعربستان صعودي اسلحه بیشتري به مجاهدین ندهند . »

بدین ترتیب نجیب وحزب وطن وي که طبق اوضاع مشخص سیاست تدوین میکند ، ارزیابي نیروها میکند ودر آن دوست را از دشمن تشخیص داده وهدف نشانه میگیرد. ولي چون این همه کارها از موضع باطل صورت

ميگيرد كاري را از پيش نمي برد .

باوجود مارپيچ رفتن رهبران حزب كمونيست وطن گپ به جاي رسيد كه دست به اتحاد با بورژوازي كه عليه وي انقلاب ميكردند دراز نموده ودر برابر اسلام از آن طالب كمك شده است .

برگه جديد كه در وقت لازم ازآن استفاده كند دست به ايجاد حزب جديد بنام «اتحاد - آزادي ودموكراسي» زده است . حزب وطن ميخواهد در ابتدا نيروي تازه درين تشكل جديد جذب كند وبعداً آهسته آهسته نيروي حزب

اگررهبران حزب دموكراتيك زير نام انشكاف اقتصادي ، اجتماعي به چنان دشمني بزرگ عليه مردم كمر نمي بستند درآنصورت گرفت مردم هم تا اين حدود سخت وبي رحم نميبود . ولي اينكه فكر مي كنند در آنصورت ميتوانستند جامعه سوسياليستي را در افغانستان اعمار نمايند اين ديگر از همان خوابهاي احمقانه ي رهبران حزب وطن است كه عمل بر آن آنها را بسوي گودال نابودي كشانده وميكشاند .

تاريخ حزب وطن نشان ميدهد كه هرگاه براي اجراي سياست هاي جديد ضرورت به تشكيلات جديد شده پس نظم جديد را با نام جديد ايجاد نموده است . چنانچه در روز هاي مجبوريت دست به تشكيل حزب اسلامي مردم افغانستان زد وهم جهت فعاليت سياسي در پهلوي خود چندين تشكل ظاهراً مستقل را بوجود آورده تامردم را فريب داده وبه جهانيان ثبوت دموكرات بودن بدهد .

در شرايط جديد بين المللي كه كمونيسم در روسيه زوال ميكند وشوروي هر روز بيشتر از وقت ديگر خورد ميشود حزب وطن جهت داشتن

وطن را داخل اين حزب جديد سازد وبدين ترتيب سازمان متبادل حزب وطن بوجود خواهد آمد طوريكه ديگر بجز افراد كمونيست سابق در ين حزب نشانه ي واضح ديگري از كمونيست بودن موجود نخوارهد بود . در صورتيكه اين حزب جديد آرزو هاي رهبران حزب وطن را بر آورده نسازد ماشاهد بوجود آمدن تشكيل ديگري از جانب كمونيست ها خواهيم بود .

ولي رهبران گماشته شده حزب جديد اتحاد آزادي ودموكراسي بايد بدانند راهي را كه در پيش گرفته اند راهي نيست كه آينده آنها وحزب وطن را از هم جدا سازد . درين راه هرچه

پيش روند به همان اندازه بر جرايم خويش مي افزايند . آنان بايد بدانند كه اسلام بمثابه ايديالوژي بهم پيوسته براي هر عمل اجتماعي شيوه مخصوص بخود را دارد و صرفاً باگذشتن از معبر نشانداده شده است كه ميتوان بسوي فضاي آزاد اسلامي قدم گذاشت .

طبق ارشاد باري تعالي زماني رجعت بسوي اسلام قابل قبول قرار ميگيرد كه قبل از رجعت تمام معبودان باطل رد گردند يعني رد ونفي معبودان باطل بحيث پيش شرط رجعت بسوي الله «ج» دست . تازمانيكه اله هاي متعدد نفي نگردند انسان بنده خداي يكتا ولاشريك شده نميتواند از همين سبب خداوند «ج» مي فرمايد :بگوئيد (لا اله الا للّه)طبق اين امر خداوندي هر كمونيستي كه بخواهد به دامن اسلام بيايد بايد اولاً معبود هاي باطل گذشته را نفي كند ، از گذشته پيشمان ونادم شود وبطرف خداوند «ج» باتوبه رجوع كند وباعمل صالحه صدق توبه را به اثبات برساند .در غير اين هر طريقي كه انتخاب كنند راه منافقت است وراه فريب كه ميخواهند از اسلام بمثابه وسيله بخاطر رسيدن به اهداف خود استفاده كنند . واين غير از ذلت ورسوايي بيشتر محصولي ندارد .

دوبه روسيه اودبيرته رامخي ته کيدو احتمالات ئي

دمحمدصلاح الدين ليکنه = دمحمد اسمعيل ژباړه

له نن څخه تقريباً ۷ مياشتي دمخه د ۱۹۹۰ کال دفبروري په ١٤مه د« سي ، پي ،اين ،اي » مرستيال محمود العزيز دسيمي په يوه هوټل کي دخپلي لورد واده مراسمو ترتيب نيولي ؤ، کومو ميلمونو ته يي چي دګډون بلنه ورکړي وه په هغو کي په کراچي کي دروسيي قونصل « جنرال اليګزيندر سيدوف » هم شامل ؤ . هغه چي کله راننوت زما ښي لاس ته يي يوه چوکي خالي وليده او پري کيناست ، روغبړ وشو تعارفي خبري اوکارتونه سره تبادله شول ، هغه زه ښه پيژندم تردي حده چي زما نوم يي هم زده ؤ ، ما تردي دمخه له هغه سره نه ؤ ليدلي ، په دي وخت کي پر خليج دجنګ وريځي خوري وي اودنوي عالمي نظام بر ښنا اوتندرونو بدحال جوړ کړي ؤ ، په روسيي کي نسبتاً ارامي وه اوهغوي د « پروسترويکا اوګلاسنوست » دعملي کولو په جريان کي وه . دټولي نړي پام دخليج خواته ؤ اوهلته دامريکائي پوځونو پرله پسي راتګ دجګړي خطر تقويه کاوه چيرته به چي دوه تنه سره مخامخ شول په همدي موضوع به يي خبري کولي اوکله چي « سيدوف » هم زما ترڅنګ کيناست په همدي اړه يي خبري پيل کړي ، غوښتل يي زما نظر معلوم کړي،ماله دي موقع څخه استفاده وکړه اودخبرو اړخ مي بلي خواته کړ وروسته موږ يو ساعت پر همدي موضوع خبري وکړي زما پوښتنه داوه چي آيا روسيي دامريکا نړيوال نظام منلي ؟دابر څواک کيدو هلي ځلي يي پريښي او هم دا چي د امريکا په وړاندي يي وسله غور ځولي ، اويا دا

« سيدوف» وخندل اووي ويل موږ په خپل هيوادکي دبدلونونو پر هلو ځلو بوخت يوو ددي مطلب کله دا کيداي شي چي موږ دامريکا عالمي نظام اوبرلاسي منلي ؟

چي اوس هم دمـقابلي عـزم اواراده لري ؟

« سيدوف» وخندل اووي ويل موږ په خپل هيوادکي دبدلونونو پر هلو ځلو بوخت يوو ددي مطلب کله دا کيداي شي چي موږ دامريکا عالمي نظام اوبرلاسي منلي ؟

ماورته وويل په خپل هيواد کي داخلي بدلونونو اوخليج کي دامريکا بدونيتونو يو وار بياتاسو ته ددي موقع په لاس درکړي چي رامخي ته شي . معلومه نه ده چي تاسو به له دي حالاتو ګټه واخلي که نه ؟ هغه لږ غونچ شو اووي پوښتل ! « نوي موقع»؟ هغه څنګه ؟ تردي پوښتني وروسته ماخبري کولي اوهغه په ډير دقت اوريدلي ، کله به يي دخبري دروښانو لو هيله څرګنده کړه او بيابه خبروته ځيرشو ، هغه تر آخره په تجسس کي ؤ او دهغي وجه ښايي داوه چي دهغه دتوقع اوفکر پر عکس « يو امريکايي ايجنټ ! » داسي خبري کولي چي دهغه دفکر په حاشيي کي ئي هم ځاي نه درلود .

ماورته وويل واقعيت دادي چي په نړيواله سطحه ورځ په ورځ دروسانو خواته دخلکو ميلان زياتيږي اودامريکا يانو په مقابل کي کرکه لا شدت مومي له اسلامي نړي څخه ستاسي دلري والي سبب ملحدانه اشتراکي نظام ؤ کوم چي په خپله تاسو پريښود په نوري نړي کي لاَيوي خوا دډيموکراسي اوپرولتاري آمريت اودبلي خواد اقتصادي نظام په باب اختلافات ؤ

، ګلاسنوست اوپروسترویکا دي ته هم خاتمه ورکړه پردي يي هم دبطلان خط راکش کړ، اوس روسیه دیوازي توب څخه راوتلي او دختیځ اولویدیځ سره دښواړیکو هیله لري ، دوي ته دمنلو دروازي خلاصي دي اوله دوي څخه دلري توب اونفرت فضأ تبرئه شوي اوددي پر عکس امریکا په اسلامي نړي اونورو هیوادونو کي دکرکي ، ویري اواندیښنو هدف ګرځیدلي ، داسرائیلو دپاللو ، دفلسطین اوبیت المقدس په اړه ددوي پالیسي ،دعربانو له وسایلو داستفادي، اوهلته دګوډاګیو حکومتونو جوړولو ، او اوس په خلیج کي ددوي بد غزایم او داسلامي نړي زړه ته ددوي دپوحونو پرله پسي راتګ ، البته دافغاني مجاهدینو سره ددوي بي وفاي ، دمرستو درول اودهغوي دحکومت مخالفت ، پر پاکستان داتومي وسلي په پلمه فشار ، او پرهغي دپوځي او اقتصادي مرستیو بندول ، په کشمیرکي دهندوانو پر وحشتونو چوپتیا ، په فلپاین ، برما او نورواسلامي هیوادونو کي دمسلمانانوستونزوته په بي اعتناي کتل اوهر ځاي کي د اسلام دښمنو قوتونو دپاللو له وجي په ټولي اسلامي نړي کي امریکا تر ټولو بدنام اودنه منلو وړ هیواد دي ، دخلکو په سطحه دوي هیڅ چیري دوست نلري اود واکدارانو دوستي هم دجبر دوستي وه .

دهرچا زړه چي وڅیري دټولو په زړونو کي دمارکوس ، ایوب خان ، دایران دشاه ، شاه فیصل اوضیاء الحق سره دامریکا ددوستي دنتیجي ویره ورسره شته . له امریکا څخه هم اسلامي نړي کرکه لري اوهم لویدیځ اوختیځ. له ټولو هغوهیوادونو څخه چي دامریکا نژدي دوستان بلل کیږي د استحصالي نقش څخه په ویره کي دي ، دبرتانیي ،فرانسي ، هالیند ، جرمني اونوروغربي هیوادونو ته دتیلو رسولو، دهغوي په صنعتي اودفاعي امورو کي دامریکا برلاسي خلك په اندیښنو کي اچولي چي خپله داویره کله ، کله بیانوي هم ، جاپان هم په همدي شان دي چین اوهند له امریکا څخه حه فاصله لري ، دهغوي مرسته خوټول غواړي خودهغوي نږدي والي ته یو هم زړه نه ښه کوي ځکه چي څوك پري بـاور نلري .

دامریکا نړیوالي اړیکي ټولي ددوي پرګټو پوري منحصري دي ، په هغوکي د اخلاص ، مروت او خیرخواهي نبني نشته ، ددي نتیجه داده امریکا چي کومو هیوادونو ته مرسته ورکوي لکه دموږ په شان دکرکي ، ویري اواندیښنو سوغات تري اخلي. موږ امریکا په نړي کي دټولو هیوادونو په بنسټ دبدو عزایمو هیواد بولو ، دَدي کرکي سره سره دنوي عالمي نظام اوپه نړي کي دواحد قوت خوب ګوري چي هیڅکله به يي دلاخوب ربنتیا نشي ، کرکه مزاحمت کوي هر کلي نه واړي ، په همدي خاطر دي چي نن نړي دیوي نوي صف بندي له مرحلي تیریږي ،چین له خپل چاپیریال څخه وتلي اوپه نړیواله سطحه يي هلي ځلي پیل کړي ، آلمان تریو کیدو وروسته دخپل تیر عظمت دلاس ته راوړو پروګرامونه جوړوي ، فرانسه اوبرتانیا داروپا دبرلاسي دساتلو په فکر کي دي . جاپان دروسیي اوچین سره دبنو اړیکو هلي ځلي کوي . دامریکا دوست (پاکستان) دهغوي دچنو وهلو له وجي دیوي متبادلي ذریعي په فکرکي دي په دي بدلي شوي نړي کي که روسیه دامریکا دلاس پوڅي توب په ځاي داروپا او آسیاله نوي صف بندي سره دلچسپي ونیسي ښایي دیوه نوي قوت په حیث به بیرته رامخي ته شي ،خو ددي لاري باید یوه درنده تیزه پورته کړي .

ترڅو يي دامکاناتو یوه نوي نړي په برخي شي ،په دي وخت کي « سیدوف » لږ وخوزید اووي پوښتل : «هغه څه »؟ ماورته وویل : «په کابل کي دنجیب حکومت » نوموړي دهغه د« امکاناتو»

تردي پوښتني وروسته ماخبري کولي اوهغه په ډیر دقت اوریدلي کله به يي دخبري دروښانو لو هیله څرګنده کړه او بیابه خبروته ځیرشو ، هغه تر آخره په تجسس کي ؤ او دهغي وجه ښایي داوه چي دهغه دتوقع اوفکر پر عکس « یو امریکایي ایجنټ !» داسي خبري کولي چي دهغه دفکر په حاشیي کي ئي هم ځاي نه درلود .

په باب وضاحت وغوښت ،ماپه تفصيل
سره ورته وويل چې دملګرو ملتو
(۱۲۳) هيوادونه ستاسو يرغل غندي
، تاسو ته دمبارکي پيغامونه ،نه
رالېږي تاسو يو جدول جوړ کړي او
وګوري چې تاسو دکابل حکومت دبقاء
په خاطر چې دخلکو له ملاتړ څخه
برخمن نه دي څومره دروند قيمت پرې
کوي که دا"وچ لرګي" له بوتل څخه وباسي
دښوارېکو څومره پراخې دروازې به
ستاسو پر مخ خلاصې شي ، دتاسو ټول
ګاونډي هيوادونه که اروپائي دي که
آسيايي په کابل کې ستاسې دموجوديت
مخالفت کوي،تاسو دا يرغل پاي ته
ورسوي جاپان به تاسوته دزړه له کومې
مبارکي درکړي چين وايي چې
دافغانستان له مسئلې پرته زموږ
اوتاسو په مينځ کې داختلاف ټکي
نشته ، دپاکستان اوروسيې ترمنځ
دښو اړيکو دټينګولو په لارکې
دامسئله يو خنډ دي ايران دهمدې وجې
ځان لرې نيولي ، ترکيه له همدې امله
خپه ده ، دسعودي عربستان دبهرنيو
چارووزير شهزاده فيصل څو ځلې ويلي
دافغانستان مسئلې پرته هيڅ شي
زموږ اود روسانو ترمنځ دتجارتي ،
اقتصادي اوسفارتي اړيکو دټينګولو
په لاره کې خنډ نه دي اوس دروسان به
خپله فکر وکړي چې آيا ټوله اسلامي
نړۍ اوخپل ګاونډيان يواځې دکابل په
خاطر دځان څخه ناراضه ساتل دتدبير
کاردي ؟ روسانو دمجاهدينو په پيژندلو
کې هم غلطي کړې هغوي دروسانو
لپاره خطر نه دي، مجاهدين دروسانو

سره دښو اړيکو او دامريکايانو څخه
دخلاصون اولږي توب په فکر کې دي
روسان که نن دکابل څخه ووځي
اودمجاهدينو قربانيو اوزړورتياته
داحترام په خاطر له هغوي سره
دحکومت په جوړولو کې مرسته وکړي
نو دافغانستان خلك به ټولې ترخې
خاطرې شاته وغورځوي اودروسانو يو
ښه دوست هيواد به وګرځي ددې

تبديلي له وجې به دټولې اسلامي نړۍ
دروازه د روسانو پر مخ خلاصه شي که
دفلسطين په مسئله کې هم روسان
مثبت اوتعميري دريځ غوره کړي په
دې سيمه کې به درامخي ته کيدو ښه
موقع په لاس ورشي په پاي کې ماله «
سيدوف» څخه وپوښتل آيا تاسو په
کابل کې دخپل حکومت دساتلو په
خاطر دا دروند قيمت اداٴ کول ښه بولې
؟ آيا تاسو د خپلې ګټې اوتاوان لپاره
کوم "بيلانس" او جدول جوړ کړي
اودهغه له مخې دنويو امکاناتو په
رامخې ته کيدو سره په نړۍ کې ديوه
ښه مقام پيدا کولو زحمت ګالې ؟ «
سيدوف » ووېل :

دتاله تبصرې ډېر نوي شيان ماته
معلوم شول زه به لدې نظر څخه خپل
حکومت خبر کړم اوپردې مسئله به له

تاسره نوري خبري هم وكړم .

زموږ ترمنځ دوهمه ليدنه ونشوه
ترديي ورووسته پر روسانو داسي سيلاب
راغي چي اوس پکي ډوب ښکاري ،
هغه رسي چي دوي کابل پري تړلي ؤ
دوي ته داعدام پړي وګرځيد ، څوك چي
له کابل څخه وتوته چمتو نه ؤ اوس يي
خپلې ختيځې اولويديځې سيمې يوه
يوه له لاسه وځي .

دامريكا نړيوالې اړيکې ټولې ددوي پرګټو پورې منحصرې دي
، په هغوکې د اخلاص ، مروت او خيرخواهي نښې نشته ،
ددې نتيجه داده امريکا چې کومو هيوادونو ته مرسته ورکوي
لکه دموږ په شان دکرکې ، ويرې اواندېښنو سوغات ترې
اخلي.

پر افغانستان ديرغل له وجې چي
څومره له عبرته ډکه سزادي هيواد ته
ورکړ شوه دنړۍ په تاريخ کې ساري
نلري ، دهغوي حالت نن له کابل څخه
زيات درحم وړ دي . موږ ديوي قوي
روسيي هيله لرو ، خوددې لپاره بايد
دافغانستان سلب شوي ژوند اوقوت
بيرته ورکړي .

آيا روس دخپل ژوند لپاره دالږ قيمت
پري کوي ؟ ددې پوښتنې مثبت يامنفي
ځواب دروسيې په راتلونکې پورې اړه
لري دايواځې دکابل ، نه دټولو اسلامي
هيوادونو اونړۍ سره د نويو اړيکو
مسئله ده ، زموږ نيکي هيلي اومرستې
له روسانو سره دي،موږدامريکا په لاس
دروسانو دخرابولو هيله نه لرو
دامريکا په وړاندې يي ديوه ابرځواك
په توګه ليدل غواړو اوددې امکان په
دې خاطر موجود دې چې هغه دسائنسي
پرمختګ اومادي وسايلو له مخې
امريکا سره دمقابلې توان او وس لري .

دوي غازيان ، دوي تنگياليان دي

وروور دوست محمد دپکتيا د« وزي » ولسوالي مربوط دالبدر قرار گاه زړور قوماندان دي درحمن بابا ليسي فارغ دي اوله ۱۳۴۹ کال راسي داسلامي تحريك په ليکو کي په صداقت اوميړانه ولاړدي . په ۱۳۵۷ کال ئي پاکستان ته هجرت راوکړ اودحزب اسلامي به صفوفوکي ئي بيلا بيلي چاري به بشپړ مومنانه اخلاص او مجاهدانه احساس تر سره کړي دي .

قوماندان دوست محمد دوقار ،شرافت ، متانت اوصداقت نمونه ده اوداسلام اووطن دخدمت جذبه ئي په زړه کي موجونه وهي نوموړي څه موده دمخه په گرديز کي داسلام ددښمنانو په پايگاوو باندي دبريد په ترڅ کي ټپي شو ، چي حالت ئي داطمينان وړ دي . الله «ج» دي روغ لري چي اسلام لپاره دلاخدمت له نيکمرغي برخمن شي .

***

وروړحاجي ميرزا رحيم داسلام داتل شهيد «رحيمي» مشر وروړ دي ،

کله چي وروړ« رحيمي » شهيد شو نو دسيدکرم پر جبهه دهغه شهيد نوم کيښودل شو . اووروړ حاجي ميرزا رحيم ئي دقوماندان په توگه وټاکل شو قوماندان ميرزا رحيم تر اوسه په ښه مومنانه روحيه اوجهادي شهامت دخپلي قرارگاه چاري په مخ بيائي .

***

وروړ سپين پادشاه داسلامي انقلاب دبرميال مجاهد شهيد اسداله « جهاد وال» مشر وروړ دي .

وروړ سپين پادشاه ليك اولوست نشي کولاي ، خو په ځانگړي مومنانه ولوله ئي له خپل قهرمان وروړ « جهاد وال» سره داسلام ديوه مخلص سپاهي په څير دجهاد لار پل په پل وهلي ده اوله ٥٤ کال راسي ئي دخپلو مبارزو وروڼو په صف کي د الله تعالي دکليمي دلوړ ولو لپاره ټوپك پراوزه دي . په اتل« جهاد وال» ئي برسيره يوبل زلمي وروړ« جواد » هم دخداي «ج» په لارکي قرباني شوي دي . اوپه حزب اسلامي کي دامام حسين «رض» دقرار گاه قوماندان دي دپکتيا اولوگړپه گڼ شمير جگړو کي ئي په فعالي برخي اخيستو برسيره دخوست په تاريخي فتحه کي ښه ونده درلوده اوس دگرديز جگړي په لومړي کرښه کي دخپلو مجاهدينو قومانده په غاړه لري .

دوي غازيان ، دوي ننگياليان دي

وروور احمد جان حنيف داسلامي نهضت پخواني غړي دي به ١٣٥٤ كال له خپلي كورني سره پاكستان ته رامهاجرشوي پلار او يو وروور ئي دداود دمستبد حكومت لخوا زنداني شول اوبيا شهيد كړاي شول دوروور حنيف ژوند داسلام دسرلوړي اوخپل مسلمان ملت دنجات دلاري دپرله پسي اونه ستومانيدونكي مبارزي نوم دي ، دښواخلاقو درانه كركتر شرافتمند اومهذب شخصيت خاوند دي . وروور «حنيف» په بيلا بيلو برخو كي دجهاد خدمت كړي اوس دشهيد ضياء الحق دقرار گه قوماندا ن دي او د گرديز په جگړه كي ښه نقش لري .

***

وروور سيد نوراحمد شاه دخوست دمشهور روحاني پير سيد مقتدي صاحب زوي دي د ١٣٥٧ په لومړيو كي دوي دخوست لومړي كورني وه چي له ملحد حكومت نه پاكستان ته رامهاجر شول . دسيد نوراحمد شاه كورني ترهجرت وروسته په وسلوال جهاد لاس پوري كړ اوپه خپله سيمه كي له پراخ نفوذه برخمن دي سيد نوراحمد شاه دجبهه نجات ملي دپكتيا دجهادي چارو مسئول دي دخوست په جگړه كي ئي فعال نقش درلود اواوس په گرديز كي له نوروقوماندانانو سره په پوره صميمت اوهماهنگي په جگړه بوخت دي .

***

بسم الله الرحمن الرحيم

په گرديز کي درژيم وسلوالو قطعاتو ته دپکتيا دجهاد امير پيغام !

دادي پدي وسيله يو ځل بيا درته اعلانوو چي دپکتيا زړورو مجاهدينو په پوره وحدت اوځانگړي قاطعيت تصميم نيولي چي نور په هماهنگو اوپريکنده گوزارونو دگرديز ښار دمزدوراوکافر رژيم له ناپاك حضوره خلاص کړي .

تاسي بايد پدي متيقن واوسي چي لکه درژيم دروسي بادارانو وحشي لبنکري چي داسلام دپوځ په وړاند ي په ماته ملاله افغانستانه په وتو مجبوري شوي همداسي دکابل دبي بنياده حکومت طبيعي مقدر هم له نسکوريد وپرته بل څه ندي .

تاسي وليدل چي په خوست کي درژيم پراخ ځواکونه اوپخي کلاوي بالاخره ٠ دخداي «ج» دلاري د سرتيرو جنگياليو دعزم او اقدام په وړاندي ماتي شوي او اوس په خوست باندي داسلام بيرغ رپيږي، همدارنگه تاسي ويني چي نور په دنيا کي هيڅوك هم دنجيب داقتدار په ادامه باور نلري . اودهغه سقوط له حتمياتو اومسلماتو گڼي نور بايدمنتظر وو چي هره شيبه په کابل کي دکوم لوي بدلون احتمال دي ، هغه بدلون چي نجيب به ئي ترټولو لومړي قرباني وي.

ددي ټولو واقعيتونو ترڅنگ يوځل بيا په ټينگار وايم درژيم مجاهدين منحوص حضور ځانته پيغور شميري خپل اتلوال عظمت ته ئي توهين بولي اودخپلو زرگونو شهيدانو اراووته ئي ځورگڼي ، داني پوخ هوډ دي چي انشاالله دا ځل به دخپلو جگړه ايزو ضربو په زور او تودو وينو دبهولو په برکت دخوست په څير په گرديز هم دمجاهدانه سوبي بيرغ رپوي اوپدي ډول به دشهيدپالي پکتيا له لمني دپليت رژيم دوجود تور داغ په بشپړه توگه له منځوړي .

له دي امله له تاسي نه هيله کوو چي نور خپل پخواني اشتباهات تکرار نکړي ، دخپل ولس په خلاف له جگړي لاس واخلي مه پريږدي چي لامو لاسونه دخپلو خلکو په مظلومو وينو سره شي ، مه پريږدي چي لا دپليت نجيب اودهغه ددارو دستي له رژيم سره په جناياتو اوفاجعو کي گډ شي .

مه پريږدي چي ژوند مودپرديو ځوتنو مزدورانو دهوس قرباني شي، راځي په پوره اطمينان دگران اسلام غيږ ي ته پناه راوړي اودخپل ولس لمني ته راستانه شي . داسلام غيږ او دملت لمن به تاسي ته يواځيني مطمئنه پناه گاه وي پدي پناگاه کي به انشاالله ستاسي سر مال ، حيثيت او عزت به پوره توگه خوندي وي اودنيکمرغه ژوند نعمت به درپه برخه کيږي .

يوځل بيا غواړم درته اعلام کړم چي فرصت له لاسه مه ورکوي راځي مخکي له دي چي دجگړي خو فناکي لمبي موسرنوشت وټاکي په پوره جرأت اوډاډ دمزدور رژيم له صفه خپل کتار بيل کړي اودخپل غيرتي ولس تر څنگ په دريدو سره دخپل ځرگند خير لار انتخاب کړي .

والسلام علي من تبع الهدي

« فيض محمد »

دشهیدانو یاد

دشهیدانو یاد

دشهیدانو یاد

دشهیدانو یاد

دشهیدانو یاد

شهید حاجي خیر گل :

شهید حاجي خیر گل دپکتیا ولایت دموسي خیلو دولسوالي و ، نوموړي یو گمنام قهرمان و په وار وارئي له روسانو اودهغوي له نوکرانو سره دجگړي په لومړي کربنه ډغري وهلي وي ، دیمان اوصداقت ژوندي تجسم و په ۱۳۵۰ کال دمسلمانو مجاهدینو په صف کي ودرید اودشهادت ترنتي ئي داسلام دمخلص سپاهي په ځیر غورځي پر ځي وکړي .

دحضرت عمر فاروق «رض» معاون و دخوست په لویه فتحه کي ئي دخپل نامتو قوماندان ترځنگ فعال نقش ولوباوه شهید حاجي خیر گل داسلام په لارکي تر اوږدو مخلصانه منډو ترړ رو اوتودو معرکو وروسته دگردیز په جگړه کي دشهادت لوړ مقام ته ورسید .

روح دي بناد ارمان دي پوره وي .

شیهد قاضي خیر محمد :

شهید قاضي خیر محمد دپکتیا ولایت دجاني خیلو اوسیدونکي و، له ابوحنیفي مدرسي فارغ شوي دثور له بدمرغه کودتا لیر. وروسته پاکستان ته رامهاجر شو او له خپلو مسلمانو ورونو سره دملحدینو په خلاف په وسلوال جهاد کي ودرید ، دشهادت تر ورځي په مجاهدانه برم اوشهامت داسلام ددښمنانو په ضد په مضبوطه مقابله لگیاو، داو روستي پنځه کاله دحضرت عمر فاروق «رض» دقرار گاه دحضرت حمزه «رض» دجبهي قوماندان و اود اسلام دمخلص سپاهي په توگه ئي خپلي جهادي چاري په مخ بیولي په گڼ شمیر جگړو کي ئي دمیړاني یادونه پریښودل .

دخوست په جگړه کي دشمال لخوا دتعرضي بریدونو په لومړي کرښه قهرمانانه وجنگید اودخوست دفاتحینو په کتار کي ئي دودریدو وياړ تر لاسه کړ .

دگردیز په جگړه کي ئي مخکښه ونډه واخیسته چي بالاخره ئي دیوه تعرضي برید په ترڅ کي دماین دچاودني له امله داجل داعي ته لبیک ووایه .. روح دي خوشحاله ، ارمان دي پوره وي .

سي ،آئي ،اي څه ور خپل جاسوس په روسيي خرڅ کړ!

يادونه :

سي ، آئي ، اي په بيلا بيلو هيوادو نو کي خپل هغه جاسوسان کوم چي دوي ته دزړه له تله کارکوي ، ځيني وخت چي گټي يي ايجاب کړي يائي له مينځه وړي يايي خرڅوي په دي اړه يو نوي انکشاف دروان ميلادي کال کي د« تام منگولد» په قلم ليکل شوي «د کولد واير» نومي کتاب کي شوي داکتاب د"سي ، آئي اي" .ديوي مخصوصي شعبي له هڅو.پرده پورته کوي ، کومه چي د"سي ، آئي، اي" په دننه کي دبهرنيو هيوادونو په خاطر دي ځانگي اودهغي مشر سهواً ياقصداً څه غلطي کړي ، څه وړيي د خپلو بهرنيو جاسوسانو پر سر معامله کړي ، دکتاب دا برخه چي و به يي لولي هغو خلکو ته هم يو ښه درس دي چي د بهرنيو جاسوسي سازمانو سره اړيکي لري اوهغوي ته معلومات ورکول عيب نه بولي

(اداره)

په جنوبي افريقا کي دگرميو ورځي وي د۱۹٦۷ کال دجولائي د ۲۰ مي نيټي لمر دخپل قدرت تر مظاهري وروسته خپلي ځالي ته تللي ؤ او د ماښام وخت ؤ،ټيک اووه بجي او ۱۷ دقيقي د« پتس برگ » سيمه کي دهغه کوردروازه ورو ، ورو وټکول شوه چي پکي دامريکا د نړيوالي جاسوسي اداري (سي ،آئي ، اي) جاسوس « ببر پوري نکولا ايوچ لاجينوف » شپې سبا کولي ،روسي نژاده « لاجينوف » خړ شاني پتلون او سور کميس اغوستي ؤ د « لگژري » آپارتمان په اووم منزل کي ساه نيولي دخپلي کوټي له دروازي راووت ، ددروازي ترڅنگ يي دو تنه دريدلي وليدل په هغوي کي دسور بخوني اولوړي ونې درلودونکي ده ته بيخي پردي ؤ اودوهم چي ده ښه پيژانده ددي اداري مشر « جنرال هندرک وان دين برگ » ؤ دجنرال شاته په لنده فاصله کي دوه تنه نور چي ساده کالي يي په تن ؤ .دريدلي ؤ ، جنرال په روښانه توگه تري وپوښتل .

...آيا ته « ايدمند ترنکا » يي ؟

« ايد مندترنکا » د« لاجينوف » مستعار نوم ؤ ،« لاجينوف » سرورته وښوراوه جنرال بيا ورته وويل :

« زه تادخپل هيواد پرخلاف دجاسوي په.تور نيسم »

داغږ دښايسته ويښتو اوښې درلودنکي ځوان « لاجينوف» ته د يوي وحشتناکي پيښي پيل ؤ ، دامريکا « سي ،آئي ، اي » مشر « جيمز جيس اينگلي تن » چي « لاجينوف » ته دستور ورکونکي هم ؤ له دي انکار وکړ چي هغه زمور جاسوس دي « لاجينوف » په داسي حالت کي ؤ چي دهغه په تقدير کي دتباهي اوويري بدي راتلونکي پرته څه نه ؤ .

اته کاله پخوا « لاجينوف » چي دروسي جاسوسي اداري « ك ، جي ، بي » يو لوړرتبه صاحب منصب ؤ په ډيري زيرکي سره ښکيل اود « سي ، ائي ، اي » دجاسوسي اداري غړي شو ، هغه په دي وخت کي دواړو خواووته کار کاوه ، دټولو ستونزو سره سره يي امريکايانو ته په اخلاص اووفاداري سره دنده سرته رسوله دبريتونو او ويري نه درلودونکي او تر ډيره حده دښځينه څيري له و جي « کي ، جي ،بي » ده ته په پيل کي ديوه غير قانوني جاسوس په حيث د کار کولو وړانديز وکړ خو وروسته له ډيرو سختوروزنو څخه راووت اويوه داسي غربي هيواد ته يي ددندي سرته رسولو لپاره وليږه چي هلته يي په خورا احتياط اورازداري سره خپل هيواد ته جاسوسي کوله خو « ميجر لا جينوف » د « ك ، جي ،بي » له کليدي روزني څخه تر خلاصيدو وروسته

دسختي ويري ښكارشوي ؤ هماغه ؤ چي په « هلسنكي» كي ئي دامريكا سفارت ته پناه وروړه اودهغي ترڅنګ يي « سي ، آئي ، اي » ته خپل خدمتر ه اوهلي ځلي وقف كړي ، په « سي ، آئي ،اي » كي ددندي تر اخستلو وروسته دهغه لومړي آمر امريكايي « رچر دكاوچ » ؤ چي په روسي ژبه يي ښي خبري كولي شوي هغه « لاجينوف » ته په ښكاره توګه په « ك،جي ،بي » كي دپاتي كيدلو اوپه پټه توګه « سي ، ائي ، اي » ته دكار كولو امر وكړ : ، ديوه جاسوس لپاره داتر ټولو خطرناك حالت وي ځكه كه دهغه راز افشاء شي نو سزا به يي پر ټټر دګوليو لګيدلو پرته بل څه نه وي خو« لا جينوف » راضي شو اوپه دي ډول هغه دامريكا دحكومت يو منظم جاسوس وګرځيد ، « لاجينوف » شپږ كاله دبيلا بيلو آمرانولاس لاندي « سي ،آئي ، اي » كي په ښه معاش كار وكړ هغه دومره پيسي پيدا كړي چي د ډير عالي ژوند دتيرولو سره يي اوس هم دجينوا اوپاريس په بانكونو كي پيسي پرتي دي ؛ د « سي ،آئي ، اي » هدايت ده ته داؤو هر چيرته چي « ك ، جي ،بي » دنده درسپارله هلته ځه ، او ددي ترڅنګ دخپل كار ټول راپور« سي ،ائي ،اي » ته وركوه ، د« لاجينوف » اخلاص وګوري چي حتي هغه په ماسكو كي دروزني ددوران ډيزه وره خبره (دچايو په وخت خبري اتري) هم واشنګټن ته ورسولي ، « ك ، جي ، بي لاجنيوف » ته په شمالي امريكا كي دنده وروسپارله ، امريكايانو ته ترډي زياته دخوښي خبره څه وه په دي ډول يي كولي شول چي د« ك، جي ،بي » له ټولو پروګرامونو خبر وي اوهم يي له دي لاري « ك، جي ،بي » په غلطو راپوروونو دوكه كولي شوه ، په « سي ،آئي ،اي » كي د« لاجينوف » پخواني مستعار نوم « ديكتو» ؤ .

په پاريس كي به « لاجينوف » (هغه وخت چي « ك،جي ،بي » كي يي هم دنده سرته رسوله) دشپي لخوا په « سي ،آئي ،اي » كي دخپل آمر سره اوړه په اوړه نائت كلبونو ته تلو ، شراب به يي څكل اوپه نشو كي به غرق شو كله ناكله به يي ناڅاپي ويل .... "زما ژوند اوس دتاسـو پــه لاس كي دي ... »

وروسته بيا « ك، جي ،بي » په (۱۹۶۷ كال كي « لاجينوف » جنوبي افريقا ته وليږه چيرته چي ده ته افسانوي نقش سرته رسول په برخي شول ترڍي وخته « لا جينوب» او په « سي ، آئي ، اي » كي دده مشر له دي خبري ناخبره ؤ چي د« لينګ لي» برخي په يوي عومي ځانګي كي ګډودي پيل شوي . دامريكا دنړيوالي جاسوسي اداري مسؤل اود« سي ،آئي اي » . مشر « جميز جميس اينګلي تن » تصميم ونيوه چي په « سي ، آئي ،اي » كي مشكوك خلك پيدا كړي .

په كومي ځانګي كي چي له « لاجينوف» څخه كار اخستل كيده هغه يي هم تر سختي ځارني لاندي ونيوه په دي ترځ كي كله چي « اينګلي تن » كارپيل كړ په واشنګټن كي د« سي ، آئي ، اي » په فضاء كي دبي اعتباري وريځ په ګرځيدوؤه، دبده بختـه چي په « سي ،آئي ، اي » كي د« لاجينوف پرلومړي آمر « رچر دكاوچ » باندي د « ك ، جي ، بي » دجاسوس اشتباه راغله او « لاجينوف » هم تر شك لاندي راغي « اينګلي تن » فكر كاوه چي كه « رچر د كاوچ» غداردي دهغه ټول جاسوسان غداران دي ، پر « لاجينوف » دشك يوبل سبب هم ؤ په ۱۹٦٤ كال كي د« يوري ناسنكو » په نوم د« ك ، جي ، بي » يو بل جاسوس هم له وطن څخه وتښتيد اوامريكا ته راغي كه څه هم چي هغه مخلص ؤ خو « اينګلي تن » ګمان كاوه چي « يوري ناسو» له چل څخه كاراخلي ، د« ك ، جي ،بي » لوړرتبه غړي « سي ، آئي ،اي » ته ددوكي وركولو په خاطر له يوي طرحي څخه كاراخلي هغه دا چي خپلو مخلصو افرادو ته دغداري كولو چالونه ورښيي تر څو امريكا تباه كړي ، « اينګلي تن » پر « ناسنكو » دومره اشتباهي ؤ چي پر هغو ټولو خلكو اشتباهي كيده چابه چي ويل چي دي مخلص اووفادار دي ، ناڅاپي چي « لاجينوف » د « سي ، آئي، اي » د صاحب منصبانو په وړاندي له « ناسنكو » څخه ملا تر وكړ اوپه دي توګه « لاجينوف » په خپله دځان دتباهي اسباب برابر كړل .

« اينګلي تن » انديښنه درلوده چي « ايف ، بي ،آئي » به دده د شبهاتو خيال ونه ساتي اوله « لاجينوف » څخه به هماغسي كار اخلي ، په دي خاطر ؤ چي « اينګلي تن » د « سي ،آئي ،اي » پردي مخلص جاسوس د« ك ، جي ، بي » دجاسوسي اداري ته دكار كولو تورو لګاوه اوپه جنوبي افريقا كي يي ونيوه داډير ماهرانه چال ؤ ، « لاجينوف » دزندان شپي سباكولي ، اودجنوبي افريقا جاسوسي اداري د « اينګلي تن » جاسوسانو ته

دپوښتنو موقع ورکړه ، « اینگلي تن » دخپلې ژورې توطیئې له لورې په « سي ،آئي ،اي » کې د« لاجینوف » له ټولو اسنادو یوه مستنده اعلامیه جوړه کړه ټریوالو آژانسونو ته یې ورکړه ، او داسې ئې وښودله چې داهغه اقرار دی چې « لاجینوف» له نیول کیدو وروسته کړی دهمدې چالونو اوتوطیئې له امله ؤ چې« لاجینوف » په خلکو کې د« که ، جي ،بي » دیوه جاسوس په توگه وپیژندل شو ، « لاجینوف» تر نیول کیدو وروسته دوه کاله زندان کې تیر کړل خو تر آخره پر خپل دریځ ټینگ ولاړؤ هغه دا تور رداوه چې هغه د« ك، جي ،بي » جاسوس دی په دې خاطر ؤ چې تر ۱۹۶۹ کال پورې مطبوعاتو اومخالفو گوندونو یوه غوغا پورته کړه چې پر جاسوس نه تورونه رښتیا ثابت شول او نه هغه ته کومه سزاء ورکړل شوه ؟ په دې ترڅ کې « سي ،آئي ،اي » هم له ستونزو سره مخامخ شوه .

جنوبي افریقا ته هم څه ستونزې پیدا شوې اوبالاخره په همدې حالاتو کې "جنرال وان دین برگ » دا غوره وبلله چې په پټه توگه واشنگتن ته لاړشي اوهلته د« سي ، آئي ،اي » په مرکز کې له خپل دوست « اینگلي تن » سره وگورې ، دامریکا دولت هغه ته ویزه ورکول ښه ونه بلل چې « سي ،آئي،اي" په پټه توگه دهغه داغوښتنه پوره کړه ، تر خبرو اترو وروسته ، « اینگلي تن »« جنرال وان دین برگ » اود « سي ،آئي ،اي » لوړ رتبه غړي پړدې خبره متفق شول چې ختیځ جرمني چې دغربي المان کوم یوولس جاسوسان نیولي دهغوي دخلاصیدو په بدل کې « لاجینوف » خوشي کړي اودختیځ المان په سرحد کې ئي کمونستانوته وروسپاري په دې توگه به ما رهم مړشي اولرگي به هم مات نشي او په نړۍ کې به دا خبره خپره شي چې « لاجینوف» په اصل کې د« کي ، جي ،بي » یووفادار غړی وؤ غربي آلمان پدې کار کې زیاته دلچسپي وښوده ، « لاجینوف» تردوه کاله زندان وروسته

> دېرېتونو او بریې نه درلودونکې او تر هېره حده دښځینه ځیرې له ی چې « کي ، جي ،بي » ده ته په پیل کې دیوه غیر قانوني جاسوس په حیث د کار کولو ورانديز وکړ خو وروسته له ډیرو سختورونو څخه واورت اویوه داسې غربي هیواد ته یې دډلرې سرته رسولو لپاره ولیږه چې هلته یې په خورا اختیار اوراز داري سره خپل هیواد ته جاسوسي کوله

د۱۹۶۹ کال دجولائي په ۱۲ مه خوشي شو ، سامان اونورشیان یې وروسپارل ، امروشو چې سمدستي دې کالي بدل کړي او لاسونو ته دې ولچك ورواچول شي په سرکې دې « کرنل مائیك جلدن ، سیوز» ته وښودل شي او تر هغې وروسته دې څلوربجې د« هنس برگ » په هوائي ډگر کې دآلمان په الوتکه کې سپور کړای شي .

سهارپنځه بجې اولس دقیقې الوتکه دافریقا په فضاء کې معلومه شوه ، خو دورې یې وخوړې اوداروپا خواته روانه شوه ، « لاجینوف» له جلدن هیوز» څخه وپوښتل ، هغه په افریقایي لهجې ځواب ورکړ :

«.... څه معامله کیږي ، خوشحاله اوسه چې ته بیرته دخپل هیواد خواته روان یې » په الوتکه کې یې له « لاجینوف » څخه زولنې خلاص کړې ، خو هغه ته یې څه شی ته دلاس وروړلو اجازه نه ورکوله ، کله چې تشناب ته تلو « هیوز» ورته وویل : دروازه خلاصه پریږده .

هغوي ویریدل چې لاجینوف خودکشي ونکړي اوکه دا کارئې کړي وې ټوله معامله به د خاوروسره خاورې شوې وه

د «فرانکفرت » په هوایي ډگر کې دوه موټر د« لاجینوف» لپاره دریدلي ؤ چې دي دختیځ آلمان تر سرحده ورسوي ، هغه یې لومړي موټر ته واچاوه ،معامله کوونکي څني له ده سره په موټر کې کیناستل اوځني هغه بل موټر کې سپاره شول ، د« لاجینوف » پرته ټولو پرځان مستعار نومونه ایښي ؤ ، موټر بالاخره د« پرلس هاسن » سرحدي تاڼې ته ورسید، دسرك ختیځې خواته د« ك، جي ،بي » څو تنه غړي دختیځ آلمان له صاحب منصبانو سره دریدلي ؤ . په تاڼي کې دختیځ آلمان هغه وکیل هم دریدلي ؤ چې « ولف گینگ فوگل» یې بولي او دجاسوسي په معاملو کې خاص مهارت لري ، د« لاجینوف » حالت درحم وړ ؤ « سي ،آئي ،اي » دهغه سره بې وفائي وکړه اواوس د« ك، جي ،بي » جلادانو لاس ته ورته ، هغوي ته ددې معلوموول چندان مشکل کارنه ؤ . چې « لاجینوف » دروسیې سره غداري کړې اود« سي ،آئي ،اي » لپاره یې کار

کاوه کله چي هغه حاي ته ورسيدل « لاجينوف » زيات کوښښ وکړ چي « ک، جي ،بي » ته يي وورنه سپاري هغوي ته يي په نرمه لهجه وويل : په غرب کي ديوه عادي ژوند موقع راکړي » ، هغه داخبري دامريکا د« سي ، آئي ، اي » دغړوپه وړاندي وکړي څکه پوهيده چي دامريکايانو دانکار په صورت کي دا خبري د« ک، جي ،بي » لاس ته وورنه لويږي . دلويد يځ المان دغړو سره دخپلو دولس تنو جاسوسانو دخلاصون فکر و د « لاجينوف » غړ. چاواوريده ورروسته معلومه نشوه چي هغه دکومي جذبي له مخي د« جلدن هيوز» سره په تاني کي ديوه عکس اخستلو هيله څرګنده کړه دهغه دا غوښتنه ومنل شوه اوپه آخرکي يي داځو خبري « جلدن هيوز» ته وکړي « که جنوبي افريقا ته ورسيدي زما سلامونه اونيکي هيلي به جنرال « سندرك وان دين برګ » ته ورسوي ، او ترهمدي خبري وروسته « لاجينوف » په نه زړه د« ک، جي ،بي » دغړو موټر ته ورروخوت .

داهغه وختونه و چي له روسيي څخه يو وسپنيز ديوال تاوشوي ؤ ، ددي ديوال دننه به چي څه کيدل دهغو څخه به کم خلك خبريدل همداوجه وه چي هلته به هر څه پيښ شول هر چابه دخپل قياس له مخي خبر کوله اودهغو څخه به حتماً يو،رښتيا وتله ، د« لاجينوف » پټ رازونه تر لسو کالو پوري دامريکا په « سي ،آئي ،اي » کي خوندي ؤ ، په همدي وخت کي د« سي ، آئي ، اي » غوږته يو خبر ورسيد چي « لاجينوف» په ماسکوکي اعدام شوي . په ۱۹۷۷ کال کي « اينګلي تن » له خپلي دندي څخه ايسته کړاي شو ، دري کاله وروسته « جارج کيلارس » چي د « اينګلي تن » پرځاي ټاکل شوي ؤ ، د« لاجينوف» دوسيه پيدا کړه اوپرهغي يي دتحقيقاتو امر ورکړ ،دا دنده يي « جيك فليد هاوس» ته چي په ډير عزت سره يي دنده پريښي وه ورروسپارله داهغه صاحب منصب دي چي د« يوري ناسنکو» دوسيه يي څيړلي وه اوويلي ؤ چي داد« سي ،آئي ،اي » وفادار غړي دي ، د « فيلدهاوس » له پلټنو داخبره راڅرګنده شوه چي « لاجينوف» هم د« يوري ناسنکو» په ډول د« سي ،آئي ،اي » وفادار غړي ؤ .

اود« ک، جي ،بي » د منحرفولو زياتي کارنامي يي سرته رسولي وي ترډي وروسته بيا « سي ،آئي ،اي » ، « لاجينوف» دپيرزويني په توګه دهغه له کارنامو اووفادارۍ يو ريوټ جوړ کړ اوهغه يي مطبوعاتو ته وسپاره ، خو په همدي وخت کي اوسپنيز ديوال له منځ څخه د« ګاريوسکي » په وسيلي د« لاجينوف » په باب يوبل داستان غربيانو ته ورسيد هغه داسي وو چي کله «لاجينوف» په غرب کي ؤ پر هغه يي د« ک، جي ،بي» دجاسوس تور ولګاوه اوپه همدي توريي دلويديځ آلمان له «۱۱» تنو جاسوسانو سره تبادله کړ او بيا کله چي « لاجينوف » په ۱۹۶۹ ديوه بندي په توګه « ک، جي ،بي » ته ورروسپارل شو اوهغه يي د تحقيقاتو لپاره ماسکوته ولېږه ، نو روسان له دي خبر نه ؤ چي« لاجينوف» د «سي،آئي ،اي» سره اړيکي درلودي کله چي « لاجينوف » ماسکوته ورسيد له هغه څخه يواځي په دي باب پوښتل کيدل چي ده ولي د« ك، جي ،بي » راز امريکا يانو ته سپودلي ؟ خوترډي وروسته دا خبره پټه وساتل شوه چي داحالت دسيستم دخرابي له وجي رامخي ته شوي .

په دي خاطر چي « ك، جي ،بي » هغه ته ديوي قانوني لاري پرته داسي مهم کارسپارلۍ ؤ اوپه دي لاره کي د« لاجينوف » فطري کمزوري هم دخيله وه وروسته بيا پلټونکو نظر ورکړ چي پر « لاجينوف » ټول تورونه غربيانو لګولي وو اوهغه دقانون پر خلاف عمل ندي کړي ...

په همدي خاطر ؤ چي « لاجينوف» ته يي يواځي دومره سزا وټاکله چي له « که ،جي ،بي » يي وايسته او د« ګورکي » په ښارکي يي په يوه ښوونځي کي ښوونکي وټاکه ،خو ترډي پيښي لس کاله وروسته چي دامريکا يانو حماقت يا دوکه بازي څه ګلان وغړول دهغي اندازه لګول مشکل کارنه دي ، آيا « سي ،آئي ،اي » سره دهغه داړيکو ، وفاداري او کارنامو ترمعلوميدو وروسته به « لاجينوف» په څه ډول نيول شوي وي ؟ اوڅه چال اوچلند به ورسره شوي وي ؟ ددي خبري ختمي کيدل چي « ك، جي ،بي » ته د« لاجينوف» په باب هرڅه معلومه شوي دي هغه وخت معلوميږي چي کله د« بي ،بي ،سي » يوه تلويزيوني خبريال په ۱۹۸۹ کال کي د« لاجينوف » په باب د « ك، جي ،بي » له ويندوي څخه وپوښتل هغه په تنده لهجه ځواب ورکړ:

« که تاسو د« لاجينوف» په باب څه معلومات لاس ته راوړل غـــواړي د « سي،آئي، اي» څخه ئي وپوښتي .

تجاوز نظامي مابر افغانستان (حماقت) مابود

ملاقات يك ژورنالست معروف پاكستاني با رهبر كودتاي ناكام روسيه (گنادي يانايف) :

ترجمه :محمد معروف « فروغگر »

« گنادي ايونوويچ يانايف» بعداز دونيم روزپادشاهي از طرف رئيس جمهور معزول روسيه (گورباچوف) از قدرت معزول شد - گنادي يانايف معاون منصبي گورباچوف بود، وقتي كه درسال گذشته باوي ملاقات مي كردم وي مدارج ترقي را يكي پي ديگر پشت سر ميگذاشت ، درآن هنگام گنادي يانايف ركن ۳ ساله كانگرس ملي ورئيس شوراي عمومي كارگران روسيه بود ، وي به كميته مركزي حزب كمونيست راه يافته بود وعضو بيروني سياسي بود اضافه بر آن رئيس انجمن رهايي اسيران روسي بود واز همين حيث ميزبان من نيز بود .

اسيران جنگي روسي كه در دوران جنگ افغانستان به دست مجاهدين اسير شده بودند ، هنگامي كه روسها از افغانستان خارج شدند . مسأله يي بود كه توجه مقامات روسي را بخود جدا معطوف داشته بود ...

ودعوت من به روسيه نيز به روي يكي از انگيزه هاي مهمي بود كه در رابطه با معضلهء افغانستان نزد سران روسي وجود داشت « گنادي يانايف» يكي از دولتمردان برجسته روسيه بود كه دوساعت مكمل باهم ملاقات وگفتگو داشتيم ، اين گفتگوي مابه زبانهاي روسي واردو وصورت ميگرفت ، مترجم ما « ديمتري نووسيلوف» بود كه از پوهنتون دهلي داكتري اش را در زبان وادبيات اردو گرفته بود .

من در آغاز گفتگو به فرمايش پروفيسور « يوري گنكوسكي » بر سر مسالهء افغانستان از ديد گاه مجاهدين وحكومت پاكستان صحبت كردم ... چون نوبت به « گنادي يانايف» رسيد گفت :« من بعد ازآن كه سخنان شمارا شنيدم واز موقف شما مستقيماً آگاهي حاصل كردم در قسمت قضيه افغانستان معلومات هرچه بيشتر وخوبتر را كسب كردم » اين فقره وجمله رامن از زبان كسي مي شنيدم كه نزده سال بعداز پيروزي انقلاب اكتوبر چشم به جهان كشوره بود . ملتش را در برابر حمله هتلرنديده بود كه چگونه مقاومت كرد وقدراست كرد كسي كه در ايام جواني اش روسيه را درحالتي ديده بود كه در زمره ابرقدرتها احراز مقام ميكند ... كسي كه روز هاي بهترين وبيشترين عمرش رادر عروج وترقي روسيه سپري نموده بود وصرف عمرش را صرف نكرده بود ؛ بلكه در اين امر نقش مهمي نيز داشت ... واكنون در پخته سالي سخنان تلخ وترش يكتن از فراد كشوري نسبتاً كوچك ودر گير در جنگ را مي شنيد ...

درسيماي « گنادي يانايف» آثار اطمينان وحوصله مندي هويدابود ، اين حوصله مندي را من احساس ميكردم ، گرچه وي بادر نطرداشت حدود قوانين حكومتي حكومت روسيه گفتگو كرد ؛ وي قطع نامه كانگرس ملي روسيه را كه در آن روز ها تجاوز نظامي روس بر افغانستان راتقبيح كرده واشتباه بزرگ تلقي نموده بود تاييد نموده بسيار مهم شمرد براين قطع نامه آقاي « يانايف » يك جمله بيانيه ولي تاريخي اش را نيز اضافه كرد وگفت :« درزندگي عادي حماقت از انسان سرميزندومكرراسرميزند ؛ اما

حماقت سياسي يا بروز حماقت در سياست تراژيدي بزرگيرا بميان مي آورد ».

***

من در دوران اين ملاقات آقاي گنادي يانايف را دومرتبه ديدم كه حوصله مندي اش را از دست داد ، يكي زماني

يانايف به اين عقيده بود كه مسألة اسيران جنگي بين مجاهدين ونجيب حيثيت نقطهء ربط را بخود گرفته ميتواند اگر مجاهدين با عايد كردن كميشن اسيران روسي را رهاكنند ميتوانند در عوض آن دهها تن ازرفقاي شان را نيز قسم تبادله رها نمايند .

كه درقسمت رهايي اسيران روسي دلايل ميگفت ... ومن برايش ميگفتم كه رهايي اسيران روسي بخشي از معضلهء افغانستان است ووي توأم باجوش وخروش دفاعي ، چون يك وكيل مدافع استدلال ميكرد ومن وي رابه پيچيدگي وبغرنجي اين معامله ، مستمرا متوجه ميكردم ، من ميگفتم :« بسيارمشكل است كه مجاهدين فقط راضي شوند كه اسيران روسي را رها كنند » وي درين ضمن پيشنهاد كرد كه درمقابل رهايي اسيران روسي ، اسيران مجاهدين نيز رها ميشوند واو ميتواند در اين باره نجيب الله سخن گويد .

مرتبه دوم آقاي « يانايف » وقتي برافروخته شد كه در بارهء نوعيت مذاكرات نجيب ومجاهدين صحبت بعمل آمد . من برايش گفتم كه مجاهدين به هيچ نوعي از انواع نمي خواهندبا نجيب عقب ميز مذاكره بنشينند چه اين مذاكره مستقيم باشد يا غيرمستقيم وبالواسطه ... من اورااز موضعگيري مجاهدين در برابر حكومت نجيب اگاه ساختم ، كه مجاهدين به سطح سياسي حكومت نجيب را غير قانوني وغير مجازميدانند وبه سطح اجتماعي مشكلاتي كه دامنگير ملت افغان شده است وفجايع وجناياتي كه برآنها رواداشته شده است . نجيب را يكي از مسؤولين اين مشكلات ميدانند .

يانايف به اين عقيده بود كه مسأله اسيران جنگي بين مجاهدين ونجيب حيثيت نقطهء ربط را بخود گرفته ميتواند اگر مجاهدين با عايد كردن كميشن اسيران روسي را رهاكنند ميتوانند در عوض آن دهها تن ازرفقاي شان را نيز قسم تبادله رها نمايند .

من برايش گفتم كه باوصف رهايي ده ها تن مجاهدين اسير بازهم اين عمل را مجاهدين بحيث به رسميت شناسي حكومت نجيب تلقي ميكنند واقدام به اين كار نمي نمايند ونه به اين كار اماده ميشوند .. در اين اثنا« يانايف » گذشته از حد حيران شد.. وچون گفتم كه اسيران مجاهدين نيزبه اين كار راضي به اين كارنيستند وشايد در آن صورت بعداز رهايي رهبران شان را مورد طعن قرار دهند وي با وجود حيرت زياد باروح پرخاشگري ملت افغان آشنا مي شد كه يقينأبروي سخت تمام ميشد ورنج ميبرد .

***

در جريان بود وباشم در روسيه در سفري از كمونيزم بسوي جهان آزاد من در جامعه روسيه چهار جريان را احساس كردم ؛ يكي آن كه سريعتروپيش قدم تر از گورباچوف بسوي جهان آزادي حركت ميكرد دوم آن كه با گورباچوف همگام وهمركاب بود ورفيق فكري وذهني گورباچوف . سوم آن كه هنوز در حصار طلسمات واسير چهار دهه طلايي دوران ابرقدرتي روسيه بود ، ولي حالات جبر وطبعيت اوضاع نوين پيشرفت وترقي شخصي «Suvivad» اورامجبور مي كند كه باگورباچوف همنوايي كند : يانايف درهمين زمره سوم قرار داشت وچهارم آن بود كه مانند ليگاچيف ركن بيروني سياسي بر نظام كهن كمونيزم معتقد بود وبه نحوي از انحا آزان ياد آوري وتاييد نيز ميكرد .

قبل از پايان ملاقات گنادي يانايف به رهبران مجاهدين افغانستان پيام داد وبه رئيس انجمن مادران اسيران روسي « مادام پاپلاوسكايا » كه وي را خود دعوت داده بود گفت كه دررابطه با اسيران جنگي روسيه ابراز نظر كند وقتي از انجا رخصت ميشدم يانايف گفت : با امريكا نيز اختلافات داشته ايم اكنون آن راحل ميكنيم ، سپس وي بحوالهء رئيس جمهوراسبق امريكا گفت كه كف زدن كاردودست است ويا از يكدست صدابر نمي برآيد، اين پيغام را به مجاهدين نيزبرسانيد .

***

۱۹اگست ۱۹۹۱ طبق وقت ماسكو ساعت شش صبح از طريق امواج راديو تلويزيون روسيه زعامت «گنادي يانايف » وتشكل كميته هشت نفري حالات اضطراري اعلان شد در اين كميته علاوه بر « يلنيتين پاولوف»ن نخست وزير ، دومتري يازوف وزيردفاع ،

بوریس پوگووزیر داخله ، ولادیمیرکریچکوف رئیس « کي ، جي ، بي » روساي اتحادیه ها کارگران ودفاعي نیز شرکت داشتند . این کمیته هشت رکني اعلام داشت که گورباچوف نظر به مریضي یي که دارد نمیتواند در سمت صدارت کشور وظایفش را بطور درست انجام دهد ، معاون صدارت گنادي یانایف در کانفرانس مطبوعاتي اش در باره ء گورباچوف شصت ساله گفت : گورباچوف در دوران کارشش ساله اش بسیار خسته شده است ، اکنون هنگام کـــار دستهایش مي لرزد ...

اردوي روسیه سه ساعت بعداز اعلان برطرفي وعزل گورباچوف ساعت نه صبح در پایتخت روسیه (ماسکو) پخش شدند ، دونیم ساعت بعد یا دونیم قبل از ظهر بوریس یلتسین اعلان مقاومت کرد ودر قصر پارلمان روسیه سفید سنگر گرفت ماسکو علاوه بر اتحاد جماهیر شوروي مرکز جمهوریت روسیه سفید که نسبت به پانزده جمهوریت دیگر اتحاد جماهیر شوروي بزرگتراست ، نیز هست ، گویا این انقلاب ۲۱ اگست ساعت پنج شام جان داد . درباره ء این انقلاب دونیم روزه سه سوال مهم مطرح میشود که از ین قرار است :

۱- بوریس یلتسین را چرامانند گورباچوف گفتار نکردند ؟

۲- روابط خارجي یلتسین قطع نه شد وچرا به وي درجهان خارج بارفقا وپشتیبانانش اجازه رابطه داده شد ؟

۳- به وسایل ارتباط جمعي ویارسانه هاي گروهي و(تلویزیون نت ورك امریکا) چرا اجازه داده شد که اخبار انقلاب را لحظه به لحظه پخش ونشر کنند؟

طوري معلوم میشودکه این انقلاب بدون کدام پلان طرح شده ومنظم به راه انداخته شد وصرف نتیجه پرخاش وعصیان مقطعي بود؛ وجوهات این برافروختن مقطعي خیـلي روشن است :

* تذلیل واهانت رئیس جمهوري روسیه در کانفرانس کشورهاي هفتگانه صنعتي بزرگ که وي نیز در این کانفرانس بحیث مبصر شرکت کـرده بود .

* سفر اخر«بش » به روسیه وروش آمرانه آن باسران روسیه .

* معاهده جدید بین جمهوریتهاي روسي که قراربود به تاریخ ۲۰ اگست امضاء شود و طي این معاهده به جمهوریت ها آزادي داده میشد که در قسمت بعضي موسسه هاي صنعتي مربوط به جمهوریت خود شان آزاد باشند و کمونستهاي افراطي با این امر مخالف بودند .

> وزیر داخله ، وزیردفاع ورئیس سازمان « کي، جي ، بي » در یك نشست دربسته گورباچوف را نسبت به سیاستهاي کرنش پذیرانه اش درقبال امریکا تهدید کردند ومورد انتقاد وملامت قرار دادند .

شواهدي در دست است که عصیان مقعطي را هرچه بیشتر تایید میکند ؛ مهم تر آن این که نخست وزیر «پاولوف » در اسامبله ملي روسیه شوروي طالب صلاحیتهاي بیشتر شده گورباچوف را مورد انتقاد قرار داده گفت که باوي براي بسررسیدن امور بسیار مهم وقت کافي نیست ، وزیر داخله ، وزیردفاع ورئیس سازمان « کي، جي ، بي » در یك نشست دربسته گورباچوف را نسبت به سیاستهاي کرنش پذیرانه اش درقبال امریکا تهدید کردند ومورد انتقاد وملامت قرار دادند .

به هرحال از گورباچوف گرفته تانمایشگر قدرت ملي (بوریس یلتسین) ورهبر انقلاب ناکام (گنادي یانایف) باتمام رفقایش تاهنوز در (کوره) انقلاب اند ... از ۱۹۱۸ هفتادوسه سال بعد (۱۹۹۱) نمایش این انقلاب ملي ومردمي تاهنوز به هدف اصلي ومنزل مقصدوش نرسیده است تا هنوز افراد وعوامل پس پرده انقلاب دونیم روزه روسیه نیز تشخیص نشدند ، سخن گوي اسامبله عالي روسیه اناتولي نیز تاهنوز مورد اشتباه است ، یانایف باوصف همیشه کمونیست بودنش در دام کمونستها افراطي افتاد یا موقتاً حوصله اش بالا رفت وخود را از دست داد .... وکسي که حماقت رادرسیاست تراژیدي تلقي میکند ، چرا اسیر ومرتکب این حماقت شدوخود شکاران شد ...؟

(پایان)

ژورنالیزم او ادب

انجمن تحقیقات علمي ومشورتي

ولتکن منکم امة یدعون الي الخیر ویامرون باالمعروف وینهون عن المنکر واولئك هم المفحون (آل عمران - ۱۰٤)

ژورنالیزم دژورنال څخه اخیستل شوي چي معني ئي ده دورځني حساب لیك یا روز نامه یا ورځپانه. اوس ئي مفهوم دادي چي خلکوته قضایا اوواقعیتونه تشریح کول ، دهغوي پس منظر ورته روښانول اودمستقبل احتمالات ئي ورته څرګنول ژورنالیزم دي . یو ژورنالیست مکلفیت لري چي دیوي پیښي په باب دا شپږ پوښتني ځواب کړي" څوك ، چا ، څه وخت ، چیري ، ولي او څه ډول ؟ دنشرئي مسؤولیت دي چي دیوي قضیي یا جریان په برخه کي ژورمعلومات ترلاسه کړي او هغه تحلیل ، تفسیر اوتعلیل کړاي شي ، یعني څرګنده کړي چي هغه ولي پیښه شوه ، پس منظرئي څه وو؟ او لوستونکي ته به وړیه ګوته کوي چي دده په ټولنیز ژوند څه اغیزه پري باسي اودده سرنوشت اومستقبل څه ډول متأثر وي .

ژورنالیزم یو اساسي اوپاك رسالت دي ، یوه ښه اوسرلوړي ژورنالیست ته چي واقعاً غواړي دا مسلك دیوه فکري رسالت اوټولنیز ماموریت په توګه پرمخ بوځي لازمه ده چي په زیاتو عمومي معلوماتو سنبال وي او باید کم تر کمه دژوند دټولو مهمو برخو دعلومو داساساتو او کلیاتو په باب معلومات ولري . اودحقایقو دمعلومولو لپاره باید دجنون ترحده دمطالعي شوقي وي - هغه ته پکار ده چي دخپل ولس په نبض ئي لاس ایښي وي ، دهغوي درد او ستونزي درك او پوښتني اوغوښتني ئي تشخیص کړاي شي . دمسایلو اهمیت او ارزښت در جه بندي کړاي شي . دقوي منطق ، روان ، جاندار اوپو - یاسبك خاوند وي ، معلمانه جذبه ولري اوپه داسي روحیه او احساس عمل وکړي چي غواړي ټولني ته خدمت کوي .

که څه هم یوه نشریه اوژورنالیست به دعلاقمندانو د پیدا کولو لپاره دخلکو ذوق او رجحان په پام کي نیسي ، خو ددي اصل په پام کي نیولو سره چي دوي به دخلکو دذوق او روحیي په میلان پسي نه خوځي بلکي دهغوي میلان ته به جهت ورکوي اورهنمائي کوي به ئي ،خپل تعهد وګڼي چي دانسان عظمت اوشرافت خوندي کول ئي اساسي وظیفه ده .

په همدي روحیه ځان دولسونو دحقوقو علمبردار وګڼي ، رغنده فعالیت تشویق اوحوصله افزائي یي وکړي ، په تشویش اوپریشاني کي دولسونو حوصله اومورال لوړ کړي ، په منفي بافي اود رواني عقدي په غوړولو خلك له ذهني انتشار اواضطراب سره مخامخ نکړي ، دخپلو معلوماتو په سموالي اوصحت باوري وي اودمهذبي ټولني داصولو اوسنتونو درناوي وکړي .

لکه څنګه چي باید مطبوعات دولسونو دآزادي اوانساني قدرونو دساتني بیرغونه یوسي همداسي باید په خپله مطبوعات هم آزاد وي ، آزادي اوحریت دانسان طبیعي حق دي ، خولکه څه ډول چي اسلام وائي څه پابندي ورسره لازمي ده ، هغه آزادي نه ده چي د نورو حق غصب کړي ، قومونه تباه کړي ، خاوره ئي په وینو ورنګوي ، استقلال ئي ختم کړي ، فاجعي ورته وزیږوي او په خوفناکو تر اژیدیوورته تمامه شي .

حتي امریکا چي دآزادي په مخ کي دهیڅ حد نه پیژندو او نه پریښودو په نوم مشهوره ده ، نماینده ئي په ۱۹٤۸کال کي په سویس کي دمطبوعاتو دآزادي په کنفرانس کي وائي چي : « .... په مطبوعاتو باندي لاندیني پابندي په غیر قانوني کتار کي نه راځي :

۱- له تحریري اوژبني هتك حرمت نه

دافرادو بچول .

۲- دفحاشي له نشر اواشاعت څخه دخلکو ساتل .

۳- له داخلي انتشاره دهیواد بچول .

٤- اوله خارجي یر غلیزه اقدامه دهیواد ژغورل .

دلته سړي ته دمعترضه جملي په توګه دظاهر شاه هغه خیانت وربه یادیږي چي هغو نشریوته یي اجازه ورکړي وه کومو چي زموږ دعقیدي اوملت په ضد جګړه اعلان کړي وه ظاهر خان هغو نشریو ته دنشر داجازي په ورکولو چي زموږ دقوم له نظریي ، اساسي حقوقو او استقلال سره ئي بر بنډ تضاد درلود دیوه نه بښل کیدونکي خیانت اوغداري مرتکب شو ، ددنیا .هیڅ قانون نه ایجابوي چي په یوه هیواد کـــي دي داسي نشریو ته اجازه ورکړه شي چي دملت نظریه ، خاوره ، خپلواکي او ملي نوامیس ترسوال اوتهدید لاندي واقع کوي ، اوبه غموونکو فاجعوئي اړوي ،آزادي حدود لري ، کله چي دبل چاپه حق دتجاوز پوله ړنګبږي آزادي خپل مفهوم له لاسه ورکوي ، خو کمونیستانو ته دآزادي ورکولو په اصل، عمل په هیڅ توګه نه رواکوله چي دیوه شل ملیوني ملت حق اوحیثیت دي دتجاوز او توهین ښکار شي . ګهیځ په ګولیو غلبیل غلبیل کیده خو تره کي اوبېرك دډیرو مهمو وګړو له اعزازه برخمن وو، داپرون چي دکمونیستانو له قلمونو کوم رنګ په کاغذ توئیده ، ددغو وینو د بهیدو مقدمه وه چي نن زموږ دګران وطن په هر غره اوسمه بهیږي اودادي لابهیږي .

یولیکوال لیکي چي « څومره چي یوه ژورنالیست آزاد فکر کولاي شي همدومره شجاع وي ، همدومره وقار لري ، همدومره له عقدي او جعل نه پاك وي او هموغومره دنورو وقار اوحیثیت ورته دروند وي ، آزادي لیکوال اوژونالیست له تقلید اوابتذا له لري کوي ، دابتکار، حرکت اواقدام قوت ورکوي . لکیوال اوژورنالیست باید په ټولنه دواکمني وضعي په وړاندي سرټیټ نکړي - بلکي دزور ، استبداد ، موهوماتو اوخرافاتو په مقابل کي دعصیان اوبغاوت جذبه او قوه ولري ».

هغه یو لیکوال چي دیر مقید اومحتاط روزل شوي او ویر یدونکي وي ،د فکر اوخیال له کورني مرغه سره تشبیه کوي چي لوړ پرواز نشي کولاي او په آثاروکي ئي دعالي فکر اوآزاد خیال نبني نښاني نه تر سترګو کیږي .

همدغه لیکوال زیاتوي چي چیري اندیښني ، نظریات اوتصورات لکه بندیان اوقیدیان په ذهن او دماغ کي ایساروي اودجرئت اوجسارت لاس اوپښي تړلي وي ، هلته لیکوال هم غلامانه حیثیت لري اولیك ئي حریت اوشهامت نشي ایجادولاي ؛ نو له همدي امله یو ژورنالیست او لیکوال دخپل رسالت دښه انجام لپاره داسي چاپیریال ته محتاج دي چي پکي دفکر اوعقل سترګي نه وي تړلي اودعقیدي ، ژبي اوقلم پښو ته ئي داسي زولني نه وي ورلویدلي .

دغه کوم شرطونه اوتکي چي موږ دیوه رسالت په توګه دژوورنالیزم لپاره یاد کړل تقریباً په ټوله نړي کي اصولاً اونظراً منل شوي دي البته داچي دعمل په ساحه کي څومره رعایت کیږي اوڅومره نه ، دابیله خبره ده .

یوپاکستاني مسلمان ژورنالیست عبدالسلام « زیني » لیکي : « غالباً د ۱۹۶۷ خبره ده دراولپنډي په مطبوعاتي کلوب کي ځینو ژورنالیستو دوستانو دژورنالیزم اوژورنالیستانو په رڼو اوتیارو اړخو خبري کولي ، ماعرض وکړ چي دلویدیزژورنالیزم داصولو له کټ مټ پیروي چي کومي وراني راپیدا شوي دي که موږ په شعوري توګه دژورنالیزم په اسلامي اصولو عمل وکړو نو ډیري اخلاقي خرابي لري کیداي شي ، اودمطبوعاتو له لاري په هیواد کي سوتره چاپیریال راپیدا کیداي شي ، یوه دوست ته زما خبره عجیبه ښکاره شوه اوسملاسي یي وویل چي دژورنالیزم له اسلام سره څه دي ؟... دي لیکي چي تردي وروسته زه پدي فکر کي شوم چي باید داسلام له نظره دژورنالیزم اومطبوعاتو اصول ترتیب کړم » سړي چي دهغه دژورنالیست ددي خبري په باب چي«

یوه ښه اوسرلوړي ژورنالیست ته چي واقعاً غواړي دا مسلك دیوه فکري رسالت اوټولنیز مأموریت په توګه پرمخ بوځي لازمه ده چي په زیاتو عمومي معلوماتوسنبال وي او باید کم تر کمه دژوند دټولو مهمو برخو دعلومو داساساتو او کلیاتو په باب معلومات ولري .

دژورنالیزم له اسلام سره څه دي ؟» سطحي فکرهم وکوي په څرګندو ټکیو کي ویلاي شي چي اصلاً یواځي اسلام دي چي هغه ژورنالیست اوهغه مطبوعات چي پاس ئي موږ ځانګړتیا وي وځیړلي جوړولاي اوټولني ته عرضه کولاي شي .

اصلاً بل هیڅ فکر اونظر ئي ته ممکن نده چي یو مهذب ژورنالیست اورسالت مند ژورنالیزم دي بشریت ته وړاندي کړاي شي .

مسلمان ژورنالیست په اسلام کي دژورنالیزم دارزښت په باب داروایت قوي ، ،منطقي ارشاد اووضاحت ګڼي چي رسول الله صلي الله علیه وسلم اوصحابه کرامو به دخپلي ټولني له حالاتو نه دځان خبرولو اهتمام ددي لپاره کاوه چي خبر شي ، دمظلوم فریادته درسیدو ، دناروغ دعیادت ، دکمزورو دمرستي اودمحتاجو دلاس نیوي لپاره هر ډول مادي او روحاني وسیلي استعمال شي که دمادي مرستي قدرت نه وکم ترکمه په دعائي ځان په غم ورګډ کړي . همدارنګه له دي آیت نه « کنتم خیرٌ امةٍ اخرجت للناس تامرون بالمعروف وتنهون عن المنکر وتؤمنون بالله» ددي ښه اورسا پیغام اوالهام اخیستل کیږي چي دژورنالیست هدف اورسالت څه دي .

همداراز الله «ج» فرمائي :" ولتکن منکم امة یدعون الي الخیر ویامرون بالمعروف وینهون عن المنکر ط واولئك هم المفلحون / آل عمران -۱۰٤ "

د بقره په ۲۸۳ آیت کي فرمائي « دحق اوشهادت کتمان به نه کوي اوشهادت به هیڅکله نه پټوي څوك چي شهادت پټوي زړه ئي په ګناهلي دي، اوالله ستاسي له اعمالو بي خبره ندي ».

دسورة النساد په ۸۵ آیت کي فرمائي :

«څوك چي دنیکي سفارش کوي ، هغه به پکي خپله برخه ومومي اوڅوك چي دبدي سپارښت کوي هغه به په دي کي خپله برخه ترلاسه کړي »

په سورة العصر کي فرمائي :« او یو بل ته دحق نصیحت اودخیر تلقین وکړي »دسورة احزاب په ۷۰ام آیت کښي ارشاد دي :

« اي هغو کسانو چي ایمان مو راوړي له خدایه وویریږي اوسمه صافه خبره کوي .. »

دسوره النحل په ۱۳۵نمبر آیت کښي فرمایي« دخپل رب لاري ته په حکمت اوغوره نصحیت بلنه ورکره اوله خلکو سره په داسي طریقه مباحثه وکره چي تر تولو غوره وي .. »

دپیغمبر اسلام ارشاد دي چي تر ټولو لوي جهاد دظالم حکمران په وړاندي دانصاف یاحق خبره کول دي .

اسلام داستبداد ډیر شدید مخالف دي یو عالم وائي چي اسلامي فکر اصلاً په اساس کي انتقاد او رشد دي که انتقاد په رشد منتج نشي خبره اعتراض ته رسیږي . مسلمان رهبرکه مستبد نه وي حتماً به په مستمره توګه د چون اوچرا له ازموینتونو تیریږي . دهمدي ازموینتونو ویره ده چي په اسلامي ټولنو کي زیاتره استبداد واکمنیږي ځکه همیشه انتقاد اوانتقادوي هغه هم له قیادت نه، قیادت به یا په خپل مرشدانه عمل اوروش دي انتقادونو ته معقول ځواب وائي او یا به داسلام اوقرآن په ځاي زورواکمنوي . دي وائي له همدي امله ده چي کله عبدالمالك واوریدل چي خلیفه شوي قرآن شریف ئي تلاوت کاوه هغه ئي وتاړه اوپه خطاب کي ئي ورته وویل چي نور زه اوته سره جلا شوو .

> ظاهر خان هغو نشریو ته دنشر داجازي په ورکولو چي زموږ دقوم له نظریي ، اساسي حقوقو او استقلال سره ئي بر بنډ تضاد درلود دیوه نه بښل کیدونکي خیانت اوغداري مرتکب شو

دسیاسي جبر اواستبداد نظامونه سانسور غواړي خو اسلام دسانسور اواختناق خلاف دي قرآن عظیم الشان فرمائي : (والذین اجتنبو الطاغوت ان یعبدو ها وانا بواالي الله الهیم البشر فبشر عباد الذین یستمعون القول یتبعون احسنه ...« الخ »)

هغو کسانو ته چي دطاغوت له بندګي څخه ډډه کوي اودالله لوري ته ورګرځي ، زیري دي ، هغو بنده ګانو ته زیري ورکړي چي خبري اوري او دنیکي ئي پیروي کوي .له همدي څو مختصرو خبرو جوتیږي چي که مطبوعات او ژورنالیزم داسلام له مخي عیار اورهبري شي ، په یوه مقدس رسالت بدلیږي چي دیوي مهذبي ټولني اوشرافتمني نړي به جوړیدو کي لوي نقش تر سره کولاي شي.

آیا ژورنالیزم او ادب یو شي دي ؟

پدي وخت کي دادب او ژورنالیزم تر

څنګ واضح فرق دي . دافرق منل شوي دي خو پخواادب اوژورنالیزم یوشي بلل کیدل اوس ځیني وائي چي دلوړي پوړي ادب اولوړي سطحي ژورنالیزم سره توپیر نلري ، دواړه تل یو دول ارزښتونه اواقدار لري ، ددوارو محرک احساسات ، جذبات اومشاهدات دي . دواړه یو بنیادي ارزښت لري ، ژورنالیزم دزماني اوټولني عکاس دي اودخپل دوران تاریخ بلل کیږي دلوړي سطحي دادب یوه خوبي هم همداوي که په هغوکي دعصر اوزماني روح نه وي ، کوم ځانګړي مقام نشي حاصلولاي .

معیاري ژورنالیزم دانسانانو په مسایلو اومعاملاتو دپوهیدو اونوروته دپوهي ورکولو دزیار نوم دي - دلوړ ژورنالیزم مقصد انسانیت ته خدمت دي دانسان په درد دردیږي ، په ویرني ژاړي په وینو ئي اوښکي توبوي اوپه نیمګرغي ئي دخوشالي ډیوي بلوي ، مطبوعات دستونزو حل په ګوته کوي ، عوام اوحکام دواړه رهنمائي کوي ،اودلوړي سطحي ادب هم عیني کار کول غواړي ، ادیب په یوه بیل انداز دټولني بدلون او له خپل تصور سره سم دهغي جوړیدل خپله آرزوګڼي .

معیاري مطبوعات دظلم ، بي انصافي اواستثمار خاتمه اودلوړو انساني ارزښتونو ترویج خپل رسالت بولي ،معیاري ادبُ هم په یوه بدل روش دهمدي مقصد دتر لاسه کـولو هاند کوي .

خوددي ګډ وقدرنو او ارزښتونو له شتوالي سره سره پکي فرق شته ، په مطبوعاتو کي واقعیت اساسي اهمیت لري یعني په اخباروکي چي څه چاپیږي دهغوي صحت ضروري دي .

خبرونه به صحیح وي ، تبصري به په واقعیتونو ولاړي ، بي لوثه اودیانتدارانه وي معلومات به له نوم ، اِحصائي اندازي اونورو لازمو مشخصاتو سره ملګري وي یا په بله ژبه داسي ویلاي شو چي په ژورنالیزم کي دپیښو واقعیت اوصحت لازمي دي خو په ادب کي دواقعیت شتوالي لازمي ندي . داحتمي نده چي په افسانه ډرامه یاناول کي کوم واقعیت وړاندي کیږي ، هغه دي واقعاً موجود وي په دي ډول په ادب کي دواقعیت قید نشته خو داضروري ده چي په هیڅ توګه به غیر فطري رنګ نلري دادب یو بل صورت یعني شاعر ي هم همداسي ده دا حتمي نده چي شاعر څه وائي دهغه بنسټ دي پر واقعیت ولاړوي ، شاعر دتصوراتو اوافکارو په ترتیب هم مکلف ندي ، مګر په ژورنالیزم کي نه مبالغه شته اونه بي ترتیبي ، یوبل فرق دادي چي ژور نالیست دیوي پیښي په وړاندي کولو اوبیان کي خپل احساس اوتاثرونه ورګډ وي خو ادیب چي کومه پیښه دخپل تخلیق موضوع نیسي داوائي چي ده داډول یا هغه ډول محسوسه کړه ، بلة دا چي په ژورنالیزم کي دپیښي نو یوالي او هنګامیت اساسي شرط دي .

دمطبوعاتو ژبه :

دمطبوعاتو دژبي لپاره لنډیزاوښکلا اساسي شرطونه دي ، له دي پرته موثر ابلاغ او اخبار ممکن ندي داعلمي خبره ده چي تر ټولو زیات علم تر ټولو په زیاته سادګي کي موندل کیږي اواصلاً لوي شي هغه وي چي فطري اوآسانه وي - دژبي معني ابلاغ یعني ویل دي ، که الفاظ او ترکیبو نه دلوستونکي یااوریدونکي توجه خپل ځان ته ورجذبه کړي اوذهن دمفهوم اوپیغام په لوري ولاړنشي نوپه حقیقت کي دژبي داستعمال مقصد ندي پوره شوي ،په یوه لیکنه کي د سلاست ، اختصار اووضاحت صفتونه هغه وخت رامنځ ته کیږي چي روان الفاظ اولنډي جملي استعمال شي .

هر تعلیم یافته سړي یو څه لیکلاي شي خو صحیح ، آسانه اوموثره لیکنه یواځي دباکمالو خلکو ، په سلیسه اوروانه ژبه لیکل آسانه نه بلکي ډیر ګران کاردي .

ښه لیکنه په تخصص او مسلکیت پوري مشروطه نده ، بلکي دا بیل شرایط اوځانګړي قریحه اومطالعه غواړي ، یو امریکائي پوه تردي عنوان لاندي چي پر وفیسوران ولي لیکوالان ندي په دي برخه کي په زړه پوري څیړنه لري هغه وائي چي کیداي شي یو پروفیسور ګرامر ، نتطه ګذاري اوځه نوري تخنیکي چاري ښي اداکړي ، مګر لیکنه به ئي ستومانوونکي ، غوټه شوي او په لغاتو اواملائي شکیلاتو کي ورکه وي هغوي ته دا مهمه نده چي څوک ئي په خبره پوه شي .

متأسفانه زمور دټولني علمي سطح دومره ټیټه ده چي کله کله هغي لیکنې ته چي اصلاً غوټه غوټه وي ، شنیع تکرار لري ، نامانوس ترکیبونه لري ، دلوستوپه وخت کي داسي فکر کوي لکه په خټه کي یي چي پښني ننوتځي هدف پکي ورک وي ، دمنطقي ارتباط ادبي تخیل او ژورنالیستک سلاست او ګویاتوب پکي درک نه وي ، دیته ډیره لوړه اوقوي لیکنه وائي او لیکوال ئي هم په ډیر افتخار وائي چي

پلاني سړي راته وويل چي باور وکړه هغه مقاله دي دومره په لوړه سطح ليکلې وه چي درې واري مي ولوسته بيائي هم په لوري ونه پوهيدم،په داسي حال کي چي دي بايد پدې خبره خپه شواي واي بهتر ينه ليکنه هغه ده چي لنډه او مدلله وي ، ديوې معياري ليکني کمال دادې چي لوستونکي هغسې پرې پوهيږي ، څه ډرچي ليکونکي دهغه پوهول غواړي ، خوزمونږ. ددې خبرو معنې دانه ده چي په ژورناليزم کي يواځې منطق اواستدلال دې او احساسات اوجذبات بيخي له پامه غورځول کيږي ، حقيقت دادې چي کله کله جذباتي ، احساساتي اوعاطفي ليکني هغه اثر غورځولای شي چي هيڅ تحليل اواستدلال ئي نشي کولای . خو چي ادبي تخليق اوهنر پکي په ښه مهارت کاريدلې وي ، مثلاً که مونږ وليکو چي «.... آيا په وطن کي مو دکمونيستانو له لاسه دوينو جوړ ډندو نه غيرت نه راپاروي ، آيا دوطن په سمه اوغره کي مودشهيدانو دهديرو سري جنډې مړاحساس نه راتوپاني کوي ، آيا دمليونو يتيمانو ، پلار مريو ، ورارواو بورو ميندو له وينو ډکي ښترګي ، سوې سلګي او ترمي اوسکي موږه تن دشور اوناکراري لړزه نه ګڼوي ، ايا دبي ننګه کمونيستانو په لاسو دپامال شويو زرګونو عفتونو اوخاوري شويو لکونو ځوانيوويږ مو دزړه تړلي دروازې نه دړتکوي ...» شايد تردې مدللي د هغې تحليلي مقالې اثر زيات وي چي غواړو له نجيب سره ديوه جهادي لوري دروغي جوړې غوښتني سياست محکوم کړو.

همداراز اوس کله کله په اوږدو رپوټونو کي چي دتحليل اومشاهدې رنګ هم پرې ګڼوي دادب ژبه استعماليږي ؛ خو په يوه ځانګړي خوش انتخابي داسي چي دواقعيتونو واقعيت متأثر نکړي .

مثلاً يو ژورناليست ديوه چا دمرګ اوخاورته سپارولو رپوټ داسي پيلوي : «... يو لمر په افق کي پريووت اوبل دمځکي تل ته په ډوبيدو .»

اوهماغه ليکوال ديوې مارشلا دراتلو ګزارش داسي پاي ته رسوي «... دشپي په دريو بجو پلاني تيلفون وکړ ، صدراعظم ته ئي وويل : صيب وامي وريدل چي ... اوبيا تليفون وشليد ، او دجنرالانو شپه شروع شوه ...» اوحتي په سرمقالو کي همدا ډول تخنيك او داوږدومرکو په رااخيستو کي هم په کاريږي ، لکه دپاکستان مايه ناز ژورناليست الطاف حسين قريشي چي پدې برخه کي ځانګړي اسلوب لري ،هغه ديو مرکي ترپيل دمخه ليکي :«.... مافکر کاوه چي هغه به زما لپاره څه وروخت پيدا کړي پداسي حال کي چي زه نه کوم خوش رنګه ترانه لرم ، نه دګلانو غوندي خوش رنګه الفاظ نه هم زړه تازه کونکي اعداد او شمار .

حکمران چي څومره هم ښه شي دهغه دژوند رګ ته نشتر دروړل دقلم اوکاغذ دخاوند غوره مشغولاده ...»

يا داچي :«... ما په ډير حسرت سرحدي کلا مطالعه کړه ، هغه چي يو ځانګړي تاريخ لري په هغو کي تاريخ ساز شخصيتونه اوسيدل - اوس هغه ماڼي له خاورو سره برابر يدونکي ده څومره يادونه به ورسره خاوري شي ، او څومره خاطري به ورسره دخاورو دميلمني شي ، دنويو ماڼيو په تاداوکي به څومره نوي افساني جوړي شي ...»

ياليکي چي «....زما په ذهن کي لا دوه درې پوښتني روغي رمټي ګرزيدې ، خان صاحب ، په وارو ګړي ته کتل مګر څيره ئي ديوه سمندر په شان ادامه وه مادار تغاش پيدا کيدو لپاره يو کاڼي ورغورځاوه ...»

يا په يوه سرمقاله کي ليکي :«... دقومونو اوافراد و په ژوند کي چلنجونه څې اوراځي ، تاريخ ليدلي چي څني شخصيتونه مځکي له وخته دايرو ډيري شول ، اوبعضي قومونه دهستي له تختي کوچ شول ،داقتدار هغه ماڼي

مسلمان ژورناليست په اسلام کي دژورناليزم دارزښت په باب داروايت قوي ،منطقي ارشاد اووضاحت ګڼي چي رسول الله صلي الله عليه وسلم اوصحابه کرامو به دخپلې ټولني له حالاتو نه دځان خبرولو اهتمام ددې لپاره کاوه چي خبر شي ، دمظلوم فريادته درسيدو ، دناروغ دعيادت ، دکمزورو دمرستي اودمحتاجو دلاس نيوي لپاره هر دول مادي او روحاني وسيلي استعمال شي که دمادي مرستي قدرت نه وکم ترکمه په دعائي ځان په غم ورګډ کړي

چي دځلو په ديوالو ولاړي وي اخير دمځکي مخ ښکلولي ، اوهغه رهبر چي دالفاظو په جادو په خلکو مسلطيږي ، دآزموينښت سيلاب ئي دځگ په شان ورسره اخلي اوهغه پلان ساز چي دواقعيتونو دځوکوپه وهلو کي مور- چي جوړوي خپل غوړوونه اوسترگي خلاصي اوسيني غوړيدلي پريږدي ، خپل قوم له توپانو بچوي اودترقي اوخوشالي دشاهراه په قافله ئي ورگډوي ... »

دژبي په برخه کي يوه بله ستونزه داده چي استعمار کوشش کوي چي زمونږ دژبو په نسبت دحقارت احساس راپيدا کړي دا دوه د وله اثرلري يا داچي زموږځني وګړي ياپه خپله ژبه باندي په خبرو اوليکلو شرميږي اوپه پرديو ژبو خبرو ته ترجيح ورکوي اويا به خپله ژبه کي پردي ژبه دومره راگډه کړي چي ژبه خپل هويت وبايلي ، يائي اثر تفريطي وي پدي معني چي دخپلي ژبي داسي سوچه کولو ته ملا وړهي چي سپيره سپوره ئي ودروي ، محدوده شي اوبالاخره دوچيدو او دمړي کيدو په لوري يوي ميلي ته منتظره وي ،داهم ليکني بدخونده کوي او هم دپيغام وړاندي کول اودمقصد افاده له مشکلاتو سره مخامخوي .په کابل کي چي «مجاوراحمدزيار» پدي روحيه کوم کار پيل کړي و او دبي، بي، سي بناغلي« اکبر» ادامه ورکوي داله پښتو ژبي سره لوي ظلم دي ، هره ژبه چي له عوامو سره رابطه وشلوي اودخواصو په حلقه پوري محدوده شي اصلاً دتاريخ له سيره غورځي اوژوندي نشي پاتي کيداي .

هغه څه چي بايد دژورناليزم په ژبه کي نه وي :

١- حاشيه اوزوايد ، يعني غير ضروري الفاظ هغه چي له استعماله ئي پرته هم مفهوم اداکيدي شي ،

٢- دخبري بي ضرورته اوږدول ،

٣- اوږدي اوپيچلي جملي چي مفهوم ته درسيدو په لارکي پيچومي اوختهونه جوړوي ،

٤- دنا مأنو سوالفاظو استعمال لکه دچراغ په ځاي قنديل ، دليکني په ځاي مرقومه ،د ارجمند په ځاي (افخم) ، اوداسي نور .

معياري مطبوعات دظلم ، بي انصافي اواستثمار خاتمه اودلوړو انساني ارزښتونو ترويج خپل رسالت بولي ،معياري ادب هم په يوه بدل روش دهمدي مقصد دتر لاسه کولو هاند کوي .

٥- مترادفات : که څه هم سل په سلو کي يوه معني نلري خو ډير سره نژدي وي لکه الفت ، محبت ، عشق ، البته په ادبي مقالو اوليکنو کي کيداي شي په معني اومفهوم باندي دزور راوړلو لپاره مترادفات په ښه توگه استعمال شي ، مثلاً دا دحق اوباطل مقابله ده دادحقيقت او دروغو جگړه ده ، دادنور او تروږ مي معرکه ده ، دادکذب اوصداقت اخ وډب دي .

٦- تعقيد : لغوي معني ئي غوټه پيداکول دي ، ددي ستونزه داده چي مفهوم ته دورتلر اورسيدو په لارکي سړي ته ختهونه جوړ وي .

٧- تکرار : په وار وار ديوي خبري کول ، البته په نوي برته نوي طرز او قالب کي دخبري دمحوراو ماهيت بيا بيا تکرار ناگزيرخه چي حتمي دي .

٨- مشکل اوپيچلي ترکيبونه : کيداي شي له نامانو سو الفاظو جوړشي خو کله له ساده کلمو هم جوړيږي .

٩- ځيني اصطلاحات کيداي شي ښه متعالي مفهوم هم ولري خو ډير زيات استعمال له امله مأنوس کيږي اوخوند له لاسه ورکوي، بايد په نويو اصطلاحاتو عوض شي لکه داعمالو په جزاء رسول ، دتاريخ کندي ته غورځول ، ژغورنده پاځون ، غابښ ماتونکي گوزار.

ماغوښتل چي داسلامي انقلاب ددوري په مطبوعاتو هر اړخيزبحث وکړاي شم اودحالتو دشرايطو له بهير او بدلون سره ئي دروش ، رنگ اوبڼي په بدلون خبري وکړم ، دي زما لپاره څه ډير خاص مشکلات هم نه درلودل ځکه چي زه له ډير نژدي زمونږ دمطبوعاتي وضعي شاهدوم مگر متأسفانه دي بحث ته چي رارسيدم خبره کافي اوږده شوي وه له دي امله مي مجبوراً په اختصار اکتفاء وکړه .

لنده کیسه

داوښکو په څاڅکوکي

لویه حویلي وه چې ډیري کوټې یې درلودې ، خو کله کله به بیروبار دومره پکې زیات شو چې په دهلیزکې به هم خلك ویده کیدل ، دحویلي ختیځ لوري ته یو وړوکي چمن ؤ چې مازدیګر مهال به ډیر کسان ورته راوتلي وو ، هلته به مدام دري څلور دګوډانو بایسکلونه هم ولاړ وو او شوټ ، شل بنیادمان به پکې ناست وو دمعیوبینو حویلي وه اودلته به دزور دحاوندانو له لاسه به باروتو او اوسپنو مسخه شوي بنیادمان راتلل ، تل به پکې همدغسې بې لاسو اوبې پښو سپین ږیري ، ځوانان او آن تنکي ماشومان پراته وو .

دلته به ډیري کیسې اوریدې شوې ، په هر کونج کې به دري څلور تنه سره راټول وو اوله یوبل نه به یې پوښتنې کولې :

ته څنګه ټپي شوې ؟

ستا پښه په څه ډول پیښه کې غوڅه شوه ؟

ستا په لاسو څه وشول ؟

ستاسترګې!......

اوبیا به دیوه تن په کیسه نور ټول غوږ غوږ وو ، دلته به مدام دوینو او اورنو کیسې وې ، دځوانیو درژیدو اوژوبلیدو نکلونه وو ، دغوښو اوباروتو دتکرداستانونه وو.

ددې حویلي له هر یوه سره کیسې وې ، په پنډونو پنډونو کیسې ، چې څنګه یې دځواني ګلان دټوپان په څپو کې وړژیدل ، څنګه یې لاس ...پښه ، سترګې او نـــور اندامـــونه ګوډمات شول ؟!!

چابه دخړوالوتکو بمباري یادوله ، چابه دکمین او غلچکي برید نه سرټکاوه اوکوم بختور به دمخامخ مقابلې تودې کیسې کولې .

په دغه حویلي کې سید ګل بابا هم ؤ شیرین جان هم ، سلیمان جان او امام الدین هم ، دهر چاځانګړې ځانګړې کیسې وې ،

سید ګل بابا د ۸۰ یا ۹۰ کلونو بوډا ؤ چې یوه پښه یې په بمباري کې بمونو الوزولې وه ، هغه چې څومره په ظاهري بڼه کنداو کپر اوځپل شوي ؤ هومره یې زړه هم پرهرونه خوړلي وو ، دکورني ۷ کسه یې داسې تر خاورو لاندې ورك شوي وو چې هغه یې جنازې هم نه وې لیدلې .

شیرین جان بیاد ۲۵ - ۳۰ کلونو په شاوخواکې زلمی ؤ چې پښه اویوه سترګه یې دټوپ مرمۍ الوزولې وې .

اوسلیمان جان خو اوس ایله داوو یا اتو کلونو ؤ دهغه هم یو لاس ، لاندې زامه اویوه سترګه بې درکه وو ، همدغه ماشوم ته هم دنني تمدن لنډ غروپه بد نظر کتل ، کوچنې موټرېې ورته له باروتو پرسولې ؤ ..

او په همدغه حویلي کې امام الدین مامام هم اوسیده ، خو امام الدین یوازېنې سړې ؤ چې چاې دغوځې پښې اوترچپې سترګې لاندې دتپ کیسه نه وه اوریدلې ، هغه ډیر چوپ ، پریشانه او تریوه حده پوري په یوازیتوب خوښ ؤ ، تل به چیرته یوازې ناست ؤ ، سربه یې ښکته اچولې ؤ ، لکه په ژوروسوچونو کې چې دوب وي .

له هر چاسره یې برخورد او روغبړ په ډیر ورین تندي او مهربانه لهجه ؤ خویوازې دمعمول سلام اوروغبړترحده ، ډیري خبري یې نه خوښیدې، خبرې یې کولې هم نه دبل کیسه یې هم تر پایه نشواې اوریداې ، چې چابه خپله دلاس ،پښې اویا نور بدن د ټپي کیدو کیسه کوله نو چې کله به خبره تردرز اودروزه یا بمباري پوري ورسیده دامام الدین سترګې به دسکروټو په شان سرې شوې ،خوله به یې ورانه ورانه شوه ، خپل تکك به یې ترښې تخرګ لاندې کړ ،له مجلسه به وتو ته چمتو شو :

تاسو بختور یاست

په خداې «ج» آرمان مه کوې ! بختور یاست بختورو!

دابه یې وویل او په یوه ټوپ به له مجلسه ووت ، بیا به چیرته یوازې سرپه زنګون ناست ؤو ډیر پریشانه اوډیر خفه .

امام الدین دنسبتاً میانه ونې اوغښتلو

مېږو خاوند ؤ ، عمر به يې دڅلوېښتو کلونو په شاوخواکي ؤ ، دمخ په غېته کاسه کي يې دوي توري اوراښکونکي سترگي وي چي کله کله به لکه دوينو پيالي تکي سري اوښتي وي ، دزېري په رنگړيو ويښتانو کي يې ټويو تارسپين شوي ؤ خولايي په وجود کي دځواني شيمه پاتي وه ، پلن مړوندونه ئي و خوبني پښه يې بيا په ورانه کي غوڅه وه، امام الدين ته به دهرچاډېر زر وربام شو هغه به زيات وخت يوازي چېرته ناست ؤ سربه يې په گريوان کي ښکته اچولي ؤ اوپه ژورو چورتونو کي به ډوب ؤ .

له هغه نه هم هر چا دخپلي پښې او مخ دتپ پوښتنه کړي وه خو هغه به په ځواب کي هرچاته يوازي يو ځواب ورکاوه ؛ بس همدغه دده لومړي او وروستي ځواب ؤ چي چابه تري وپوښتل دده په زړه به دغه پوښتنه ديوه تيره اغزي په څير ځوروونکي ولگيده خوده به ظاهر آ په خندا نه خوله همدغه يو ځواب درلود :

بس لکه ستاسو غوندي ، بمبارد ممبارډؤ ، همدغه دکفاروله لاسه ...»

نور به ئي هيڅ نه ويل ، دي به دخلکو دپوښتني په مراد ښه پوهيده چي له ده نه کيسه غواړي ، دهغي حادثي کيسه چي خپله پښه يي له لاسه پکي ورکړي وه اوترعمره دبل لاس ته محتاج پاتي شوي ؤ ، خودده همدغه يوازيني مختصر ځواب ؤ چي دغه ځواب به دټولو په زړونو کي دهغه کيسي ته تلوسي راوپارولي ، زمونږ په زړونوکي به دهغي کيسي په باب ډول ډول تصور پيدا شو چي دامام الدين پښه پکي له منځه تللي وه ، په زړونو کي به راگرځيدل چي په دغه پيښه کي خامخايو مهم راز شته ، داسي راز چي امام الدين يي افشاکول نه غواړي دهغه چوپي خولي به په خپله خاموشي کي هم مورته بلنه راکوله چي راشي زما کيسه واوري ، ددردونو کيسه مي واوري .

خودغه راز تر ډيره وخته همداسي ناسپړلي پاتي شو ، هيڅ چا هم دا جرئت نه شو کولي چي امام الدين خپلي کيسي ته مجبور کړي ، شپې ورځي يوپربل دپاسه داسي انباريدي لکه دتاريخ پر پاڼو حادثي ، اويا دهندوکش په څوکو دواورو پاغونډي اويا لکه زمونږ دولس پرسر دغمونو پيټي .

دحويلي اوسيدونکي وخت په وخت بدليدل ، هيڅوک هم تر دوو دريو مياشتو زيات نه پائيدل ، هره ورځ به څوتنه رخصتيدل اوهمدومره به نور راتلل دحويلي سپين امبولانس به دورځي يو دوه خله ووت اوبيرته به راته چي کله به دهغه مخصوص هارن غږ اوچت شو نو دحويلي په انگړ کي به ټول دهغه استقبال ته راووتل ، تابه ويل په دي مکلف دي چي خامخا ددغه هارن له غږ سره راووزي ،بيابه يو څوتنه وروړاندي شول ،نوي ميلمانه به ئي را ښکته کړل نوي مسخه شوي بنيادمان- دزوروړو ، دزوروونو کرشمو ځپلي بنيادمان . حويلي ته به نوي نوي کسان راغلل ، همدغه بهيرروان ؤ همدغسي نيمگړي کسان به راتلل دچا به لاس اوچابه پښې نه وي ، څوک به دسترگوله نعمت نه محروم وو، حادثو به خوړلي وي ، نوي نوي کيسي به مو اوريدي ، له نويو حادثو به خبر شوودوينو او اوروونو له حادثو نه... خوامام الدين لا دخپلي کيسي په باب په خوله د سکوت مهر لگولي ؤ .

يوه ورځ هغه ته داسي دري تنه پيژندوي راغلل ، تر ښه ځنډه ورسره پاتي شول لږ وروسته په حويلي کي آوازه خپره شوه چي امام الدين سباته وطن ته ځي ، مونږ وليد چي خفه ؤ ، داهم مونږ ته عجيبه ښکاره شوه ، ټول خلک به چي خپل کور کلي ته تلل خوښ به وو خو امام الدين بيا خوښ نه ؤ ، په څيره کي يي دخفگان اوانديښـــــني علامي له ورايه ښکاريدلي ،

امام الدين دحويلي له انديوالانونه دوطن ته تگ را زيبت نه کړ ، له هر چا سره به چي مخامخ شو په مينه مينه به يي ورته وويل:

زه له خيره سبا ته ځم ، سباته وطن ته ځم !

ماته بخشش وکړي ، ډير ښه ژوند موسره تير کړ ، مرگ اومردن دي اوس به بخشش راته کوي .

هغه له ماسره دمخامخ کيدو سره سم همداسي راته وويل ، له مانه يي هم بخشش وغوښت ما په ډيره تلوسه ورته وويل :

امام الدين ماما !

هغه چي ماته وکتل زما په سترگو کي يي پوښتني ولوستلي ، وپوهيده چي زه څه غوارم بيله دي چي خپله پوښتنه وکړم هغه کيڼ لاس راځخه تاوکړ زه يي کلك په غيږ کي ونيولم بيا يي راته وويل :

راځه دلته کينه ! ته به فکر کوي چي له ماسره به ډيره مهمه کيسه وي ؟

بيايي سروښوراوه زياته يي کړه!

هم مهمه ده اوهم نه !

زما هم همداسي کيسه ده ، عيني لکه دانورو غوندي لاس يي دحويلي په چمن کي پرناستوکسانو راتاوکړ .

راشه غوږ شه ، زه نن کيسه درته وکړم ، راشه نن ددي حويلي دترټولو بدمرغه انسان کيسي واوره ! ته به وايي زما کيسه به ددي نورو غوندي وي ! نه هغوي ډير بختور دي ،

زه اوامام الدين د اکاسي دوني لاندي کيناستلو هغه ماته مخامخ داکاسي وني ته ډډه ووهله خپل تکك يي تر څنگ کيښود کيڼه پښه يي اوږده وغځوله بيايي سترگي زما پر سترگو راخښني

کړي :

..... هغوي خو ورياندي وياړي ، په همدي خيرو به دخداي «ج» په حضور کي دريږي اوخپل بدل به غواړي ، همدغي ماتي پښني او ژوبل هدونه به يي شفاعت کوي .

خوزه ....

اوبيا چوپ شو ښکته يي خپل گريوان ته وکتل ،

ماته يي له خبرونه څه بل ډول شك پيدا شو ، په زړه کي مي تيره شوه چي امام الدين ماما ښايي دحکومت سړي وي ، دده پخواني چوپتيا اواوسني خبري کټ مټ همداسي وي چي هغه به مليشه ؤ يا به سم سيده عسکرو ، يوځل مي دهغه په باب په زړه کي دکرکي اونفرت احساس غزوني وکړي خو دهغه دنيمي شپي لمونځونو ژړا ، زاري ، دخداي «ج» په دربارکي عجز چي راپه ياد شول بيرته دغه کرکه ورکه شوه ، هغه به له حکومت او کفارو نه دير سرهم ټکاوه نو دابيا ديره دحيراني وړوه زما په غوږ وکي دهغه وروستي خبره کړنگيدله هغوي به به همدغو خيرو دخداي «ج» په حضور کي دريږي ، همدغه مات هدونه به يي شفاعت کوي خوزه ....

امامالدين بيا په خبرو خوله خلاصه کړه :

هو ! زما به که همدغه په ورانه کي غوښه پښه دغاري طوق نه وي نو ورياندې شرمنده به ضروروم .

دهغه دي خبري زما شك په يقين بدل کړ نوزما داگنيله چي هغه خامخادحکومت پلوي ؤ ، پښه يي دمجاهدينو له لاسه له منځه تللي، نور نو په دې کي شك څه په کار ؤ ، زما په زړه کي يوځل بيا دهغه په باب دکرکي اونفرت احساس زور ونيو ، نور يي خيره ماته ډيره بدرنگه ښکاره شوه ، هغه يو ډول معصوميت چي پخوا به ورياندي ښکاره کيدو نور ماته دگناهونو

اوبغاوت پردي ښکاريدي نو مي په جرئت تري وپوښتل :

ته لکه چي دحکومت سړي وي !

په دغه خبره دهغه په خيره دغوسي يوه څپه راغله ، سريي دنه په ځاي وښوراوه دواړه لاسونه يي غوږ ونو ته يووړل :

نه اندا توبه مي دي وي خداي «ج» مي دي له داسي پستي نه وساتي . ځواب يي سوچه ؤ ، دشك ځاي پکي پاتي نه شو نو ځکه زه لا حيران شوم ، فکر مي کارنه کاوه ، نه پوهيدم څه اورم داامام الدين کيسه راته معما شوه ، هغه دحکومت پلوي هم نه ؤ، خوپه خپل تيپي کيدو شرمنده ؤ ، نوماډير زر ورته وويل : نو څه کيسه ده ؟ داستا خوعجيبه کيسه ده امام الدين ماما!

هغه زه په اوږه وټپولم :

په مادومره بدگوماني هم مه کوه ، زه دحکومت سړي نه وم ، په همغه لومړي کال مي دغزا ټوپك په اوږه کړي دي ، زما کيسه بيله ده .

بيا چوپ شو . يوځل ببايي غټي غټي توري سترگي سري سري واوښتي ، تکي سري لکه د وينو پيالي ، ورو ورو يي دسترگو په منځ کي داوښکو ځاځکي وځليدل او بيادغه ځاځکي دهغه په غټو پلنو بارخو گانو راوبهيدل ، خودهغه په زړه کي چي کوم اوربل ؤ ، هغه په دي ځاځکو سوړ نه شو ، داسي ښکاريده چي نورهم ژيغراند شو ، امام الدين ماما چوپ ؤ ، څوداوښکو هر ځاځکي اودشوتي بوتي پښني هررگ اوهر سلول يي ډيري کيسي ويلي ، ډيري ترخي ډيري دردوونکي چـي حس کـيداي شـوي خو اوريـدل کيداي نه، ...

له ښه څنډ وروسته يي سر په حسرت وښوراوه :

کاشکي زما دواړه لاسونه او دواړه پښني شوټ بوټ واي ، خوداسي نه واي يوځل يي غريو مات شو ، امام الدين

په ژړا شو اوبه ژړاکي يي وويل : زه پوه نه شوم ، عقل رانه پردي شو ي ؤ تر څوپوهيدم اوبه تروړخ تيري وي .

کاشکي دمخه مړ واي ....

ببايي ماته وکتل :

وارووره دبدمرغه انسان کيسه ! اووره زما بدمرغه کيسه

زه هك حيران وم دهغه دغه وضعيت ډير بي خونده کړم په خپله پوښتنه پيـــښمانه وم ، هغه ته ژړا وارنه ورکاوه :

زه به داد شرم نخبنه څنگه کوم ! په کوم کوم ځاي کي به يي پټوم خلك به دغزا اوشهادت کيسي کوي ، زه بدمرغه به څه وايم چـي پښه مي ولي داسي شوه ؟

ببايي ماته وکتل احساساتي غوندي شو :

ماخو ... ماخو په خپل وروړ پسي وسله رااخستي وه ، ماله خپلو ورونو سره دجگړي تکل کړي و ... زما بدمرغه پښه هم له خپلو ورونو سره په جگړه کي غوڅه شويده .

ترډي خبرو وروسته داسي چوپ شو لکه گونکي ، لږ شيبه وروسته په سلگوشو ، دغه وخت دامبولانس دهارن غږ اوچت شو ، موږ دحويلي اوسپنيزي دروازي ته وکتل ، ملازم دروازه خلاصه کړه امبولانس حويلي ته ننوت ، اوبيا لږ شيبه وروسته څلورتنه نور نيمگړي بنيادمان دحويلي په ميلمنو ورزيات شول امام الدين سترگي پاکي کړي ، هغوي خواته يي اشاره وکړه له غريوه ډك غږ يي اوچت شو : بختوران دي ، څومره جگ سرونه يي نيولي ، لاسونه اوپښني يي دخداي «ج» په لارکي قرباني شوي بختوران دي بختوران !

اوببايي سرپخپل گريوان کي ځوړند شو ، داسي ځوړند لکه خپل ځان يي دوجداني محاکمي ته سپارلي وي .

غازي که قاتل؟

څارنوال په خپله ګټه اواوږده شنا وي ږېره لاس را تير کړ !
- ښه کاردي نه دي کړي ،
پوه شوي کنه ! ته بايد قصاص شي ، تاسړي وژلي ، تاقتل کړي قتل !دهغه ځنګ ته ناست کس سروسنوراوه :
- ښه وايي صيب ، ډير بدکار يي کړي دي صيب .
بل تن چي زوړ پټکي يي به سرؤ خپل تور خيرن لاسونه ئي غوږوته يوړل خدايه توبه مي دي وي خدايه دخپل لاس له ګناه مووساتي .
- توبه وباسه زلميه تارښتيا هم ډير ناروا کړي .
دخپل پلار نوم دي ونه ساته ، خداي «ج» دي وبښي ځان يي په دين جار کړ .
خو دهغه په خوله يو خوږ تبسم خورشو ، تنکي ځوان ؤ په پاس شونډي يي اوس اوس نري دځواني سيوري پريوتلي ؤ په زنه يي يو غوړپ ږنګړي تارونه وو ، که په عمر لاتنکي ځوان ؤ خو پلن تندي پلنومړوندونو اوماهي ماهي متو يي دښه څواک اوقوي وجود شاهدي ويله .
هغه ته دمرګ برالا ګواښونه کيدل خو ده تندي ورياندي تريونه کړ پښي يي ونه لړزيدي ، لکه څوک چي ورسره ټوکي کوي هيڅ په خبره کي دغم اوخپګان اثر اونخښني راښکاره نه شوي ، پوښتونکو يوه تن بل ته مخ واړاوه : - څارنوال صاحب ! دوسيه به بشپړه کړو ...! دګټي ښناوي ږيري خاوند بيا سرو خو ځاوه:
- هوکي !
بوازي دومره يي وويل اوبيايي دځوان پڅ خبره، سترګي ورښخي کړي لږ شيبه په کوټه کي چوپتياحکم وچلاوه .
- بشيره! ولي چوپ يي !
هغه څارنوال ته وکتل يو ځل بيايي په شونډو همغه خوږ تبسم خور شو ورويي وويل :
- څه ووايم صيب !
- تاولي هغه وواژه ؟ تاولي خون وکړ ؟ ددي ځواب غواړم !
دبشير له شونډو نه دموسکا څپه ورکه شو لاندي يي ټغرته وکتل په ګوتو يي دټغر توري اوسپيني ليکي سره وګرولي اوبه څه ژورچورت کي ډوب شو ،
دڅارنوال غږ چي داځل پکي لږ رعب اودبدبه هم احساسيدله بيا جګ شو :
- بشيره ! موږ نور کارونه لرو ، وزګار نه يو هغه لږ ټغرنه سترګي پورته کړي څارنوال ته يي وکتل داځل يي په شونډو موسکانه وه لږ جدي غوندي ښکاره کيده :
- له مانه څه غواړي ؟
- هن ما څه درته وويل وادي نه وريدل؟ بيايي ورپسي سمدستي وويل:
-.عزيز دي ولي وواژه؟
دڅارنوال ځنګ ته ناست کس په بريتو کي وخندل په پسخنديي وويل :
- هن سړي يي وژلي دي او دنرزوي داسي بي غمه ناست دي ته به وائي ګل يي نه دي شکولي .
بشير هغه ته وکتل خو هيڅ يي ونه ويل بيا يي هم په ټغر سترګي وګنډلي خودڅارانوال غږ بيا دچوپتيا په قلمرو يرغل ورووړ !
- بشير جانه ! ستاپه باب موږټول ډول خبري اوتبصري اوورو چي ته پخپله موږ ته ځوابونه رانه کړي ښايي ستا په حق کي خطر ناکه پريکړه وشي نور موږ انتظار ته مه پريږده ځواب راکړه !
دبشير په تندي ناڅاپه دغوسي توري توري ليکي جوړي شوي
- څارانوال صيب! ما ويره وه مه ! زه نه ويريږم ، زه له يو خداي «ج» نه پرته له بل هيچا هم نه ويريږم .
بيا لږ تم شو دخولي لاړي يي تيري کړي لږ په جوش غوندي يي لاس پورته کړل اووي ويل :
که زه له مرګه ويرداي هغه به مي نه واژه ، ماخپل سر په تلي کي نيولي زه پوهيږم چي اوس بل وخت راغلي ...
- ښه نو زموږ پوښتني ته ځواب راکړه :
- درکوم يي ! زه ټوله کيسه درته کوم ، سرتر پايه ټوله کيسه ...
په کوټه کي دري واړه ناست کسان څټ شول ، څارانوال دځنګ ملګري ته دليکلو اشاره وکړه هغه هم قلم په ګوتو کي چمتو کړ اودبشير خولي ته يي پام واړاوه .
دبشير په شونډو يو ځل بيا هم يو لنډ شانته تبسم وځغليد خو ژر بيرته جدي شو اوبيا يي په خبروپيل وکړ :
- دځوکالو وړاندي خبره ده ماداعزيز دکافر زوي نه پيژاند اونه مي يي نوم اوريدلي ؤ شپږ اوه کاله وړاندي چي هغه لويه قوه راغلي وه، زه لاهغه وخت لس يوولس کلن ماشوم وم ...
بشير دڅارانوال دملګري قلم ته کتل چي په سپين کاغذ توري ليکي تري پاتي

کیدي او په داسي ژورو چورتونو کي ډوب غوندي شو لکه کوم څه چي ورپه یادوي بیا ئي څارانوال ته وکتل ، اوس یې دسترګو په کونجو کي دوه څاڅکي ځلیدل ، چاځکه نه ویل اودي چوپتیا بشیر ته دحکم حیثیت درلود چي اوه کاله وړاندي څه پیښس شول دهغه کیسه وکړي .

– صیب اهغه قوه بنیم چي روسان هم پکي وه اووطني کافران هم ، دمینونو اووسلو پیدا کولو لپاره سپي ورسره وو اودخلکو د نیولو لپاره ځوتنه داسي بلدي کسان ورسره وه چي دکلیوالو په مخکي بې مخ توري جالي غوړولي وي .

زمونږ کلي ته سنه ډیر روسان راغلل ، له هغوي سره هم یوتن ؤ چي په مخ یې توره جالي غوړیدلي وه . دوه کوورنه یې وسوځول چرګان اوپسونه یې یو وړل ، دچاپیسي اوقیمتي شیان یې پري نښنودل زمونږ کلیوال یې ټول دکلي په منځ کي راټول کړل ، په دغه خلکو کي زما پلار هم ؤ ، مور خوتنه ماشومان هم وو ، بیا دتوري جالي لرونکي راغي ټول خلک یې ولیدل اوبیایې یوه روسي ته په پردي ژبه څه وویل اوزما پلار ته یې اشاره وکړه ، زما پلار روسانو تر کونداغونو لاندي کړ ، چي دوهلو یې پري زړه یخ کړ ، بیا یې پورته دغوندي سرته دخپلي قرار ګه په لوري ورسه روان کړ .

زه په پلار پسي ورغلم ، هلته مي روسانو ته زاري کولي ، بیا همدغه دتوري جالي خاوند راغي ، جالي یې په سراړولي وه هغه په ستوغه لهجه وویرولم : ورځه د سپي زویه !

پلار دي مور ته اشرار چاغوي !

ورځه که داځل مي ولیدي دکلاشنکوف دیرش مرمي دي ترسینه ویاسم . دهغه اخطار وویرولم اوپه منډه بیرته کورته راوګرځیدم ، دهغه تورمخ او وړي وړي سترګي مي دذهن په پرده نقش شوي زمونږ په کورکي و اویلا ګډه شوه ، زما پلار لیوانو یو وړ چابه ډلیوانو له خولي راخلاصولي شواي ......

دبشیر ستوني رادك شو اوښکي یې تر سترګو راتویې شوي ، دڅاروانوال ملګري تیز تیز قلم په کاغذ راڅرخاوه اودقلم هغه مخصوص غږ په کوټه کي خور ؤ هغه لږ وروسته یو اوږد اسویلي وکیښ په خپله لمن یې سترګي پاکي کړي اوکیسي ته یې دوام ورکړ :

– دري ورځي وروسته قوه بیرته ولاړه زمونږ کلیوال کلي ته لنډي غونډي ته وختل چي زما دپلار پته معلومه کړي ، پلار مي دغونډي په لمنه کي پروت ؤ ... هغه شهید ؤ دکله کوف بیشمیره ګولي یې پر سینه او بدن لګیدلي وي . ..

دڅارانول دوهم ملګري لاس په مخ راښکود :

– خداي «ج» یې دي وبښي سه سري وو . ..

– هوصیب ! هغه ورځ په بازار کي ګرځیدم چي ناڅابه مي مخي ته هغه راغي ، اوس یې ځیري لږ تغیر موندلي ؤ چانته یې په غاړه کي وه پکول یې پر سرؤ او کلاشنکوف هم پر اوږه په لومړي نظر مي ونه پیژاند خو شکمن شوم چي داځوك دي مالیدلي ، خو په ځاي یې نشم راوړي او چي بیا مي دهغه سترګو ته وکتل نا څاپه مي هغه قوه ، روسان او دتور وجالیو خاوندان را په یاد شول ، بیامي هغه راپه یاد شو چي ماته یې په سپکه لهجه کنځلي کولي اوزما پلار یې دکلي نه پاس غونډي په لوري ورسره کشاوه ، همغه ؤ ، پخپله دي ؤ ، همدغه عزیز کافر .

نور زه په ځان پوه نه شوم ، سر مي چکر وخوړ ، یووخت مي پم شو چي زه ځنو خلکو کلك نیولي وم ، قوماندان صیب ته یې ودرولم اویوه تن زما کلاشنکوف هم ورته ونیو اووي ویل :

صیب ! عزیز یې وواژه ، هغه معلم عزیز !

بشیر چوپ شو ، یوه اوږده آرامه ساه یې واخستله لکه په کوم لوړ کوتل چي ختلي وي یایې کوم دروند بار له اوږو کوز کړي وي بیا یې ورو وویل :

– داوه زماکیسه اوزما قتل ، زه اوس هم پیښمانه نه یم ماقتل نه دي کړي ، ماغزا کړي ، مادخپل پلار کسات اخیستي

دخپل شهید پلار او بیا بشیر دخپل پلار په یادولو سره لږ ژړغوني شو خوزریي احساسات پر ژړا وربرمن شول وي ویل : زه پوهیږم چي اوس هغه وخت نه دي ، اوس ما خلك غازي نه قاتل بولي ، اودشاباس پرځاي به مي محاکمه کوي . اوس خلك کافران ساتي ...

دڅارانوال په ځیره کي دیوه ترخه حقیقت اثر غزوني وکړي ، سترګي یې سکته واچولي ، دپاځه عمر ځارانوال ډیر مجرمان په خپله ګناه اقرار ته مجبورکړي وو ډیر و خلکو دهغه ددلیل اومنطق زور ته ګونډه وهلي وه خونن هغه دلومړي ځل لپاره مات شوي ؤ ، بې خوابه شوي ؤ ، هغه خوب نه درلود .

دبشیر خبري یې دغوږو نوله لاري دزړه تل ته ولویدي په سترګو کي یې دهغو پګړیو اوږیرو خاوندانو ځیرو چورلکونه خوړل چي داځو ورځي یې دبشیر دجرم اوعزیز دمسلماني ! شاهدي ورته تیرولي ځارانوال سردپښو خواته ځوړند کړ ، سترګي یې په ځمکه ښخي وي لکه په بانو ګانو پوري یې چي درانه کاني ځوړند وي ، سترګي یې نه شواي پورته کولي ، هغه تر ډیره مذبذب ؤ ، دوه زړي ؤ یوي خواته دډیرو صاحبانو غوښتنه اوفرمایش او بلي خواته بشیر ... بالاخره هغه سراپورته کړي بشیر ته یې وکتل ، په سترګوکي یې خو شیبي وړاندي بې تفاوتي نه وه یو ډول مینه وه ، یواحساس ؤ ،شونډي یې ورپیدي .

– ته .. غازي یې . غازي دنر بچیه ! ته غازي یې .

تاجیځوك هم قاتل نشي بللي .... !

حريت ته څو مشورې

دحريت مجلې درنو کارکونکو !

السلام عليکم ورحمة الله

داسلامي انقلاب په دې حساس پړاوکې دسنګرونو دپياوړې کيدو او وحدت ترڅنګ دمطبوعاتو دکيفيت بنه کيدوته له بل هر وخت نه زياته اړتيا ليد ل کيږي ، ، کيفيت ځکه وايم چې لله الحمد دکميت په لحاظ زموږ جهادي نشرات دومره زيات شوي چې زما په شان خلکوته خوئي تش نومونه هم پوره نه دي ياد .

باور لرم تاسو هم قانع ياست چې ځني نشرات دومره نيمګړي دي چې په مکمله ګڼه کې ئي داسې کوم علمي ، تاريخي ، حماسي ، ادبي ... مضمون نه ليدل کيږي چې دلوستونکو زړه راوکاږي . که زياتي نه ښکاري داسې نشر يه خوږو شته نه چې دسياسي رقابتونو دپيڅول له ټڼدو وتلي وي . له بلې خوا اکثره نشرات ايله دهجرت دچاپيريال په څو مختصرو واقعاتو اوسياسي اوجهادي هغو راپوړونو کې خلاصه شويدي چې زيات يې دير ځند من اوله وخته وروسته دي . که دمربوطه تنظيم درهبر عکس اوتکراري ويناوې يې نشر کړي وي بيا خودهغې ګڼې مطالب بيخي پوره بولي .

که څه هم ديوه نشراتي ارګان دمسؤليتونو اووجايبو په رابطه تاسو ته خپل ليکل اضافي ګڼم بياهم زما په فکر دهري نشريې سترمسؤليت دخپل ولس په وړاندې داسلامي بصيرت په رڼا کې دا فرادو اوحکمرانانو فردي اواجتماعي مسؤليتونه اوتګ لاره توجيه کول دي دا پخپله ښئي چې دژوند په مختلفو پړاوونوکي دنشراتو مضامين څه چې حتي لهجه هم فرق کوي . دژوند هر کښرليچ اولوړې ژورې دټولني هر بحران اويا تحول ځانته عوامل لري ، بيل تحليل غواړي ځانګړې نتيجه ګيري ته ضرورت لري اوډټولني افراد او امرأ په هرحالت کې ځانته اوشخصي مشورې ته نياز من وي .

په قرآن عظيم الشان کې دمسلمانانو دعبرت ، تنبيه اوتوجيه لپاره دمختلفو اقوامو دترقي اوزوال زياتي تاريخي قصي ذکر شويدي رښتيا هم داسې عبرت ناکې قصي دانسانانو په تصميم او تګ لاره کې پوره تغير راوستلاي شي ، پدې اساس دژوند په هر پړاو خصوصاً دانقلاب پداسې حساسو شيبو کې د منتخبو تاريخي داستانونو نشرول اويه پاي کې په هغه باندې يو تنبيهي نتيجې ليکلوته پوره اړ تيا ده . له بلې خوا تاسو ته پته ده چې دافغانستان په روان اسلامي پاڅون کې داسې زيات مجاهدين تير شوي اوځني يې لا اوس دژوند په کشمکش کې لګيادي چې دميړاني او سرښندني ،تقوي اوقهرمانيو ژوندي ځلي دي ، خو داستر ستر تاريخي شخصيتونه اکثراً نه شي توانيد لاي اويافرصت نه لري چې ورباندې تير شوي معجزه آسا واقعيات دقلم په ژبه دکاغذ پرمخ ثبت اود راتلونکو نسلونو دسرمشق لپاره ئي ديوې ارزښتناکي تحفې په توګه پريږدي ، نوکه له دوی سره دقلم دخاوندانو له خوا مرکې ونه شي اويا دهغوئي حالات له نژدې مشاهده نه شي معني ئي داده چې دير غټ افتخارات او آموزنده داستانونه له دوی سره يو ځاي ددې خاورينې کړې تل ته ځي .

آخوا دسياسي حالاتو تحليل ګران دومره زيات شوي چې دهرې پيښې اوحالت اصلي څيره دمختلفو تحليلونو په دورو کې له بيچاره ولس نه بيخي ورکه شي . يو آشناد ځينو خاصو کومکو دراجلبولو په وجه بل انډيوال دخپلو پټو تعهداتو په نظر کې نيولو سره ، دريم يې دکوم رقيب دځپلو په خاطر ... دخپلې خوښې تحليلونه کوي ، که ددوی په دې تحليلونو ځني بې خبره کسان خپل پروګرامونه عيار اونتايج ئي ددې مسلمان ملت په ګټه نه وي نوددوی ئي پرې څه ؟

دلته بيا ديوه واقعبين اورښتوني څيړونکي وظيفه ده چې داسلامي بصيرت په رڼا کې هغه مشخصه پيښه وڅيړي ، تياره ګوټونه يې په خپل علمي تحليل روښانه ، ورباندې مرتب نتايج ئي په ګوته اودې اسکيرلې ملت ته ئي وړاندې کړي . څه پيښې

خوداسي وي چي په ښکاره ديوه يا خوشخصيتونو دقتل اوشهادت مسئله وي ،طبعي ده چي دملت ټول افراد دداسي اشخاصو دژوند په اهميت اوپه اسلامي انقلاب کي د هغه درول په ټولو ابعاد وخبرنه وي ، بل لوري ته داسي ترورونه اکثراً دجهاني کفر دمکرونو اودسيسو دستر جال کړي وي چي دخپلو شومو اهدافو دپرمختګ لپاره داسلامي مفکرينو اوانقلابيونو په پاکو وينو خپل ناولي لاسونه رنګينوي .

دخيرونکو وجيبه ده چي ددي شيطاني شبکو اصلي څيري افشاء او ملت دهغوئي په مقابل کي بيدار اوحساس کړي .

دنشراتي ارګانونو دمسؤلينو اوخيرونکودلس ها ؤ مسئوليتونو له جملي صرف څو دګوتو په شمار مي دڅوني په توګه دحريت مجلي درنو کارکونکو ته ځکه وليکل چي دهغي دلومړي شماري زيات مضامين راته ډېره راښکونکي اودوخت دضرورتونو مطابق په نظر راغلل ، ځکه مي ديوه لوستونکي په توګه پر ځان لازم وګڼل چي دهغي دکارکوونکو دلازياتو برياليتوبونه دهيلي ترڅنګ په خپل مات ګوډ قلم پورتنيو شيانو ته هم ستاسو توجه واروم .

په نړي کي داسلامي پاڅون دبري په هيله .

داسلام په درد دردمن اوپه خدمت ئي سرلوړي اوسي .

(م – ن) له نصرت ميني نه

درونډ وروم (م– ن)!

عليکم السلام ورحمة الله وبرکاته !

ليك مو خورا په زړه پوري و درد او زړه سوي رنګ پکي له ورايه ښه غالب بريښي ، له خداي «ج» څخه توفيق غواړو چي ستاسي په مشورو عمل وکړو او ګران اسلام اوخپل مظلوم ملت په خدمت کي ممکن زيار دريغ نکړو. په درناوي

ا د ا ر ه

مراوي غوټي

لوټې موخوبني شوي تش غمونه راته پاتي شـــول
هيلي موزندي شوي تش ويرونـــه راته پاتي شـــول
شاړشوي ډاگونه زموږ خوب له ســترگو تښــتوي
وراني آباد شوي تش اورونه راتـــه پاتـــي شـــول
دير مو چي ددين اودوطـن پـــه وير كـــي وژړل
غلي موسلگي شوي تش آهونه راته پاتـــي شـــول
چوپې شوي دژوند نغمي ويجاړي مو جونگړي شوي
خاوري پري ډيري شوي تش وهمونه راته پاتي شول
ويري پرگني شولي له ســترو مـــيړنـو خـالي
خومره بي كسي شوه! تش قبـرونه را ته پاتي شول
هادگلوين چي اوبه خـــور يي زمـــوږ وينـــي وي
مراوي يي غوټي شوي تش خارونه راته پاتي شول
ټولي تاندي هيلي ، مستي مستي خندا گاني مـو
والوټي مرغي شوي تش دردونه راته پاتـي شـول

ارشادنبوي

از ابوزيد اسامه بن زيد بن حارثه رضي اللّه عنهما روايت شده كه گفت : از رسول اللّه صلي اللّه عليه وسلم شنيدم كه مي فرمود : مردي در روز قيامت احضار شده ودر آتش انداخته مي شود كه روده هايش از شكمش خارج است وهمچون خري كه در اسياب بسته باشد انرا مي چرخاند. اهل دوزخ بر او گرد آمده مي گويند : اي فلاني چرا به چنين وضعي گرفتار شدي ايا توبه كار هاي خوب امر نمي نمودي واز كارهاي بد مردم را منع نمي كردي اومي گويد آري به كار هاي خوب امر مي كردم ولي خود انرا به جاي نمي آوردم واز كارهاي بد منع مي كردم وانرا خود انجام مي دادم .

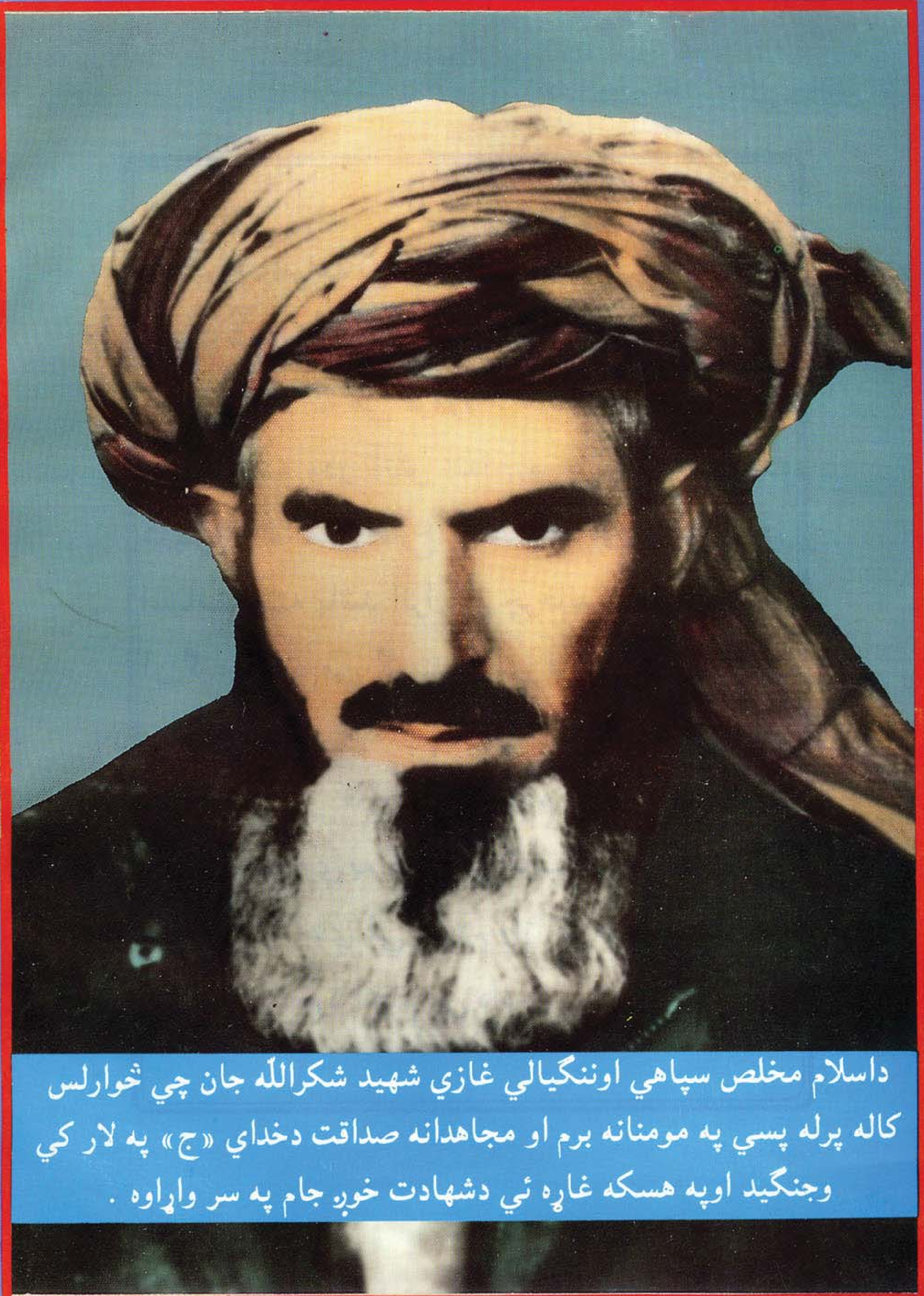
داسلام مخلص سپاهي اوننگيالي غازي شهيد شكرالله جان چي څوارلس
كاله پرله پسي په مومنانه برم او مجاهدانه صداقت دخداي «ج» په لار كي
وجنگيد اوپه هسكه غاړه ئي دشهادت خوږ جام په سر واړاوه .